

Massanassa, Juny 2013

Editorial MIC

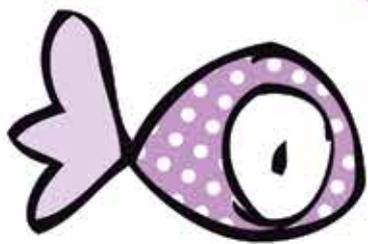
**Festes de
SANT JOAN**

**en honor
al STM. CRIST DE LA VIDA**

LA TERRETA

Llibret festiu i literari - Fundat en 1917

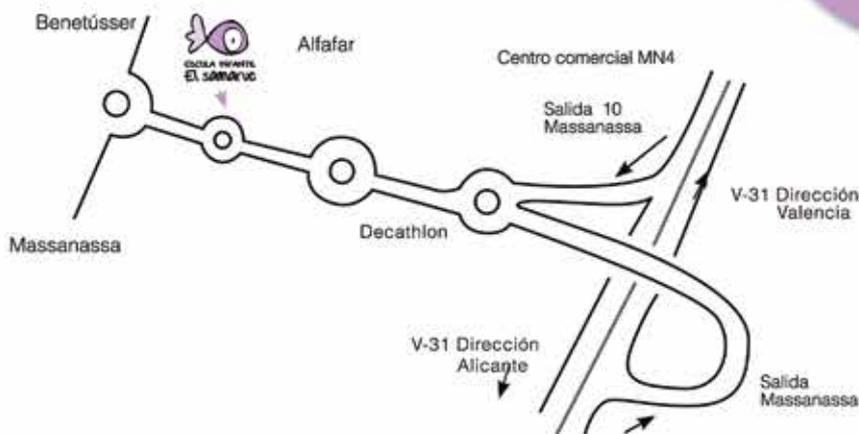
ESCOLA INFANTIL
El samaruc

Próximo
CURSO

Matrícula abierta

- Centro subvencionado (bono infantil)
  - Cheque escolar
  - Ayudas de los Ayuntamientos de Alfafar, Catarroja, Massanassa...
  - Escuela de verano 0 a 6 años
- ¡¡INFÓRMATE!!

C/Graz Liebenau, 32
46910 Alfafar
Tel. 963 961 663

Festes de Sant Joan en honor al STM. CRIST DE LA VIDA | 2013

Saluda de l'Alcalde	5
Saluda del Regidor	7
Saluda del Rector	9
Programa de les Festes de Sant Joan	10
XVII Festival Internacional Música i Festa Sant Joan 2013	17
Programa d'activitats esportives	18
Elogi de la Biblioteca	21
Todo el mundo puede bailar, solo es cuestión de practica	22
AMPA Lluís Vives	23
Escola d'Adults de Massanassa	24
Escola Infantil Ausiàs March	25
Club Deportivo de Caza de Massanassa	26
C.D.B. Massanassa	28
Crònica del VIII Torneig Internacional Futbol Base Massanassa	33
La Banda Jove del C.I.M. de Massanassa en l'Ateneu Mercantil de València	34
Club de Colòmbicultura "La Protectora"	35
Homenaje a los socios y socias de La Terreta	36
Hogar Parroquial	37
Cofradía del Sagrado Corazón de Jesús	38
Cofradía de la Virgen de los Desamparados	39
Cofradía del Stmo. Cristo de la Vida	40
Colegio San José y San Andrés	
Año de excelentes resultados	43
Enseñando a pensar y crear en infantil	45
Acercando a los padres y madres a las aulas en Massanassa	46
Proyecto Hipatia	48
Las Matemáticas en Massanassa se explican en Inglés	49
Segona Edició Certamen Literari Ploma i Paper	50
Colla de Córrer El Parotet	52
La Colla des Costalers	53
Colla Despertades	54
La guerra contra les dones. Feminicidi	55
Escola Municipal de Teatre de Massanassa	56
Falla Jaume I	57
Falla El Divendres	58
Falla L'Alqueria	59
Falla Poble	60
Los Cides. Por y para la Fiesta	63
Filà Les Forquetes	64
Filà Mora Escuadra Roja	65
Filà Mora Ibn Al-Abbar	66
Filà Manzil Nasr	67
Intercomparsa	68
El col·lectiu Font Cabilda	69
Massanassa Club de Fútbol. Temporada 2012-2013	70
¡Se nos fueron dos fenómenos!	72
Veteranos Massanassa C.D.	73
Grupo de Dansaes Gent Gran	74
La gimnasia de la tercera edad	75
Gimnasia 2ª Juventud	76
Homenatge als jubilats	77
IES Massanassa	
A l'IES Massanassa anem sobre dues rodes	79
Conèixer Europa des de Massanassa	80
L'oratge a Massanassa	81
Concurs de microrelats	82
Èxit de l'alumnat de l'institut de Massanassa en la seua participació en els	
Premis Sabori de creació literària	83
Projectes: Cèl·lula i Sistema Solar	84
Hortet Escolar del Col·legi Public Lluís Vives	85
Orfeó Polifònic de Massanassa	86
Més que una Penya	87
Penya El Carro	88
Sant Miquel	89
Eduardo Doménech Monsoriu	90
Teatre a Massanassa	92
L'escut de Massanassa, eixe gran desconegut	100
La Morera	102
La Primera Falla de Massanassa	104
La Terreta: 96 anys d'història	106
Los Roypel's, un grupo musical en la Massanassa de los años 60	110
Padre Ignacio Casañ	113
Un año más	113
Tornant la vista cap arrere	114
Recordando	116
Records	117
A la fresca	118
Despedida del Poble a D. Joan	120
Bienvenida al nuevo párroco	121
Alimentación: mitos y realidades	122
Georgina da gracias a la vida	123
Hui he sentit... ..	125
Importancia de la lectura en los primeros años de vida de un niño	126
L'ombra sinistra	127
El Pregó d'un home major a l'Albufera	129
Un cambio decisivo	130

Edita:
Ajuntament de Massanassa
Alcalde President:
Vicente Pastor Codoñer
Regidor de Festes:
Francisco Pérez García
Supervisió:
Comissió Informativa
Municipal de Cultura
Direcció Tecnica:
Francesc Rodrigo i Comes

Portada:
Sònia Soriano Ramón

D.L.: V-2423-2008

Descarrega la revista
al teu Smartphone

MASSANASSA

PLAÇA DE LA PAU

AJUNTAMENT

Saluda de l'Alcalde

Estimats conveïns i conveïnes:

Un any més la revista festiva i literària *La Terreta* em dona l'ocasió de dirigir-me a vosaltres per tal de desitjar-vos unes bones festes de Sant Joan en honor al Santíssim Crist de la Vida.

Ja fa alguns anys que l'Ajuntament, amb l'inestimable col·laboració de representants de les Falles i de les Filaes de moros i cristians del poble, s'encarrega de l'organització de les festes de Massanassa, que són el pòrtic de les festes dels altres pobles de la comarca i que d'alguna forma semblen dir a la gent que ja ha arribat el bon temps i que l'oratge ens convida a disfrutar de les vetlades nocturnes acompanyats dels nostres amics i veïns

Ja sabeu que la nostra *Terreta* és com una crònica local que va recollint la realitat de Massanassa any a any, i no seria just que no mencionara el greu problema econòmic que estem passant. La crisi és un tema de conversa habitual i el problema de l'atur colpeja amb força al col·lectiu de persones que conformen el poble. L'Ajuntament s'esforça dia a dia per tal de pal·liar les necessitats dels veïns i anem a continuar fent els màxims esforços. També crec que és de justícia agrair el treball de les associacions com Càritas o la Creu Roja, així com el de les persones anònimes que es preocupen i s'ocupen dels altres. Des de ací el meu aplaudiment més sincer.

Ara és moment de celebrar, de fer una pausa en el nostre quefer diari i disfrutar de la família i dels amics, del color i de la música, del bullici de la festa, de les nostres tradicions, de les nostres devocions, d'allò que sempre hem fet els massanassers just al principi de l'estiu.

Bones Festes

Vicent S. Pastor Codoñer
Alcalde de Massanassa

Saluda del Regidor

Sempre és una gran satisfacció poder dirigir-me a tots els veïns i veïnes de Massanassa per convidar-los a participar en els actes que s'han preparat per celebrar les nostres Festes de Sant Joan en honor al Santíssim Crist de la Vida.

Les festes són eixe moment d'oci i alegria que tots mereixem; eixe trencar amb els quefers diaris, el treball o l'estudi, per passar uns moments en companyia dels familiars i amics envoltats per la música, el soroll, l'olor a pólvora, l'alegria contagiosa dels espectacles en les places i els carrers.

I la festa és el resultat de l'esforç de moltes persones al llarg de l'any. Des d'ací vull agrair públicament el treball desinteressat dels components de la Comissió de Festes: Comissions falleres i Filaes de Moros i Critians, que han col.laborat amb l'Ajuntament per organitzar un programa festiu que estic segur agradarà a tots els veïns.

La festa, amb els actes més tradicionals i els més nous, s'obri a tots com espere que nosaltres obrim les nostres portes a aquelles persones que ens vinguen a visitar estos dies, mostrant que els massanassers sabem divertir-nos i ser acollidors als mateix temps.

Que passeu unes bones festes vos desitge sincerament.

Francisco Pérez García
Regidor de Cultura i Festes

"la Caixa"

Avda. Blasco Ibáñez, 60
46470 MASSANASSA
Tel. 96 183 72 00
Fax. 96 125 50 31

Clínica Bou

Centro de Medicina y Fisioterapia

Dr. Jose Vicente Bou Puertes
Médico de Familia

Consulta de lunes a viernes. Cita previa
Asisa Sanitas Mafresalud Medifiat Aresa Caser Groupama
DKV Particulares

C/ Concepción Arenal 6-8 bajos Tel. 96 125 19 95 Massanassa

Queridas massanasseras y massanasseros, ¡Felices Fiestas! Antes que nada, agradezco a todos y cada uno la afectuosa acogida que me habéis profesado desde que llegué. Cada día pongo todo mi empeño en intentar corresponderos.

El acontecimiento extraordinario del cese del cólera en nuestro pueblo un 24 de junio, -festividad de San Juan Bautista- hace ahora 157 años, por intercesión de la amada imagen del Cristo Crucificado -conocida y venerada desde entonces como Cristo de la Vida -, es expresión del poder real de un Dios que ama a cada ser humano como a criaturas salidas de sus propias entrañas.

Este acontecimiento salvador, ocurrido en el pasado, es una prefiguración de la auténtica salvación que nos trae Cristo y fue, por tanto, un anticipo de la Vida definitiva que Dios quiere darnos. Con todo, ésta Vida no es sólo para después del final de nuestros días terrenos. En efecto, a través de la fe creída, celebrada, vivida y rezada, a través de los Sacramentos de la Iglesia, en particular la Eucaristía, Cristo mismo se hace alimento para el alma y nos proporciona la experiencia íntima de plenitud, es decir, la experiencia de descubrir el propósito y el sentido último de la vida humana. La expresión de esta experiencia la encontramos en nuestra querida Beata Francisca Cuallado, que llevó a profesar su fe y su amor al Cristo de la Vida, hasta el extremo de dar la suya propia; siendo, al mismo tiempo, un testimonio extraordinario que nos puede ayudar a redescubrir dónde se encuentra el verdadero valor de las cosas y hasta dónde vale la pena llegar por amor a Dios.

La comunidad parroquial por nuestra parte, os invitamos a vivir estos días de fiesta desde una perspectiva y dimensión auténticamente humana y cristiana. Disfrutar tanto de los actos festivos como de las celebraciones litúrgicas en la iglesia en Honor al Santísimo Cristo de la Vida y de San Juan Bautista son momentos y el lugar privilegiado para el encuentro con el Dios que nos ama y que nos da su alimento, su propio cuerpo, para que a su vez nosotros tengamos Vida: "Yo soy el pan vivo bajado del cielo. El que coma de este pan vivirá eternamente; y el pan que yo daré es mi carne por la vida del mundo". (Jn 6, 51).

Sí. El Cristo nos da la Vida por medio del pan eucarístico, que es su propio Cuerpo y su propia Sangre. De este modo, en cada encuentro durante estos días con los ve-

cinos y vecinas, con los amigos y amigas, en suma, con todos los hombres y mujeres de Massanassa, podremos experimentar de nuevo el deseo de Dios que coincide al tiempo con nuestro profundo deseo de fraternidad y de unidad: "Que todos sean uno como tú, Padre, estás en mí y yo en ti, que también ellos sean uno en nosotros..." (Jn 17, 21)

Quisiera también, desde estas letras, expresar mi solidaridad y afecto con todas aquellas personas que sufren dificultades a causa de la situación actual en nuestro

país. Desde Cáritas parroquial, desde la comunidad cristiana en Massanassa, con su generosa actitud de compartir los bienes materiales y, sobre todo, espirituales que tiene la Iglesia queremos seguir siendo instrumento del Cristo de la Vida para proveer también vida y esperanza a todos los hombres y mujeres de buena voluntad de nuestro querido pueblo.

Un saludo afectuoso,

Juan José

MASSANASSA

PROGRAMA DE LES FESTES DE SANT JOAN, JUNY 2013

- Banda de Música Agrupació Musical Al-Soroll de Quart de Poblet.
- 2 Cavalls amb els seus genets, amb indumentaria cristiana (boato)
- Cavall i genet portador de l'estendard de Les Forquetes
- Filà Cristiana Les Forquetes
- Esquadra de Xiquets Lluitadors de Les Forquetes
- Grup de Percussió Anem a la Nostra
- Esquadra de Dones Cristianes Les Forquetes
- Esquadra de Massers Les Forquetes
- Banda de Música Agrupació Musical La Trama de Picanya
- Ballet Cristià Afridance, amb el Grup Musical Xirimiters i Percussió
- Cavaller portador de l'estendard El CID
- Filà Cristiana El CID
- Esquadra de Dames Cristianes Cides
- Esquadra de Caballers Cristianes Cides
- Banda de Música Agrupació Musical Xé Com Sona de Quart de Poblet.

DIVENDRES 14 DE JUNY

- **10'30 h:** En la Sala d'Actes de l'Edifici Sociocultural, sessió matinal de l'Escola Municipal de Teatre Infantil dirigida als escolars de la població, amb l'obra: "**Rovell d'Ou**", dirigida per Elsa Nàcher
- **23'00 h:** En la Plaça de les Escoles Velles, **PRESENTACIÓ DE LES FESTES DE SANT JOAN 2013** i a continuació gran espectacle musical: **DANCING LAS VEGAS**

Teatre Infantil que representaran l'obra "**Rovell d'Ou**" dirigida per Elsa Nàcher

- **20'00 h:** en la Plaça de l'Església, inici de la **GRAN ENTRADA MORA I CRISTIANA.**

Inici del desfile:

El tabalet i la dolçaina obriran el desfile

Bando Cristià 2013:

- Apertura amb el Grup de Percussió (Boato)
- 2 portadors del Cartell del Bando Cristià (Boato)
- Filà Cristiana Jaume I de Paiporta (Filà Cristiana invitada)
- Esquadra de Caballers y Dames de Jaume I
- Banda de Música Agrupació Musical Piticlí de Quart de Poblet.
- Filà Els Caballers Templers de Torrent (Filà Cristiana invitada)
- Esquadra de Caballers Templers

BANDO MORO

- Cartel anunciador Bando Moro
- Estendard "ESQUADRA ROJA",
- Esquadra "ESQUADRA ROJA" acompanyada per la Banda de Música "ELS ANÓNIMS".
- Ballet "TISADIRA"
- Estendard "IBN AL-ABBAR",
- Esquadres de mores "IBN AL-ABBAR" acompanyades per la Societat Musical "LA TROPICAL" de BENIGANIM
- Esquadres de moros "IBN AL-ABBAR" acompanyats pel Centre Instructiu i Musical de MASSANASSA (CIMM)
- CAPITANIA 2013
- Estendard FILA MORA "MANZIL NASR"
- Regreso de las tropas Bárbaras "TROPA LOTROP"

DISSABTE 15 DE JUNY

- **10'00 h.:** Al Parc Camp de Túria, Fira de Radioaficionats.
- **13'00 h.:** **ENTRADA FALSA MORA I CRISTIANA.**
- **19'00 h:** En el Saló d'Actes de l'Edifici Sociocultural, **GRAN REPRESENTACIÓ TEATRAL** per l'Escola Municipal de

P I R O T E C N I A

FABRICACIÓN Y DISPARO DE TODO TIPO DE FUEGOS ARTIFICIALES

EVENTOS RECIENTES

3º Premio Concurso Internacional de Piromusicales, Malta 2013 1º Premio Concurso Internacional de Piromusicales, Courchevel Alpes Franceses 2013 Masclètà Plaza del Ayuntamiento 16 de marzo Junta Central Fallera Valencia 2013 1º Castillo de Fuegos Artificiales de Fallas 15 de marzo Junta Central Fallera "XXXIII" Festival de Pirotecnia Ciudad de Valencia, 9 D'Octubre 2012 Espectáculo piromusical-multimedia dentro del "Guy Fawkes Day" Alton Towers. (Reino Unido) 2011 3º Premio en el "21st International Fireworks Competition" Hannover. Alemania 2011

Fábrica y oficinas: Partida La Foya s/n
Bélgida (Valencia)
Dirección Postal: Ap. Co. 150 - 46860 Albaida
Tel: 96 213 51 10
Fax: 96 239 00 60
Dep. Comercial:
Salvador Armengol: 630 92 32 30
Francisco Martínez: 670 30 05 13
E-mail: pirotecnia@europla.com

**ESCUCHAR + COMPRENDER + COMUNICARSE
+ DIVERTIRSE + APRENDER = Red
BUS
academy**

f [redbusacademy](https://www.facebook.com/redbusacademy)
E [@RedBusAcademy](https://www.instagram.com/RedBusAcademy)

**Red
BUS
academy**

**¡Súbete y aprende
inglés con nosotros!**

676.497.095
info@redbusacademy.com
C/ Font Cabilda 9 (junto al Instituto)
46470 Massanassa

- Cursos anuales de **inglés** para todas las edades y niveles
- Preparación de exámenes oficiales
- Escuela de verano para niños en Julio
- Talleres de conversación para adultos
- Talleres creativos para niños
- Grupos muy reducidos
- Método natural, comunicativo y eficaz

**JOIN OUR ENGLISH COURSES
ACADEMIA DE INGLÉS**

Programes
MASSANASSA

**VEN A COMPRAR TU MISMO EN MASSANASSA
ALMACÉN CON VENTA AL PÚBLICO
C/Motor Senia Ferrer, 15 (POL. INDUSTRIAL)
TLF - 96.125.52.98**

**CONTRATA LOS
PLANES DE PENSIONES
MAPFRE
Y TU AHORRO CRECERÁ**

MAPFRE

SEGUROS DE:
HOGAR - COMERCIO - DECESOS
INDUSTRIAS - AUTOMÓVILES
JUBILACIONES Y PENSIONES
CRÉDITOS HIPOTECARIOS
FONDOS DE INVERSIÓN
CRÉDITO Y CAUCIÓN

**DELEGADO:
ISRAEL ALFONSO SARGUES**

Avda. Blasco Ibáñez, 96
46470 MASSANASSA (Valencia)

Fax 96 125 13 16
Tel. 96 125 13 16
Tel. 96 125 02 58

MASSANASSA

- Carrossa ALFEREÇ
- Esquadres de moros "MANZIL NASR" acompanyades per l'Agrupació Musical "EL ATROPELLO"
- Ballet Moro "LLUM D'ORIENT"
- Carrossa CAPITÀ MORO
- Esquadres de moros de "MANZIL NASR" acompanyats per l'Agrupació Musical "EL ATROPELLO"

ITINERARI

Eixida des del carrer Calvari i seguirà el següent itinerari: Plaça de l'Església, Antic Regne de València, Francisco Nacher Pons, Comtes de Trigona, Pi i Margall, Constantí Llobart, Orba i finalitzarà en Francesc de Vinatea.

- **23'30 h:** En la Plaça de les Escoles Velles **SOPAR DE GERMANOR DE MOROS I CRISTIANS I GRAN VERBENA**, amb l'actuació de la magnífica **Orquestra la BANDA YING YANG**

DIUMENGE 16 DE JUNY

- **10'30 h:** En el Poliesportiu Municipal inici del **VII Marató Fotogràfic**
- **11:00 h:** En el Poliesportiu Municipal, **PARC INFANTIL** per a tots els xiquets i xiquetes.
- **11'30 h.:** Fira solidaria de les ONG's
- **12'30 h.:** Exhibició de batucada i Capoeira
- **13'00 h: FESTIVAL DE PAELLES.** (L'Ajuntament oferirà tot "l'arreglo" per a la paella: arròs, verdura, sal, oli, carn, safrà, etc. És imprescindible inscriure's en la Biblioteca Pública Municipal, fins el dia 12 de juny pel matí).
- **22'00 h:** En la Plaça de les Escoles Velles, sopar de "sobaquillo" organitzat per les entitats locals.
- **22'30 h:** En la Plaça de les Escoles Velles **1ª part del Campionat de Truc i Parxis**

DILLUNS 17 DE JUNY

- **18'00 h:** En el parc Camp de Túria, **PARC INFANTIL**, per a tots els xiquets i xiquetes.
- **18'30 h:** En el mateix parc **ORXATA I FARTONS**
- **19'00 h:** En Sala d'Actes de l'Edifici Sociocultural, passe de les imatges i lliurament dels Premis del **VII Marató Fotogràfic**
- **19'30 h.:** En la Sala d'Exposicions "Gabriel Cuallado" de l'Edifici Sociocultural, inauguració de l'**EXPOSICIÓ DE DIBUIX I PINTURA** dels alumnes de l'**ESCOLA DE DIBUIX DE LA BIBLIOTECA PÚBLICA.**
- **22'00 h:** En la Plaça de les Escoles Velles, sopar de "sobaquillo" organitzat per les entitats locals
- **22'30 h:** En la Plaça de les Escoles Velles **2ª part del Campionat de Truc i Parxis**

DIMARTS 18 DE JUNY

- **17'00 h:** En la Plaça de les Escoles Velles, **PARC INFANTIL**, per a tots els xiquets i xiquetes.
- **18'00 h:** En la mateixa Plaça **ORXATA I FARTONS** per a tots.
- **21'30 h:** En la Plaça de les Escoles Velles **Final del Campionat de Truc i Parxis**
- **22'00 h :** En la Plaça de les Escoles Velles, sopar de "sobaquillo" organitzat per les entitats locals.

BALLA, organitzat i patrocinat per l'academia de ball *GIROS*

- **22'30 h:** En el Saló d'Actes de l'Edifici Sociocultural, **GRAN NIT DE TEATRE** per l'Escola Municipal de Teatre que representaran l'obra "**Aquí no paga nadie**" de Dario Fo, dirigida per Elsa Nacher.

DIJOURS 20 DE JUNY

- **17'00 h:** En la Plaça del País Valencià, **PARC INFANTIL**, per a tots els xiquets i xiquetes.
- **18'00 h:** En la mateixa Plaça **ORXATA I FARTONS** per a tots.
- **19'30 h:** En la Biblioteca Pública Municipal, recepció als xiquets i xiquetes de **BENVINGUTS A LA LECTURA**.
- **22'00 h:** En la Plaça de les Escoles Velles, **SOPAR DE "SOBAQUILLO"** (organitzat per l'Associació de Jubilats).
- **22'30 h:** **Espectacle Musical "NINO BRAVO"**, amb l'actuació de la **Banda de Música del Centre Instructiu i Musical de Massanassa**

- **22'30 h:** En la Plaça de les Escoles Velles **CINE D'ESTIU**

DIMECRES 19 DE JUNY

- **17'00 h:** En el carrer Pare Ignasi Casañ **PARC INFANTIL**, per a tots els xiquets i xiquetes.

- **18'00 h:** En la mateixa zona **ORXATA I FARTONS** per a tots.
- **22'00 h:** En la Plaça de les Escoles Velles, sopar de "sobaquillo" organitzat per les entitats locals.
- **22'30 h:** En la Plaça de les Escoles Velles, **Espectacle Musical MASSANASSA**

MASSANASSA

DIVENDRES 21 DE JUNY

- **17'30 h:** En la Plaça del Mercat, **Inauguració del Parc Infantil Pocoyó.** Es convida especialment a les xiquetes i xiquets d'1 a 5 anys.
- **22'30 h:** En el pati de l'Institut d'Ensenyança Secundària, **GRAN CONCERT DE LA BANDA MUNICIPAL DE MÚSICA DE VALENCIA**
- **23'30 h:** **Gran Verbena** amb l'actuació de l'Orquestra **Malvarrosa**

DISSABTE 22 DE JUNY

- **10'00 h:** Al Parc Camp de Túria, **I Mostra de la Ceràmica**, amb la participació d'afamats ceramistes que dirigiran tallers per als més menuts i majors.

- **19'00 h:** **GRAN CAVALCADA DE SANT JOAN.** Eixirà de la Font Cabilda i en ella participaran totes les entitats socials i festives de la població. L'itinerari serà l'habitual.
- **22'00 h:** En el Saló d'Actes de l'Edifici Sociocultural, **GRAN NIT DE TEATRE** per l'Escola Municipal de Teatre que representaran l'obra "**Aquí no paga nadie**" de Dario Fo, dirigida per Elsa Nacher.
- **22'30 h:** En la Plaça de les Escoles Velles **GRAN FESTIVAL DE PLAY BACK'S**, a càrrec de les Falles de la població: Falla Alqueria, Falla Poble, Falla Jaume I i Falla el Divendres.
- **01'30 h:** En la Plaça de les Escoles Velles **Gran MACRO DISCOMÒBIL i actuació de DJ'S**

DIUMENGE 23 DE JUNY

- **20'00 h:** Tradicional **OFRENA DE FLORS.** Al finalitzar l'acte, es prega a les entitats col.laboradores i públic en general que no abandonen la Plaça perquè la Colla de Campaners de la localitat tocaran el popular "**Repic del vespre**", en col.laboració amb la Colla Despertades de Massanassa.
- **22'30 h:** En la Plaça del País Valencià, **GRAN VERBENA**, amb una **MACRO DISCOMOBIL.**
- **24'00 h:** En la Plaça del País Valencià **CREMÀ DE LA FOGUERA DE SANT JOAN** i focs artificials.
- **01'00 h:** En la Plaça del País Valencià **GRAN GRAELLADA DE LLONGANISSES I BOTIFARRES**, per a tots els veïns.

DILLUNS 24 DE JUNY

- **08'00 h:** **DESPERTADA** amb tronadors a càrrec de la Colla Despertades
- **10'00 h:** Volteig general de campanes.
- **12'00 h:** En la Parroquia de Sant Pere, **SOLEMNE MISSA** oferida al **SANTÍSSIM CRIST DE LA VIDA.** La celebració estarà acompanyada per l'**Orfeó Polifònic de Massanassa.**
- **14'30 h:** En l'avinguda Josep Alba i Alba **GRAN MASCLETADA**, a càrrec de la pirotècnia **Europlà.**
- **20'00 h:** Tradicional **ENRAMADA DE LA MURTA**, pels carrers de l'itinerari habitual de la processó.
- **21'30 h:** Tradicional **PROCESSÓ** al Santíssim Crist de la Vida, amb la participació de totes les confraries acompanyades de les seues andes corresponents. A l'entrada del Santíssim Crist de la Vida en l'Església es dispararan focs artificials a càrrec de la pirotècnia **Europlà.**

MASSANASSA

CLINICA } DENTAL n à c h e r } v à z q u e z

María José Nàcher Vázquez

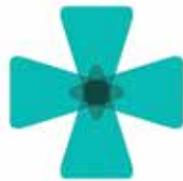
Odontòloga nº col. 3015

C/ Jaume I "El Conqueridor", nº4 baix A

Massanassa (Valencia)

telf. 96 125 27 30

FARMACIA
ABRIL

TU SALUD ES NUESTRO
COMPROMISO

Av. Blasco Ibáñez 80 • 46470 • Massanassa • Valencia
Tel/Fax 96 125 00 70 • info@farmaciaabril.es • www.farmaciaabril.es

MASSANASSA

XVII FESTIVAL INTERNACIONAL MÚSICA I FESTA SANT JOAN 2013

**AJUNTAMENT DE MASSANASSA
REGIDORIA DE CULTURA**
del 25 al de juny
Director Artístic: Vicent Campos

DEL BARROC ALS ANYS 80

PROGRAMA

.....
* DIMECRES 26:

• **11'00 h. Jardins de la Societat La Terreta**
CONCERT BARROC ITALIÀ.
Escoltarem les peces més conegudes de la música barroca italiana interpretades per dos especialistes acompanyants per l'instrument més emblemàtic d'eixa època: El Clavecí

Massimo Mercelli, flauta; **Gordanna Josifova Nedelkowska**, oboe; **Ignasi Jordà**, clave

.....
DIJOUS 27:

• **11'00 h. Jardins de la Societat La Terreta**
CONCERT DE PIANO, homenatge a Serguéi Vasilievich Rajmáninov (en el 140 aniversari del seu naiximent)
Tindren l'oportunitat de gaudir de les obres més importants d'este compositor rus, escrites per a piano.
Leonel Morales, piano

.....
*DIVENDRES 28

• **11'00 h. Jardins de la Societat La Terreta**
DESCONCIERTO

Un espectacle musical que reuneix cançons de molts diferents estils i alguns sketches humorístics
MELOMANS, quartet vocal

.....
* DISSABTE 29

• **20'00 h. Església Parroquial de Sant Pere**
DIA DELS CORS
Disfrutarem esta vesprada del nostre **Orfeó Polifònic de Massanassa** que actuarà junt a la **Coral Polifónica Valentina** i la **Coral Giner de la Societat Coral El Micalet de València**

MASSANASSA

Programa d'Activitats Esportives

DISSABTE 25 DE MAIG
MASSANASSA C.F. – ALBORAIA C.F.
 • Hora: 18:00h.
 • Lloc: Camp de gespa Poliesportiu municipal

DIVENDRES 31 DE MAIG
INAUGURACIÓ MES DE L'ESPORT AMB LA IV GALA DE L'ESPORT
 • Hora: 20:00
 • Lloc: Pavelló Esportiu
 Porteu-vos l'entrepà i soparem a la fresca

DISSABTE 1 DE JUNY
I MINIOLIMPIADES MENUTS
 Per a familiars i alumnat
 • Hora: 10:00
 • Lloc: Pàrquing front Escola Menuts 2

DISSABTE 1 DE JUNY
TROFEU "PACO LERMA"
 • Categoria: juvenil
 • Hora: 17:00
 • Lloc: Camp Municipal de gespa

DILLUNS 3 DE JUNY
II EXHIBICIÓ DE PETANCA
 • Hora: 10:00
 • Lloc: Poliesportiu Municipal

DILLUNS 3 DE JUNY
PARTITS BÀSQUET
 • Categories: prebenjamins i benjamins
 • Hora: 17:30
 • Lloc: Pavelló

DIMARTS 4 DE JUNY
III TORNEIG FUTBOL SALA BASE
 • Categories: benjamins i alevins
 • Hora: 17:00
 • Lloc: Pavelló esportiu

DIVENDRES 7 DE JUNY
PATINATGE INFANTIL (només per als inscrits)
 • Hora: 18:30

PATINATGE ADULTS (nivell Iniciació)
 • Hora: 20:00
 • Lloc: Pista Polivalent Poliesportiu

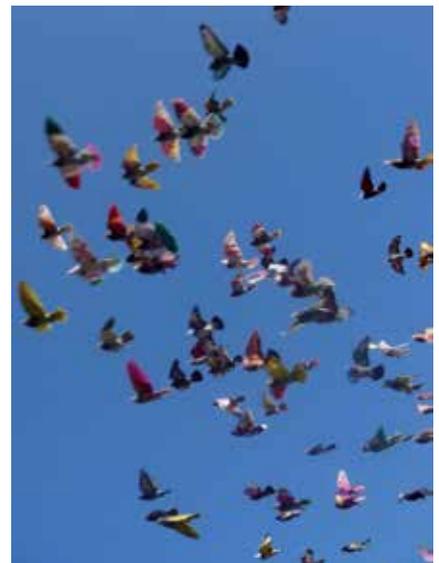
DIVENDRES 7
DISSABTE 8
DIUMENGE 9 DE JUNY
V TORNEIG DE BÀSQUET

• Categories: alevins, infantils, cadets masculí i femení, juniors i sèniors
 • Hora: divendres a les 17:30, dissabte i diumenge des de les 9:00
 • Lloc: Pavelló Esportiu

DISSABTE 8 DE JUNY
XXV VOLTA A PEU – GRAN FONTS MASSANASSA
 • Hora: 17:00 per als més menuts 19:00 Volta a peu
 • Lloc: Av. J. Alba i Alba
 • Organitza: Colla de córrer "El Parotet"

DISSABTE 8
DIUMENGE 9 DE JUNY
TORNEIG INTERNACIONAL FUTBOL-7
 • Categories: alevins
 • Hora: des de 9:00
 • Lloc: Camp Municipal de gespa

DISSABTE 8 DE JUNY
CONCURS LOCAL COLOMBICULTURA
 • Hora: 19:00
 • Lloc: La Terreta

DIUMENGE 9 DE JUNY
TRIANGULAR CAÇADORS 2013

DILLUNS 10 DE JUNY
EXHIBICIÓ AERÒBIC i BODY-PUMP
 Participació oberta
 • Hora: 19:00
 • Lloc: Pavelló Esportiu Municipal

MASSANASSA

TOLDOS
SORIANO
www.toldossoriano.com
 Tel. 96 121 33 55 - Fax 96 121 33 54

Sori Rotulaciones
www.sorirotulaciones.es
 Tel. 96 143 27 00 - 617 677 125
 info@sorirotulaciones.es

FÁBRICA DE TOLDOS (CAMIÓN - FACHADA)
ROTULACIÓN (vehículos, cristales, escaparates...)
DECORACIÓN (fotomurales, vinilos decorativos, lienzos...)

Restaurante Tistafer
www.restaurantestistafer.es

ESPECIALIDAD EN ARROZ CON BOGAVANTE

ALMUERZOS TÍPICOS VALENCIANOS • MENÚ DIARIO
 REALIZAMOS CELEBRACIONES DE TODO TIPO • EXPERTOS EN
 GRANDES Y PEQUEÑOS EVENTOS - PIDE TU PRESUPUESTO PERSONALIZADO

Reservas:
96 125 50 80

Carrer del Poliesportiu s/n • Massanassa

 [restaurantepoli-massanassa](https://www.facebook.com/restaurantepoli-massanassa)

Reformes Coyma

 96 125 22 16

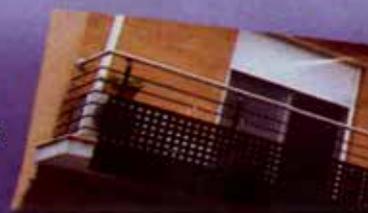
SERVICI INTEGRAL
 MANTENIMENT DE LA SEUA VIVENDA

CERRAJERÍA

Daniel Coy

Persianas
 Rejas Extensibles
 Ventanales de aluminio
 Cerrajería en general

Mamparas de baño
 Acristalamientos
 Mosquiteras
 Estructuras metálicas

C/. PI I MARGALL 33 - ESQUINA CONDES DE TRIGONA - MASSANASSA (VALENCIA)
 TEL. 96 125 22 16 • FAX 96 125 29 87

MASSANASSA

DIMARTS 11 DE JUNY
EXHIBICIÓ JUDO

- Categories: totes
- Hora: 17:30
- Lloc: Pavelló Esportiu Municipal

EXHIBICIÓ DE KI AIKIDO
("arte de la paz")

- Hora: 19:00
- Lloc: Pavelló Esportiu Municipal

DIMECRES 12 DE JUNY
MULTIJOCS ESPORTIUS

- Hora: 17:30
- Lloc: Pavelló esportiu

DIVENDRES 14 DE JUNY
EXHIBICIÓ GIMNÀSTICA RÍTMICA

- Categories: totes
- Hora: 19:00
- Lloc: Pavelló Esportiu

DISSABTE 15 DE JUNY

EXHIBICIONS DE BALLS PER L'ACADEMIA GIROS: ball esportiu, hip-hop, funky, ballet, contemporani

- Hora: 12:00
- Lloc: Pavelló Esportiu

DISSABTE 15 DE JUNY

XXI TORNEIG ESCOLAR D'ESCACS

- Hora: 11:00
- Lloc: Sala Gabriel Cualladó

XXV OPEN D'ESCACS

- Hora: 16:00
- Lloc: Sala Gabriel Cualladó

DISSABTE 15 DE JUNY

CLÍNIC DE TENNIS

- Hora: Des de les 9:00
- Lloc: Poliesportiu

DISSABTE 15 DE JUNY

MASSANASSA VETERANS – MONTCADA VETERANS

- Hora: 18:00
- Lloc: Poliesportiu

DIUMENGE 16 DE JUNY
XXII DIA DE LA BICI

RECORREGUT:

Concentració a les 9,30 hores
Eixida a les 10,00 hores des de la Plaça Escoles Velles.

Recorregut: volta pels carrers del poble fins arribar al Poliesportiu

Recorregut per a experimentats: A les 11:00 i des del poliesportiu anirem per la marjal.

Es rifarà una bicicleta entre totes les persones participants.

INSCRIPCIONS:

Les inscripcions són gratuïtes i es realitzaran mitja hora abans de l'eixida

NORMES DE PARTICIPACIÓ:

Inscriure's en la línia d'eixida, on sarreplegarà un dorsal amb un número que servirà després per al sorteig duna bicicleta. És obligatori lús del casc.

La bicicleta haurà destar revisada i en bon estat.

Es recomanable portar esmorzar i aigua.

DIMARTS 18

VIII CONCURS SANT JOAN COLOMBICULTURA

- Hora: 19:30
- Lloc: La Terreta

DIUMENGE 23 DE JUNY

TIR GUATLA

- Hora: 10:00
- Lloc: Camp de tir de Catarroja "El Garroferal"

DISSABTE 29 DE JUNY

TIR I ARROSSEGAMENT

- Hora: 10:00
- Lloc: Poliesportiu

La Peña El Carro de Massanassa col·labora amb la Peña de Catarroja en l'acte **PASSEIG EN CARRO A PINEDO** que se celebrarà el dia 6 de juliol.

ACTIVITATS **ESPORTIVES**

Elogi de la Biblioteca

Permeteu-me que vos parle dels avantatges que comporta tindre llibres i biblioteques i com ni els uns ni les altres són elements inútils en cap societat. Societat que per altra part tots convindrem que es fonamenta en la paraula i en la seua transmissió, que és l'escriptura i la lectura. Dos elements sense els quals no existiria cap civilització ni societat que es reclamara civilitzada.

Diu José Antonio Marina: *La lectura és l'avantguarda de la llibertat,*

Espectura i lectura es condensen en els llibres, però podriem preguntar-nos, tindre llibres per a què?

I encontrariem la resposta en Joanot Martorell:

Com l'experiència mostra, la debilitat de la nostra memòria oblida fàcilment no solament els actes per longitud de temps envel·lits, sino encara els actes recents dels nostres dies, és per tant molt convenient i útil posar per escrit les gestes i històries antigues dels homens forts i virtuoses, per a que siguen espills molt clars, exemples i virtuosa doctrina de la nostra vida, segons afirma el gran orador Tul.li

Així comença el Tirant lo Blanch, obra senyera de la nostra literatura i un dels pocs llibres de la biblioteca de D^o Quijote que es va salvar de la foguera

Perquè llibres i fogueres són termes antitètics encara que per desgracia sempre han anat molt relacionats, el paper crema bé a 451° fahrenheit com ens adverteix Ray Bradbury. Però no és la foguera el lloc natural dels llibres sino les biblioteques.

Front al memoricidi, a l'intent conscient de borrar la memòria dels homens i les dones que ens han precedit, de convertir la història en terra erma, s'alcen les biblioteques com un baluart intemporal construït amb els milions de fragils pàgines dels seus llibres i donaran la veu d'alarma els infatiga-

bles vigies: Graves, Aristófanes, Yourcenar i tants d'altres que com ells convertiren la seua ploma en un far en la nit. Entre els vigies, la veu de Voltaire reclama:

És un gran avantatge per al que tracta d'instruir-se encontrar a mà en el palau dels reis o en altres llocs públics el volum i la pàgina que busca i que li permet llegir-la i prendre notes. La instal·lació de biblioteques és una de les institucions més nobles i les seues grans despeses proporcionen utilitat general.

Es a dir, les biblioteques són necessàries i les administracions públiques deuen cuidar-les, deuen mantindre-les, potenciar-les en qualsevol època i moment, perquè d'elles se'n derivarà un gran benefici a la societat.

I continua Voltaire afegint un element nou: *La biblioteca pública del rei de França és una de les més útils del món, no tant pel número i per la rarea de les obres que conté com per la facilitat i pel caràcter amable dels bibliotecaris per a servir als sabis que sol·liciten la lectura de molts dels seus llibres.*

Hui en dia encara cal defendre el concepte de Biblioteca Pública. Aquell lloc, aquell espai que la humanitat ha creat per albergar el llibres i per difondre la cultura. Un espai sempre dèbil, sempre fràgil, que creix com un pí i pot alçar a tindre una frondosa copa amb milers de rames entrelaçades que a ben segur ens donaran bona ombra, però al que cal cuidar, del que cal preocupar-se per les seues arrels per que estiga ben assentat al terreny, no siga que una mala riuada l'arranque de soca i ens quedem sense el frescor de la seua ombra.

La biblioteca pública és un factor de socialització de la cultura que demanda qualsevol poble civilitzat. Una institució que deu comptar amb els recursos necessaris per dur endavant el seu treball.

Eixes són les biblioteques útils on es guarden i s'utilitzen els llibres. Eixes són la porta d'accés a la societat de la informació que posen tota la seua voluntat en servir els ciutadans per a que siguen sabis i amb el temps es converteixquen en virtuoses.

Francesc Rodrigo i Comes
Bibliotecari Municipal

Algunes dades sobre la Biblioteca Pública Municipal de Massanassa, referides a 31 de desembre de 2012:
Llibres: 19456 • Audiovisuals: 2314
Altres: 637

Total de documents a disposició del públic: 22407 (el que representa un increment de 1660 documents respecte l'any anterior).
Publicacions periòdiques, entre diaris i revistes: 28
Usuaris amb carnet de la Biblioteca: 1513
Ciutadans que han visitat la biblioteca: 29748
Prèstecs de documents als usuaris: 9312

La Biblioteca organitza en col·laboració amb el Departament de Cultura, una serie d'activitats per fomentar la lectura i aproximar els seus servicis als ciutadans. Continuem celebrant, dues vegades a l'any, l'acollida de nous usuaris amb "Benvinguts a la lectura" en la que oferim la Biblioteca als nous veïns menors de sis mesos. També manté l'èxit d'assistència l'Escola de Dibuix i Pintura, que compta amb prop de 40 alumnes que venen a les classes els dilluns de mati i dijous de vesprada.
Este any 2012 hem tingut dues novetats: El "taller de conversa en alemany" que es desenvolupa els dimecres de 19'00 h. a 20'00 hores i l'iniciativa de "Una segona lectura" amb la que pretenem que llibres donats per usuaris de la biblioteca, que nosaltres ja els tenim, puguin ser emportats gratuïtament a casa per altres usuaris. És un intercanvi: no hi ha que pagar; no hi ha que demanar-lo, si s'encontra un llibre interessant, se'l pot emportar, donant-li una segona oportunitat i una segona lectura al llibre.

Cal agrair l'ajuda totalment desinteressada de tres voluntaris que col·laboren en les activitats culturals i de foment de la lectura de la Biblioteca: Paco Castelló en pintura, Félix Díaz en el taller de conversa en alemany i Richard Agomena. També devem destacar que la Biblioteca té una partida de 3.000.- euros per a la compra de llibres específics destinats a estudiants universitaris.

Formació d'usuaris: 28
Visites escolars: 25
Animació lectora: 33
Conferències: 7
Cursos: 3
Exposicions: 10
Representacions teatrals: 17
Audicions: 4
Concursos: 2
Bibliopiscina: 1
Hores d'apertura setmanal al públic: 35

MASSANASSA

Club de Baile Deportivo Giros Dance

Todo el mundo puede bailar, solo es cuestión de practica

Baillar es una grata afición, desafiante para algunos, pero muy saludable y altamente recomendable para todos, porque a parte de los múltiples beneficios que tiene, siempre te hace sentir mejor

Al ser un proceso de lenguaje, nos permite la expresión de emociones y sentimientos, de sincronización y concentración, por ello cuando bailamos estamos diciéndole al cuerpo y a la mente que son uno, que forman parte del mismo ser y que deben aprender a trabajar juntos.

La música, el ritmo y los movimientos provocan una mezcla explosiva de emociones

positivas que produce una felicidad continuada en quienes bailan "Todo el universo tiene ritmo, todo danza"

El baile nos ayuda a relacionarnos con otras personas de una manera mas fácil y sencilla porque con él mejoramos la autoestima, superamos la timidez, desarrollamos la disciplina, el autocontrol y estimulamos la creatividad

"La danza es un poema en el que cada movimiento es una palabra".

Tomando en cuenta todo lo anterior podemos concluir afirmando que el baile ayuda a que la vida sea más grata y placentera, para todo aquel que lo practica y que puede ser realizado por todos en cualquier contexto, casa, escuela... y en compañía de amigos, familiares, desconocidos... e incluso solos, por lo tanto "A bailar, porque bailar es soñar con los pies".

AMPA Lluís Vives

Com tots els anys des de l'AMPA volem donar les gràcies a totes aquelles persones que dia a dia col·laboren amb nosaltres. Volem fer-vos saber que ara més que mai, i amb els temps que corren, estem preocupant-se que la vostra escola pública no perga ni l'identitat, ni els trets que li corresponen. Heu de tenir en compte que la tasca no es gaire fàcil i que quant més gent sigam més coses podrem aconseguir. L'AMPA com sempre, ha matinitgut que es feren totes les "fes-

tetes" que es fan tots els anys, sobretot perquè per a aquesta comissió el més important són els nostres xiquets i xiquetes.

Per això seguirem lluitant, perquè ara més que mai la nostra escola pública necessita el nostre recolzament.

Esperem que gaudiu de tots els actes i activitats que preparem. També dir-vos que si teniu algun dubte o algun suggeriment per a millorar hi han bústies a la vostra disposició. Per últim s'acomiaem de vosaltres amb un fort agraïment per la vostra col·laboració.

A.M.P.A

MASSANASSA

Escola d'Adults de Massanassa

Associació d'Alumnes.

L'Escola d'Adults, un curs més continua desenvolupant les seues activitats i el seu programa educatiu. Ací podeu trobar cursos patrocinats per l'associació, com són: tai-xí, patchwork i balls de saló. També s'imparteixen la preparació per a la realització de les proves de valencià de la JQCV de tots els nivells, anglés, alemany, castellà i valencià per estrangers, informàtica, animació a l'escriptura literària, taller d'història i, per descomptat, la formació oficial per obtenir el Graduat en Educació Secundària, imprescindible hui per a qualsevol que vulga optar a un lloc de treball. Però, encara que esta labor és tan important hui, per a mi, el més significatiu és el treball que realitzen les mestres amb les persones que, per l'època que els tocà viure, no pogueren anar al col·legi. L'escola, per a estes persones és fonamental perquè a més de reforçar la nostra cultura general,

ens fa més lliures, més autònoms, menys dependents dels altres. El tracte de professors i professores amb els alumnes és molt més que la relació professor-alumne d'altres etapes educatives, al fet que ens tractem d'igual a igual s'ha de sumar les moltes vegades que fan de psicòlegs. Per tot això, mil gràcies. També vull donar les gràcies a l'anterior Junta Directiva pel treball que fins ara ha realitzat junt amb els professors. Aquest curs hem renovat la Junta Directiva i la nova Junta agraeix la seua labor a la presidenta anterior, Maria Cervera i espera estar a la seua altura i comptar amb la seua experiència i ajuda. Per últim, convidar aquelles persones que tenen un poc de temps i ganes d'actualitzar el que en el seu dia aprenueren, que no dubten d'apropar-se a l'Escola d'Adults.

Emilia Nàcher Ferrer

Per a la seua informació, la nova Junta Directiva la componen les següents persones:

Presidenta:

Emilia Nàcher Ferrer

Vicepresidenta:

Mª Asunción Morellà Pozo

Secretària:

Mª José Arizo Baño

Tresorera:

Maria Cervera Bou

Vocals:

Mª Carmen Marínez Domingo,
Rosa Giménez Martínez
i Visitación Trillo Reyes

Escola Infantil **Ausiàs March**

L'ESCOLA INFANTIL AUSIÀS MARCH és una escola pública que en l'actualitat disposa de 10 unitats i atén a 242 alumnes de 3 a 5 anys . Aposta per una educació de qualitat, en valencià, lúdica; on jugar, descobrir i aprendre van unides. Respecta la diversitat i el medi ambient. És activa i festiva, i està oberta a les famílies i al poble.

Pensem que la motivació és un dels motors de l'educació. Per això ens agrada, introduir moltes novetats, que servisquen per a construir junts una escola millor.

Enguany, hem implantat el Programa Plurilingüe d'Ensenyament en valencià amb la introducció de l'anglès des dels 3 anys, impartit per especialistes.

Hem apostat per l'ús progressiu de les noves tecnologies en la nostra pràctica diària. Totes les aules tenen ordinador amb internet. Actualment, el 50% de les classes tenen Pissarra Digital Interactiva, i la nostra intenció és dotar d'una PDI a cada aula del centre, perquè pensem que és una eina amb un atractiu especial que incideix a la seua motivació i aprenentatge.

També, dins del Pla de Foment de la Lectura del centre, hem celebrat una interessant Setmana del Llibre amb la visita a la Biblioteca Municipal de Massanassa, sessions d'animació lectora i conta contes. S'ha aconseguit l'objectiu de motivar els alumnes per què descobrisquen el valor dels contes i el gust per la lectura i hem facilitat a les famílies que ja des d'infantil tinguen el Carnet de Socis de la Biblioteca i puguem gaudir del préstec de llibres.

I per a obrir una nova via de comunicació amb les famílies, hem estrenat pàgina

web, dins de la Xarxa de Webs de Centre de la Conselleria d'Educació. Allí podreu trobar informació sobre els servicis que ofereix l'escola, calendari d'activitats, i

més informacions de tot el que va passant diàriament al col·le. L'adreça és mestreaca-sa.gva.es/web/ei.ausiasmarch

a l'escola sempre estem en marxa. Introduïm activitats noves sense deixar de costat les que ja fem cada curs. Enguany, a més a més, de les celebracions com el 9 d'octubre, Nadal, dia de la Pau, dia de la Dona, falles i pasqua, i els projectes de classe, hem realitzat tot el centre, el Projecte de l' Antic Egipte: Estem coneixent la seua forma de vida i cultura i els xiquets/ es parlen a classe de piràmides, faraons, mòmies i del Riu Nil i els seus cocodrils.

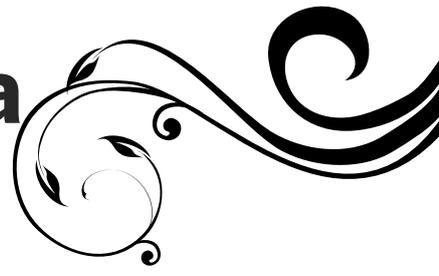
Ja en Carnestoltes, en els tallers es varen confeccionar amb la col·laboració de les mares i pares la disfressa d'egipcis , què guapos estaven!!!

I per acabar el curs, acomiadem els alumnes de 5 anys que ja s'han fet grans se'n van cap a Primària, amb una gran Festa de Fi de Curs.

Com dèiem al començament, la nostra és una Escola Pública per a tots i totes: per al poble, per a les famílies i per a tots els xiquets i xiquetes, on jugar, descobrir i aprendre van unides, perquè el que tenim entre mans és molt valuós: són persones amb tota una vida per davant, i volem aconseguir que per sempre, en un raconet dins del seu cor, duguen el que fou el seu col·le d'Infantil: L'ESCOLA INFANTIL AUSIÀS MARCH DE MASSANASSA.

Club Deportivo de Caza de Massanassa

Más que ayer y **menos que mañana**

El Club Deportivo de Caza de Massanassa, enraizado en su doble tradición humana y deportiva, como agrupación social de vecinos y practicantes de deportes integrados en la naturaleza, sigue con fidelidad y con irrenunciable optimismo su doble realidad de saberse paladines de una noble pasión y, a la vez, sometidos al desarrollo cultural y social del hombre así como a la evolución y condiciones de la naturaleza. Ambas realidades con cambios, a veces muy importantes, en su evolución constante.

En este sentido, camina con paso firme hacia delante con la prudencia y la capacidad de adaptación necesarias a la altura de las diferentes circunstancias. Pronto finalizará el mandato de la actual Junta Directiva y ya se afronta el nuevo período electoral para la formación del próximo gobierno del Club en el mandato 2013 -2017. Se necesitan directivos capaces y sacrificados para prever y satisfacer las ilusiones y las necesidades del colectivo humano de los cazadores, incluídas sus familias, y las del medio ambiente natural, con las diferentes especies que lo integran, cinegéticas y no cinegéticas. Y tratar de obtener los más y mejores resultados.

Ánimo a los más jóvenes valores que han crecido y se han formado entre los mayores del Club, para que se integren en las tareas de responsabilidad directiva del mismo, que sigue enarbolando el estandarte de ser el más antiguo y de mayor tradición, como sociedad deportivo-cultural decana de Massanassa.

Altibajos en la temporada de caza 2012-2013

La temporada de caza, 2012-2013, puede considerarse como normal en el acotado y ha tenido sus luces y sus sombras en sus diferentes fases. Comenzó siendo bastante buena en las primeras semanas, con presencia y capturas de las especies autóctonas, la Polla d'Aigua y el Coll Verd. Luego fue disminuyendo en su fase cen-

tral, aunque se lograron también especies invernantes como el Sarset y el Bragat. Y acabó con muy buena caza de las diferentes especies durante la fase de las cábilas.

Tir de Guatla, 2012

La Tirada de Codorniz se celebró el 16 de junio de 2012, dentro del Programa Oficial de la Semana Deportiva en las Fiestas Patronales de Sant Joan. Contó con una nutrida participación de 48 escopetas. Entre ellas cabe destacar la importante presencia de tiradores junior, que en esta ocasión alcanzó 6 jóvenes promesas. Los chavales se lo pasaron muy bien entre los mayores y demostraron muy buenas cualidades en el tiro. La jornada disfrutó de buena meteorología aunque con excesivo calor y tuvo un desarrollo normal. También, como siempre, pudo lucir la animación y la buena camaradería ya proverbiales en el Club

Podio Senior: José Guillem Alfonso se proclamó campeón de la tirada, seguido por Juan Manuel Romero Ruz, como subcampeón, y por Vicente Palomeque Gómez, como tercer clasificado.

Podio Juniors: 1. Joan Martínez Hernández. 2º Carlos Rodríguez. 3º Francisco

Nácher Cabra. 4º Rafael Gómez Gallardo. 5º Rafael Gómez Parra. 6º Juan Manuel Romero Lechiguero. ¡Ánimo y a seguir aprendiendo y disfrutando!

Tir de colom, 2013

La Tirada de Palomas a Brazo de 2013 tuvo lugar el pasado día 13 de marzo en el renovado Campo de Tiro del Club Deportivo de Caza de Catarroja, con la participación de 59 escopetas senior y 4 junior. Fue una jornada muy desapacible, con fuertes vientos racheados, que desbarataron las salidas de los pájaros con la consiguiente desorientación de los tiradores. Baste con decir que se frustraron las mejoras esperanzas de muchos de ellos, llegándose a alcanzar la cifra de 577 ceros.

Tanto la jornada y la cena preparatoria como la misma tirada disfrutaron, a pesar de ello, del mejor ambiente deportivo y sana competitividad. También los cuatro junior disfrutaron de una motivadora jornada, aprendiendo de primera mano que los deportes de intemperie tienen sus particulares riesgos de muy diversa naturaleza. Y que hay que prepararse muy bien para aceptarlos y para poder hacerles frente. Aunque nunca se sabe todo sobre todo.

MASSANASSA

Podio Senior: Primero y campeón de la tirada, Fermín Carrión Benegas. Subcampeón, Joan Quiles Tarazona. Y tercer clasificado, Juan Manuel Romero Ruz.

Podio Veteranos: Primero y campeón de la tirada, Pascual Marín Chisvert.

Podio Juniors: 1º Rafael Gómez Parra. 2º Francisco Nácher Cabra. 3º Rafael Gómez Gallardo. 4º Álvaro Alabau.

La Gala y Entrega de Trofeos tuvo lugar en una solemne cena de hermandad el pasado día 5 de mayo, en los Salones Forñañ, con numerosa presencia de familiares de los cazadores. Presidió los actos Vicente Pastor, alcalde-presidente del Muy Ilustre

Ayuntamiento de Massanassa, acompañado por Juan Quiles, presidente de la Federación de Caza de la Comunidad Valenciana y vicepresidente de la Federación Española, y por Francisco Comes, teniente de alcalde y concejal de Deportes de Massanassa. Con los Trofeos se hizo entrega a todos los participantes de preciados regalos, obsequio del Ayuntamiento, de la Federación de Caza, de organismos, entidades, sociedades culturales, empresas y donantes particulares. Francisco Nácher, presidente del Club Deportivo de Caza, agradeció a las autoridades, cazadores y asistentes su presencia en los actos y su colaboración con el Club.

Salvador Barberá

C.D.B. Massanassa

El C.D.B. Massanassa segueix amb el mateix objectiu de sempre que és treballar com a Escola on s'aprenca un esport, en el nostre cas jugar a futbol, i tot allò que s'ha relacionat amb el mateix: exercici, passatemps, convivència en grup, etc., sense oblidar la competició com un element més en l'activitat esportiva. En esta temporada 2012-2013 compta amb prop de 250 jugadors distribuïts en 16 equips: 1 Querubí, 2 Prebenjamins, 3 Benjamins, 5 Alevins, 2 Infantils, 1 Cadet, 1 Juvenil, i per primera vegada amb 1 equip Femení.

Tots ells practiquen el seu esport favorit en unes modernes instal·lacions situades en el Poliesportiu Municipal, consistents en oficina per al treball diari de la Directiva i la recepció de jugadors i pares, sala de reunions, nous vestuaris per a jugadors i àrbitres, dos camps de futbol, un de terra (en projecte gespa artificial) i un altre de gespa artificial amb grades i coberta, en el qual entrenen i juguen els partits de Futbol-8 i Futbol -11. El club disposa d'una sala d'enfermeria/botiquí on s'atenen primers auxilis i es compta amb l'assistència d'un professional fisioterapeuta.

El Poliesportiu Municipal compta amb un ampli aparcament gratuït.

Tots els equips tenen entrenador i delegat que són els responsables tant dels jugadors a càrrec seu com del material (farmaciola, balons, cons, tanques, etc.) que se'ls entrega perquè ho utilitzen durant tota la temporada en els entrenaments i partits. Tots els entrenadors són titulats y/o especialitzats i els entrenaments són determinats 2/3 dies a la setmana. Es compta amb un entrenador per al treball específic dels porters.

Durant la temporada es realitzen reunions informatives amb els pares/tutors.

El club coordina l'**Academia de Tecnificació**, opció que es facilita durant tota la temporada als jugadors i porters perquè perfeccionen les seues habilitat indistintament del club en què estiguen inscrits i al finalitzar-la temporada es realitza en les mateixes instal·lacions del Poliesportiu el **CampusMassFutbol** per a millorar el seu nivell futbolístic.

Finalment agrair a totes les entitats col·laboradores que participen en este projecte i en especial a l'Ajuntament de Massanassa (Regidoria d'Esports).

La nova Directiva constituïda per al període 2013-2017 és la següent:

President:

D. Luis M. Giner Ibor

Vicepresidents:

D. Vicente Ballester Perpiñá

D. Vicente Moreno Peris

Tresorer:

D. Francisco Gutiérrez Martínez

Secretari:

D. Miguel Àngel Catalá Codoñer

Director Esportiu:

D. Francisco López Marín

Relacions Federatives:

D. Pablo Medina Hernández

Àrea comercial:

D. José Jorges Villarreal

Àrea social:

D. Miguel Àngel Peris Gimeno

Tota la informació del club en la pag. web: www.cdbmassanassa.es

MASSANASSA

Aleví "A"

Aleví "B"

Aleví "C"

Aleví "D"

Aleví "E"

Aleví "A"

MASSANASSA

Benjamí "B"

Benjamí "C"

Prebenjamí "A"

Prebenjamí "B"

Querubí

AMADEU CÍSCAR

AXA SEGUROS - AGENTE GENERAL

reinventando / los seguros

Horario de oficina

De Lunes a Viernes: Mañanas de 9,30 a 14,30 h. • Tardes de 17,00 a 20,00 h.
Agosto mañanas de 10,00 a 14,00 h.

C/ Huelva, local E • Tel. 96 126 53 11 • Fax. 96 127 05 60 • Apartado de correos 126 • 46470 CATARROJA (Valencia)
amadeo.ciscar@agencia.asa-seguros.es

WWW.TRANSCARBONELL.COM

MUDANZAS

EMBALAJES- GUARDAMUEBLES

Tel. y Fax; 96 127 47 85 • Móvil: 607 245 999
C/ Veinticinco s/n (frente a ecoparque)
46470 Catarroja (Valencia)
e-mail.agencia@transcarbonell.com

Montajes eléctricos industriales
Automatismos, regulación, control eléctrico
Mantenimiento industrial • Rebobinado de motores
Instalaciones eléctricas en general

Ausiàs March, 55
46470 MASSANASSA (Valencia)

Telf.: 96 125 31 28
Móvil: 616 972 142

PORCAR MOTORS

C/ Nueve de Octubre, 7 bajo • 46470 Massanassa (Valencia) • Tel. 961 823 891 • info@porcarmotors.com • www.porcarmotors.com

MASSANASSA

Infantil

Infantil

Femení

Cadet

El C.D.B. Massanassa aplica a partir d'esta temporada i de manera pionera a Espanya en un club no professional, el mètode COERVER COACHING, programa d'entrenament núm. 1 del món per a formar jugadors hàbils, ràpids, forts, amb passió pel futbol i que respecten

al contrari i a si mateixos. El programa Coerver Coaching és un mètode d'entrenament d'habilitats futbolístiques per a jugadors de 5 a 17 anys, que combina formació en la gespa amb suport complementari online.

Informació en:
www.cdbmassanassa.es

Juvenil

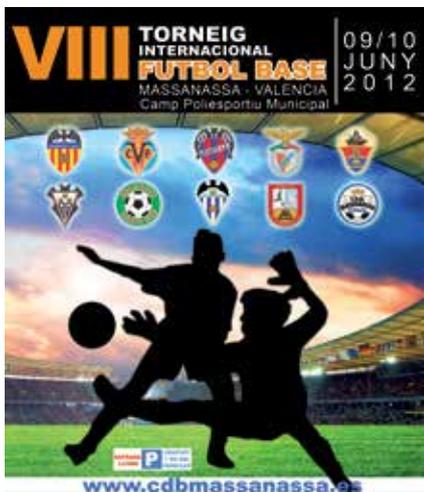

Crònica del VIII Torneig Internacional Futbol Base Massanassa

VILA-REAL C.F. i S.L. BENFICA flamants Campions

La presentació del Torneig es va realitzar el 22 de maig de 2012 en el Saló de Plens de l'Ajuntament i l'acte va ser presentat per l'Alcalde Vicent Pastor, el Regidor d'Esports Paco Comes, el President del C.D.B. Massanassa Luis Giner, el Director Esportiu Paco López i el Secretari Miguel Catalá, va assistir com convidat especial Paco Lloret conegut periodista esportiu.

Gran èxit futbolístic, joc net i de nivell, gran èxit en la grades per l'afluència de públic (entorn d'unes 2000 persones van disfrutar els dos dies del Torneig) i gran èxit en l'organització, sent esta felicitada per tots els participants del torneig.

En esta VIII Edició en categoria Benjamí el Vila-real C.F., desplegant un futbol extraordinari i amb un tracte de baló exquisit, es va portar el Trofeu després de vèncer a un Elx C.F. que va voler però no va poder.

En categoria Aleví, el S.L. Benfica (Portugal) es va portar la final davant de l'Elx C.F. des del punt de penal, donant ambdós equips, una exhibició de futbol, de merecut reconeixement.

La principal novetat que es presentava en esta VIII Edició era la de jugar els partits

en la modalitat de Futbol-8. Al terme del Torneig tots els equips van coincidir en l'encert de disputar-ho en esta modalitat. Altres de les atraccions del cap de setmana va ser comptar amb la presència del jugador valencià de Primera Divisió del Club Atlètic Osasuna, David Timor, qui va fer entrega de Trofeus per al delit i gaudi dels jòvens futbolistes.

Categoria Benjamí:

Campió: Vila-real C.F.

2n classificat: Elx C.F.

3r classificat: C.D. Alcoyano

4t classificat: Selecció Horta Sud

Millor jugador: Marc Maluenda (Vila-real C.F.)

Máxim golejador: Alvaro Martinez (Vila-real C.F.)

Millor porter: Juan Antoni Mateu (Elx C.F.)

Equip Ideal Benjamí

Juan Antonio Matéu (Elx C.F.)

Iván Lumbreras (C.D. Alcoyano)

Oscar Gonzales (Vila-real C.F.)

Carlos Benítez (Selecció Horta Sud)

Álvaro Martínez (Vila-real C.F.)

Joaquín Bordonado (Elx C.F.)

Carles Gomar (C.D. Alcoyano)

Camilo Leiton (Vila-real C.F.)

Entrenador: Juan Moles y Carles Tallares (Vila-real C.F.)

Categoria Aleví:

Campió: S.L. Benfica (Portugal)

2n classificat: Elx C.F.

3r classificat: Valencia C.F.

4t classificat: Alcobendas C.F. (C.A. Madrid)

Millor jugador: Thiago Felipe Oliveira (S.L. Benfica)

Maxim golejador: Neo Requena (Alcobendas C.F.)

Millor porter: Luis Castillo (Elx C.F.)

Equip Ideal Aleví

Luis Castillo (Elx C.F.)

Diego Gil Pérez (Selección Horta Sud)

Manuel Rodríguez (Elx C.F.)

Kanguin Lee (Valencia C.F.)

Tiago F. Oliveira (S.L. Benfica)

Miguel Jiménez (Valencia C.F.)

Neo Requena (Alcobendas C.F.)

Dylan J. Raymond (S.L. Benfica)

Entrenador: André Matos (S.L. Benfica)

La Banda Jove del C.I.M. de Massanassa en l'Ateneu Mercantil de València

tants quan interpretem dalt de l'escenari i escoltem com el públic ens aplaudeix. I si és fora del poble pareix com si li afegira un poc més d'importància a la Banda Jove.

Tot açò ens fa sentir-nos orgullosos del treball que hi ha darrere de cada concert i de cada assaig, per la nostra part i la del Mestre.

*Ens agradaria donar gràcies a tota aquella gent que ens transmet ànims i ens ajuda per poder seguir endavant" **Astrid.***

L'ATENEU és una entitat econòmica i cultural de gran solera a València amb més de 100 anys d'existència –naix el 1879-, al llarg de la seua vida ha sabut ser un referent en el món de la cultura valenciana. Formar part de la seua programació cultural és un fet que ens ompli de goig.

La nostra BANDA JOVE, formada per 48 músics –bressol i cantera de la Banda Major-, en les diferents actuacions i eixides que ha realitzat ha assolit un bon nivell d'interpretació i ha "sabut estar", com es sol dir en llenguatge pla, a l'altura de les circumstàncies

Onofre Vento Sancho,
membre de la Junta Directiva del CIM

Invitats per l'Ateneu de València, la nostra BANDA JOVE DEL CIM celebrà un concert el passat més de febrer en el saló d'actes de la seu social d'esta entitat a la plaça de l'Ajuntament de València.

*tingut de mares i pares. Sense esta ajuda, difícilment haguérem pogut assolir el moment tan interessant en el que es troba la Banda Jove. Em sent orgullosos." **Pedro.***

*"A més d'omplir-nos de goig poder acompanyar a les nostres filles i fills en les seues actuacions (ja sabeu que a les mares i pares ens cau la bava veient-los tocar), estem convençuts que les eixides són molt importants per tal de crear grup i fer banda." **Santi.***

"Els músics de la Banda Jove ens ho passem molt bé en les eixides i ens divertim molt en els viatges; a més a més ens sentim impor-

Atenent al moment de l'any en que ens trobàvem el repertori d'obres a interpretar el saltejarem de varis pasdobles, de manera que feren de portada a les festes falleres ja a punt d'iniciar-se.

Hem de dir que el local estava ple, de gom a gom, i que fórem repetidament aplaudits i al final felicitats per la direcció de l'Ateneu, per la serietat que li donarem a l'acte i la qualitat en la interpretació.

"Com Mestre/Director de la Banda he de confessar que m'està sent molt gratificant el meu treball, per la resposta que estic tenint a l'esforç que els demane als músics–i que de vegades reconec que pot ser un poc esgotador-, i per la col·laboració que sempre he

Club de Colombicultura "La Protectora"

2012, un any de gran participacio

la Sort
Campeón Concurso Local
Massanassa 2012
Antonio Fortea

Socis expectants durant una prova en el cementeri de Massanassa.

Com tots els anys, enguany també tenim coses que contar al voltant de la colombicultura en el nostre poble. I es que sorprenentment, pese a la gran decaiguda que està patint este deport a nivell estatal, **en Massanassa l'aficio cada vegada es mes solida i emocionant.**

Prova d'aço es el triumpf (entre d'atres), del concurs Intercomarcal, celebrat en Catau, del colom "El Corte Inglés" de **David Casañ**; demostrant l'alt nivell competitiu dels nostres coloms, i el gran treball que se realisa en el club per part d'alguns aficionats, als quals no els importa perdre hores lliures en pro del deport.

Enguany també celebrarem un concurs especial en febrer, arribant a inscriure 64 eixemplars, entre els quals guanyà "Vicario" de **Català & Salanova**.

Al de jovens, en canvi, tinguerem un total de 44 eixemplars inscrits, a on el precios colom blanc de **Francisco Sandemtrio**, "Oro Blanco", s'emportà el primer premi. Concurs est ultim a on les colomes no donaren la talla, fent unes eixides prou roins.

Per atra banda, trobem el gran concurs de nadal, a on participen els millors coloms adults del poble, per a provar i intentar traure-los a concursos externs, com siguen els comarcals. Per ad este 2012, s'apuntaren al voltant de

80 eixemplars, quedant campeo, des de la primera prova, el colom blanc "Milka" dels socis **Andrés i Lluís Gómez**.

Aprofite estes llinees per a felicitar i donar l'enhorabona a tots els guanyadors dels concurs citats anteriorment, i animar-los a seguir creixent en este magnific deport.

Aixina i tot, desgraciadament, encara que l'aficio creix en Massanassa, **tambe tenim baixes com la d'este "menut",**

pero gran aficionat i persona, que estigue junt al mon de la colombicultura des de que era un chicon. **Descanse en pau el soci Francisco Martí Perales.**

Que tinguen unes bones festes de Sant Joan.

Andrés Gómez.

Colombaire soci nº 2 del club "La Protectora" de Massanassa.

MilKa
Campeón Concurso de Navidad
Massanassa 2012
Andrés Gómez

Solta durant una parada en un avet del cementeri.

MASSANASSA

Homenaje a los socios y socias de La Terreta

La Sociedad Cultural y Recreativa La Terreta es mucho más que una sede social. Es un lugar de encuentro, un referente de la vida de nuestro pueblo y un espacio cultural y de ocio. Pero eso ya lo sabemos todos. Todos los años, por fiestas, a través de estas líneas en la publicación que nos da nombre, recordamos nuestros actos, nuestras actividades y las ganas que tenemos de seguir adelante.

Este año queremos dedicar estas líneas a los verdaderos protagonistas de la Terreta: a nuestros socios y socias. A todos los abonados que a través de sus aportacio-

nes sostienen este lugar emblemático de Massanassa, el casino de toda la vida, el lugar donde antes era símbolo de hacerte mayor, después de pertenecer a este pueblo, y ahora de participar en la sociedad cultural decana de Massanassa.

Nuestras puertas están abiertas a todas las entidades que quieran hacer de ella también su sede social: los colomaires, los cazadores, los blaugrana y ahora también la Federación de Amigos del Centro Gallego. Todos tienen su sitio y todos tienen sus actividades: como el campeonato de parchís femenino por parejas San Juan, que en breve celebrará su veinte aniversario, o las

partidas de la tarde, la lectura de la prensa diaria, el disfrute de la terraza de verano y en finalizar las fiestas de San Juan en Honor al Santísimo Cristo de la Vida, el festival Música y Festa organizado por el Ayuntamiento.

Seguimos y avanzamos por nuestros socios y socias. Con un presupuesto ajustado y sin subir las cuotas, hemos arreglado el tejado del local y hemos acondicionado y reformado nuestros baños. Poco a poco, con el ánimo que impulsa esta sociedad cultural seguimos dando vida y actividades a este rincón de Massanassa que guarda en sus paredes el recuerdo del día y día, gracias a todos los socios y socias.

Hogar Parroquial

El Hogar Parroquial celebró su tradicional comida de hermandad para socios, familiares y amigos durante las fiestas de San Juan el pasado año, comida que contó con una gran afluencia de asistentes que disfrutaron de una jornada de convivencia con bailes, regalos y sorteos entre los presentes. A finales de 2012 asistimos a la despedida de D. Juan Ruix cura párroco de nuestra parroquia de San Pedro al que rendimos un merecido homenaje al finalizar cuando finalizó su última misa en Massanassa. En nuestro local social se celebró un vino de honor en el que colaboraron cofradías y Asociaciones de nuestra parroquia. En el mismo acto se le entregó un cuadro con un pergamino por parte de nuestra Asociación agradeciéndolo su labor pastoral.

También recibimos a la semana siguiente a D. Juan José como nuevo cura párroco de nuestra población, después de la celebración de su primera misa a la que asistimos con las autoridades locales, alcalde y miembros de la corporación municipal que nos acompañaron al refrigerio de bienvenida en nuestro local social. La Junta Directiva durante el año 2012 inició una campaña de captación de socios que hasta la fecha está dando buenos resultados, si bien habrá que esperar a medio plazo para ver si definitivamente conseguimos nuestro propósito que no es otro que devolver a nuestra Asociación la actividad y participación en la Sociedad Local que tuvo antaño. Es nuestro firme propósito colaborar en todas las iniciativas que desde la parro-

quia se nos requieran para conseguir una mejora en la convivencia en nuestra población. Para este año contamos ya con 227 socios, se ha conseguido invertir la tendencia a la baja de miembros de nuestra Sociedad, en la actualidad se han aumentado en un 10 % las altas frente a un 2 % de bajas que lo han sido por fallecimientos o cambio de residencia. Este año la Sociedad celebrará la comida de hermandad el domingo siguiente a San Juan, es decir, el próximo de 30 de junio. Queremos invitar a todos los que nos visitan a que pasen por nuestro local en el que serán bien recibidos y desear a toda la población que participan en las fiestas patronales y sean felices.

Cofradía del **Sagrado Corazón de Jesús**

Este año somos una nueva junta de la **Cofradía del Sagrado Corazón de Jesús**, todas la que lo formamos lo estamos haciendo con mucha ilusión y esperamos que por ser el primer año nos ayude para poder hacerlo bien. Lo primero que hicimos fue acudir todos los 1º viernes de mes a la misa votiva en la Iglesia Parroquial de San Pedro. Ahora estamos esperando el día de la fiesta para rezarle las oraciones y adornar el altar.

Os invitamos a que nos acompañéis a la misa que se celebrara el 7 de junio a las 8 de la noche." **Os esperamos**". A continuación pasó a detallarles los nombres de las personas que componemos la junta nueva:

Presidenta: Esperanza Martínez,
Secretaria: Eiacer Poyatos,
Tesorera: Manolita Alabau,
Vocal:
 Paquita Morella,

Conchin Casañ, Lolin Fortea,
 Pura Sancho, Mª Jesús Acosta,
 Ramo ni Venadero, Viví Sandemetro,
 Amparin Chaqués, Mari Galán,
 Rosa Mª Gómez, Paquita Arce,
 Chelo Marco, Ambrosia Gómez,
 Marisa Jiménez.

Un cordial saludo.
LA JUNTA.

Cofradía de la Virgen de los Desamparados

También el 7 de mayo, celebración de la misa Solemne en la Residencia de Ancianos de Massanassa, para compartir también con nuestros mayores la festividad de nuestra Virgen de los Desamparados. Sin más, invitar a toda la población para que se animen a participar de esta fiesta en honor de la Nostra Mare de Déu dels Desemparats. Y deseo que tengan unas fiestas Patronales llenas de salud y amor, para poder disfrutarlas un año más con alegría y paz.

¡Vixca la Mare de Déu dels Desemparats!

María Martínez Ramón
Presidente de la Cofradía

La nueva Cofradía de la Virgen de los Desamparados, comienza este año con una nueva junta, que será del 2013 al 2015.

La formamos trece mujeres, que con gran alegría e ilusión cogimos el relevo de la anterior junta. Doy las gracias desde aquí, por haber pensado en mí, para tan dichosa tarea.

Este año es el 30 Aniversario de nuestra Cofradía, siendo y haciéndolo aún mas especial. Por lo que el día 27 de Abril celebramos el 30 Aniversario de nuestra Cofradía en la Basílica de la Virgen de los Desamparados de Valencia con una Misa Solemne, concelebrada por Don Juan José, nuestro párroco.

Asistimos con gran alegría, fervor y emoción a tan especial acto. Posteriormente visitamos el maravilloso Museo de la Virgen, para terminar con una comida de hermandad.

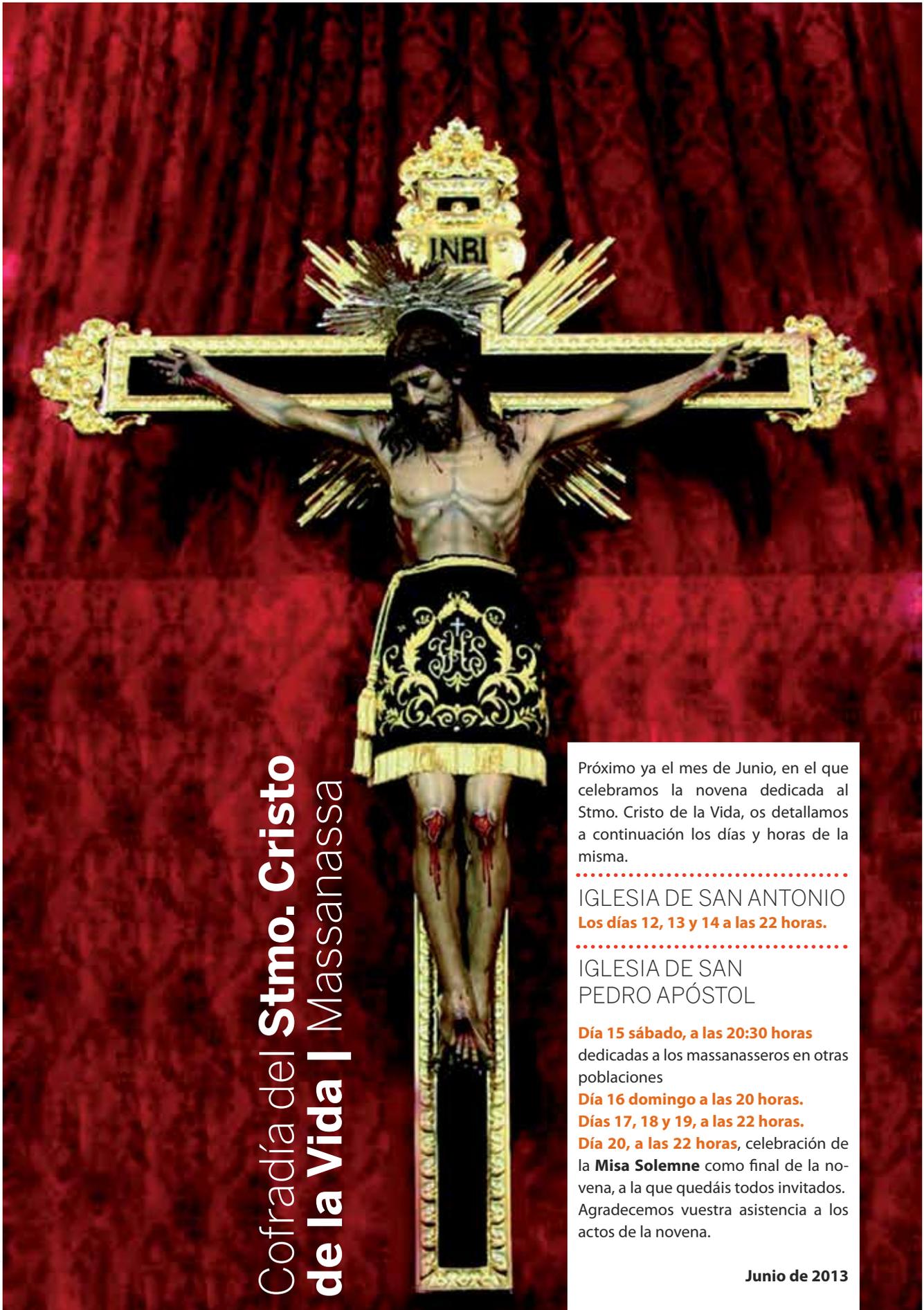
Con la celebración de estos actos hicimos realidad que el día fuese único y grandioso. Gracias a todos y todas los que nos acompañasteis, y en especial a Don Juan José. Felicidades a todos los que en estos 30 años han hecho todo lo posible para poder llegar hasta este Aniversario, y animar para poder seguir en un futuro.

Todo esto es posible gracias a Don Juan José nuestro párroco, que con gran entusiasmo y alegría lo ha organizado todo

para que sea una celebración digna de nuestra Cofradía. Por lo que en nombre de todos y en el mío propio le damos las gracias, y nuestro agradecimiento. Este año celebramos la fiesta de nuestra Virgen los días 4 y 5 de Mayo, con el respectivo traslado de la Iglesia de San Antonio, recorriendo las calles de la localidad hasta llegar a la Iglesia de San Pedro Apóstol. Y como siempre acompañada con gran fervor por sus fieles devotas.

MASSANASSA

Cofradía del Stmo. Cristo de la Vida | Massanassa

Próximo ya el mes de Junio, en el que celebramos la novena dedicada al Stmo. Cristo de la Vida, os detallamos a continuación los días y horas de la misma.

.....
IGLESIA DE SAN ANTONIO
Los días 12, 13 y 14 a las 22 horas.
 .....

IGLESIA DE SAN PEDRO APÓSTOL

Día 15 sábado, a las 20:30 horas
 dedicadas a los massanasseros en otras poblaciones

Día 16 domingo a las 20 horas.

Días 17, 18 y 19, a las 22 horas.

Día 20, a las 22 horas, celebración de la **Misa Solemne** como final de la novena, a la que quedáis todos invitados. Agradecemos vuestra asistencia a los actos de la novena.

Junio de 2013

— TALLERES —

JOVI NAVARRO, S.L.

REPARACIÓN DE AUTOMÓVILES EN PLANCHA Y PINTURA

Mecánica, Electricidad, Aire acondicionado,
Revisión pre-ITV, Aceites, Filtros, Baterías, Frenos,
Escapes, Amortiguadores y accesorios

Camino del Fus, 46. Polígono Industrial
46470 MASSANASSA (Valencia)

Teléfono 96 125 12 54
Fax 96 125 07 94

ADEREZOS DE VALENCIANA

Joyeros desde 1952

Avda. Blasco Ibañez, 115 - 46470 MASSANASSA - Tel. 96 125 11 27
joyeriaartolamassanassa@artolajoyeros.es - www.artolajoyeros.es

JOSÉ DOMINGO MONFORTE
ABOGADOS ASOCIADOS

30
años

Avda. Marqués De Sotelo, 3-8ª 46002 Valencia.
Rambla De la Independencia, 18-8ª 46460 Silla.
Tel. 96 394 36 32
correo@josedomingomonforte.com
www.josedomingomonforte.com
2ª opinión online

ARROCIERIAS PONS S.A.

INDUSTRIA - ALMACEN Y SECADORA

C/ Partida de la Dama, 20 (Pol. Industrial) • 46470 MASSANASSA (Valencia)
 Apdo.de Correos, nº 16 (Catarroja) • Telfs.: 96 125 12 75 - 96 125 12 53 • Fax: 96 125 05 90
 arroceriaspons@terra.es

templaval

vidrios templados de valencia

Camí del Fus, 49 · Massanassa (Valencia)
 Tel.: 961 250 111 - Fax: 961 250 053 / info@templaval.com

ELECTROGOES,S.L.
 INSTALACIONES ELÉCTRICAS
 Y TELECOMUNICACIONES
 TEL 96 125 21 07

www.electrogoes.es

C/ SANCHIS GUARNER Nº19 BAJO
 46470 MASSANASSA (VALENCIA)

INGENIERIA
 INDUSTRIA
 VIVIENDA
 SUELO RADIANTE
 AIRE ACONDICIONADO
 TELECOMUNICACIONES
 REDES INFORMATICAS
 ANTENAS TV
 PARABOLICAS
 PORTEROS Y VIDEO-PORTERO

CRISTINA

estética

• Novedad: Máscara de pestañas fijas - 21 días •

- Depilación
- Fotodepilación
- Depilación Eléctrica
- Tratamiento Facial
- Tratamiento Corporal
- Tratamiento de acné
- Micropigmentación

- Maquillaje
- TMT
- Cavitación
- "tratamiento de grasa localizada"
- Radiofrecuencia
- Plataforma Vibratoria

- Permanente de pestañas
- Tinte de pestañas y cejas
- Manicura y pedicura, spa.
- "tratamiento de uñas encarnadas"
- Chocolaterapia, fangos, algas...

Esmaltado permanente con queratina, parafinas y parafangos. Diagnóstico de piel

C/ Partida de Divendres, 13 · 46470 MASSANASSA (VALENCIA) · Teléfono 96 125 11 44

MASSANASSA

Colegio San José y San Andrés

Año de excelentes resultados

Desde la Dirección de la Fundación Colegio San José y San Andrés deseamos felices fiestas del Cristo de la Vida a todas las massanasseras y massanasseros. Desde la Comunidad Educativa se viven con intensidad estas fiestas tan entrañables y que despiden el curso 2012-2013.

Ha sido un año excelente para nosotros. Hemos alcanzado el record de matrícula de alumnos desde que se abrieron las puertas del centro hace más de 80 años. Somos 335 alumnos, 5 Hijas de la Caridad, 27 profesores, 9 miembros del Personal de Administración y servicios y 240 familias. Agradecemos a todas las familias la confianza depositada en el proyecto educativo vicenciano que las Hijas de la Caridad de San Vicente de Paul y todos los profesionales del centro desarrollan a través de su tarea diariamente.

Y ha sido un buen año para nosotros por los resultados obtenidos en las pruebas diagnósticas 2012. El informe elaborado por Consellería de resultados de la evaluación diagnóstica del curso 2012 muestra la progresión en los resultados del centro en las competencias básicas tanto en la etapa de Primaria como en Secundaria. Destacan las puntuaciones positivas de Primaria (Competencia matemática posición 331 de 1323 centros evaluados) (Competencia Lingüística 379 de 1323) y las de Castellano (310 de 679), Inglés (203 de 678) y el dominio de la Competencia Digital (143 de 678) en Secundaria. Enhorabuena a los alumnos de 4º de Primaria y 2º de ESO. Los profesores y alumnos ya están trabajando para superar esos resultados en las siguientes pruebas diagnósticas.

El centro sigue satisfaciendo las necesidades de escolarización en virtud de la demanda de solicitudes por parte de las familias de Massanassa y poblaciones vecinas, que es superior a las vacantes que presenta el Centro. En los últimos años se han desestimado una media de 10 solicitudes para 1º del 2º ciclo de Educación Infantil.

En las tres etapas educativas hay matriculados alumnos de familias con las siguientes

tes nacionalidades: nigeriana, congoleña, colombiana, ecuatoriana, paraguaya, uruguaya, rusa y china.

Aunque el centro está situado en la parte más antigua del pueblo, familias jóvenes con hijos en edad escolar, que viven en las zonas recientemente urbanizadas están demandando plaza en nuestro centro. Al ser Massanassa un municipio rodeado de polígonos industriales, hay familias que hacen uso de la puntuación "domicilio laboral", en el proceso de matrícula, para acceder al centro, aunque residan en otras poblaciones cercanas.

El centro ofrece Servicio de comedor escolar con una media de 105 comensales por curso académico. Es un servicio muy demandado por las familias.

La Asociación de Padres y Madres del centro renueva cada año su apoyo y compromiso con el día a día del centro y de colaboración permanente con la Titularidad. Entre sus actividades, organizan para los alumnos de todo el centro, actividades extraescolares, en horario diferente, distribuido a lo largo de la semana. La demanda de las mismas es del 40% del alumnado de las diferentes etapas. Apoyan la formación de los padres y madres del alumnado del

centro con charlas-coloquio sobre temas pedagógicos y educativos de interés que completan la formación y necesidades en la responsable tarea de ser padres.

Hay que subrayar el compromiso de la Asociación de Padres y Madres con el mantenimiento de las infraestructuras y recursos necesarios para que el alumnado disfrute de una calidad educativa en su proceso de enseñanza-aprendizaje.

Ante las necesidades de conciliar el trabajo con las responsabilidades educativas el centro también ofrece el Servicio de *Escola Matinera* para que las familias que tienen un horario matinal laboral anterior a la apertura de puertas del centro puedan compaginar su responsabilidad laboral y educativa.

El Centro ofrece, en coordinación con la Parroquia de San Pedro de Massanassa, formación catequética y de crecimiento en la Fe para los niños, jóvenes y familias de la comunidad educativa del colegio y de la población. Dos días por semana se reúnen los niños de la Parroquia y sus padres para recibir la catequesis de Primera Comunión. El nuevo párroco del pueblo de Massanassa, D. Juan José Segarra, coordina las actividades en el colegio y forma

junto a un grupo de catequistas, compuesto por exalumnas, madres y profesoras del centro, el equipo de formación catequética. Como novedad nuestro párroco durante este curso nos ha ambientado, en charla formativa a los profesores, el Año de la Fe. Estuvimos reflexionando sobre la carta apostólica Porta Fidei y su invitación a redescubrir los contenidos de la Fe profesada, celebrada, vivida y rezada.

D. Juan José, cada viernes está a disposición de los alumnos de secundaria para intercambiar inquietudes sobre el crecimiento personal en la fe.

Mediante nuestro Proyecto Esfera seguimos trabajando en la educación de los alumnos en la solidaridad, al estilo vicenciano. Durante este curso hemos iniciado un proyecto de colaboración entre toda la comunidad escolar del centro con la Escola de Secundaria São Vicente de Paulo de las Filhas da Caridade de São Vicente de Paulo en el barrio de Ontupaia de Nacala-Porto (Mozambique).

El centro también cuenta con la Asociación Juvenil "Juventudes Marianas Vicencianas" (J.M.V.) registrada como tal en el registro de asociaciones,

posibilitando espacios de ocio y formación religiosa y en valores. Está abierta a todos los niños y jóvenes de Massanassa y alrededores. El número de socios es de 93, entre niños, jóvenes y adultos. El número de alumnos/as del centro miembros en la actualidad de la asociación es de 72 (entre 9 y 15 años).

A su vez, hay una activa Junta de Ex alumnos/as del centro que dinamizan actividades de compromiso permanente con el colegio y participan y están presentes en todos los actos académicos del curso. Dos veces al año hacen actos en el centro que demuestran su espíritu de fidelización con el que fue y es su colegio.

El Centro realiza experiencias pedagógicas, en función de una adaptación seria a las exigencias de la calidad de enseñanza, teniendo en cuenta las características de los alumnos. Un pilar fundamental de la dinámica del centro es la atención a la diversidad. Seguimos organizando desdoblamiento y refuerzo escolar en todas las etapas, maximizando así los recursos materiales y personales. Contamos con el aula de apoyo a la integración, que este año ha dirigido, como experiencia de innovación pedagógica

al grupo de alumnos talentosos en matemáticas Grupo Hipatia. El equipo diversidad, además de contar con la Pedagogía terapéutica, la logopeda del centro, la Psicopedagoga municipal y la orientadora de secundaria, recibe el apoyo de una técnica de la ONCE, una técnica del servicio Pedagógico de Asindown, la asistencia de la logopeda del SPE, el Equipo Usmia de Catarroja, Servicios Sociales del Ayuntamiento, El servicio de Pediatría del ambulatorio, la técnica del centro de información juvenil y el equipo SEAFI. A todos ellos les damos las gracias por apoyar la labor sobre los alumnos más necesitados del centro.

En punto fuerte del centro es la formación en la adquisición de una tercera y cuarta lengua. Es el caso de la enseñanza del inglés y del francés. Este año, los alumnos con los requisitos exigidos se han presentado a las pruebas homologadas para la obtención del nivel A2 del idioma inglés y francés. La media de aprobados es del 90% de los alumnos que solicitan realizar la prueba. Es la primera vez que se han presentado los alumnos a la prueba de francés.

Hemos solicitado y nos han concedido llevar a cabo con los alumnos de Secundaria la experiencia del portfolio electrónico de las lenguas e-PEL, que organiza la consellería con el Consejo de Europa.

Y desde el centro y por iniciativa propia el profesorado se está formando en la obtención de los niveles B1 y B2 del marco común europeo de las lenguas para poder implantar un completo Proyecto Plurilingüe en el centro. Ya hemos empezado este curso ha impartir la enseñanza de parte de algunas materia en Primaria vehiculándolas en inglés. Es el caso de Educación Plástica y Coneiximent del Medi.

El Claustro de profesores ha realizado un esfuerzo de

formación para hacer efectiva la implantación y consolidación de un Sistema de Gestión de Calidad en nuestro colegio. Después de una larga formación en el diseño e implantación del modelo ISO, en este momento un grupo de profesores y el equipo directivo se está formando en el modelo de excelencia EFQM.

El Centro ha sido certificado conforme a la Norma UNE-ENISO 9001:2000 desde el 3 de julio de 2007 hasta junio de 2010, superando con éxito las auditorías internas y externas pertinentes. La empresa certificadora fue EDUQATIA, especializada en educación. Durante este tiempo el centro fue certificado con la Marca de Garantía de calidad Educativa EDUGÉS.

Por Resolución de 18 de febrero de 2008, de la Directora General de Evaluación, Innovación, Calidad de la Educación y de la Formación Profesional se incorpora el Centro, al Nivel III de la Red de Centros de calidad Educativa de la *Conselleria d'Educació*, por haber cumplido los requisitos exigidos.

A partir del curso 2010 el Centro siguió consolidando el Sistema de Gestión de Calidad basado en el modelo ISO.

Durante el curso 2011-12 y 12-13 hemos iniciado la transición al Sistema de Gestión de Calidad basado en el modelo de excelencia EFQM.

Quisiéramos agradecer a todos los profesionales y colaboradores de la Comunidad Educativa que en el pasado y en el presente han hecho y están haciendo una labor educativa que revierte en la calidad humana, ciudadana y cristiana de los habitantes de Massanassa y de los pueblos vecinos.

Ángel Sánchez

Director Pedagógico
Fundación Colegio San José y San Andrés

MASSANASSA

Colegio San José y San Andrés

Enseñando a pensar y crear en infantil

A lo largo de este curso el Equipo de Educación Infantil del Colegio San José y San Andrés de Massanassa ha desarrollado distintos Proyectos de Trabajo sobre temas que han despertado el interés de nuestros alumnos: Los Peces, El otoño, La Vaca, Los Elefantes, ¿Qué quiero ser de mayor?...

Los proyectos de trabajo son procesos de investigación llevados a cabo por el grupo de alumnos en torno a un eje o tema. Este eje tendrá un carácter flexible y se adaptará siempre a los intereses y motivación de nuestros niños.

Es, por lo tanto un proceso, válido para cualquier momento, edad y situación vital. A lo largo de la vida, cuando nos proponemos o buscamos algo, seguimos este itinerario: planificar, realizar y evaluar.

Iniciarse en edades tempranas -educación infantil- en este proceso me parece importante ya que es una forma de aprender a vivir, de aprender a ser, a buscar metas, a poner los medios para conseguirlas y a autoevaluarse.

Las familias son parte fundamental en el desarrollo de todas las actividades, se les mandan cartas, informándoles de qué vamos a hacer, y la forma en la que ellos podrán colaborar con nosotros. De hecho hemos de intentar que las familias siempre aporten cosas al proyecto: una receta, un cuento, una experiencia, fotos, libros, posters, etc. Desde aquí agradecerles su colaboración.

Como maestra de educación infantil creo que mi tarea fundamental es ofrecer cauces que ayuden a los niños y niñas a pensar, a investigar, a confrontar con otros sus ideas, a llegar a acuerdos, a aprender del error, etc. Trabajando con proyectos es más fácil para mí llegar a esto.

Pepa Monzó Martínez

Maestra de Educación Infantil
Colegio San José y San Andrés
(Massanassa)

MASSANASSA

Colegio San José y San Andrés

Acercando a los padres y madres a las aulas en Massanassa

Es importante que los padres y madres participen activamente en el proceso de enseñanza-aprendizaje de sus hijos. Esto es lo que pensamos en el colegio San José y San Andrés de Massanassa y por ello durante este curso escolar 2012-2013 hemos pretendido favorecer y potenciar la asistencia de los padres y madres de nuestros alumnos a las aulas, con el fin de que junto a sus hijos e hijas participen de las actividades didácticas y metodologías utilizadas en el colegio. Para ello, desde las diferentes etapas educativas, Infantil, Primaria y ESO se ha invitado a los padres a acudir a las clases y ser espectadores activos de las actividades que realizan sus hijos e hijas junto a los profesores, convertirse en alumnos de sus propios vástagos, colaborar en alguna actividad programada, impartir ellos mismos la clase o ser los animadores de alguna experiencia educativa en el aula.

Y para muestra un botón. Algunos ejemplos de las actividades aludidas anteriormente son las siguientes: En la etapa de Educación Infantil los papás y mamás han participado de los proyectos, basados en centros de interés, realizados en la clase de 5 años. Proyectos como La Tardor o La vaca Paca han acercado a los papás y mamás a las aulas así como el de Los oficios en el que han podido participar explicando a los niños y niñas aspectos relacionados con sus trabajos. También han podido convertirse en cuentacuentos durante la semana del libro y compartido las jornadas de Desayunos y Meriendas saludables.

En la etapa Primaria algunos padres se han convertido en profesores, han participado en un taller de nutrición, han realizado animaciones lectoras en el aula, han sido alumnos de sus propios hijos que les han explicado conceptos relacionados con el Sistema solar, el ciclo del agua y las propiedades del aire y han podido disfrutar de las representaciones teatrales realizadas por los niños y niñas en inglés.

En la ESO también han participado en el proceso formativo del alumnado impartiendo talleres didácticos, como el

Espectadores de un teatro en inglés

realizado, desde la asignatura de Educación Plástica y Visual por una madre de 3º de la ESO titulado "Diseny i confecció d'objectes decoratius reciclant materials de l'entorn" con un excelente resultado.

Como dice el conocido eslogan "Compartida, la vida es más" y todas estas experiencias han sido valoradas muy positivamente y han resultado muy enriquecedoras para padres y madres, alumnos y profes-

Madre impartiendo un taller de plástica

MASSANASSA

Mamá impartiendo un taller de oficios.

sores; Han contribuido a la motivación de los alumnos, han producido un acercamiento y mejor relación, si cabe, entre padres y profesores, han ampliado la visión que las familias tenían del colegio y han servido para enriquecer la formación y el aprendizaje de los alumnos.

Desde aquí queremos agradecer a nuestros padres y madres su interés e implicación en el proceso de enseñanza-aprendizaje de

sus hijos e hijas, su generosidad al compartir su experiencia, creatividad y sabiduría y su respuesta positiva ante cualquier iniciativa planteada. Su contribución y ayuda hacen más grande este colegio.

Maribel Gutiérrez

Jefa de estudios. (Colegio San José y San Andrés. Massanassa)

Participando en el Proyecto La vaca Paca en 5 años

Colegio San José y San Andrés

Proyecto Hipatia

es la implicación de otros miembros de la comunidad educativa, de alumnos de Secundaria o de las familias en algunas facetas del proyecto. Los alumnos han podido disfrutar de charlas sobre innovación tecnológica, actividades complementarias relacionadas con la ciencia, se han implicado en la falla participando en distintas partes del proyecto como compra del material, diseño de la estructura con la ayuda de los alumnos de 2º de secundaria, etc.

Básicamente, se busca despertar y alimentar el gusto por la ciencia y en especial las matemáticas utilizando todos los recursos disponibles del centro, estos alumnos cuando vuelven a su aula difunden lo que han aprendido contagiando al resto de compañeros ese gusto por aprender, hacerse preguntas sobre lo que les rodea y entender así un poco mejor como funciona este mundo tan complejo.

Para facilitar la difusión de este proyecto se creó un blog de recursos de matemáticas del Colegio San José y San Andrés,

Hipatia de Alejandría llega a nuestro Centro, fue una de las primeras mujeres que hizo contribuciones sustanciales al desarrollo de las matemáticas e inspirándonos en ella se ha creado un grupo de trabajo con alumnos de primero, segundo y tercero de Prima-

ria para ampliar contenidos matemáticos y realizar proyectos científicos. El peso del proyecto lo está llevando a cabo la profesora de PT de Primaria en colaboración con la Jefa de Estudios, la Psicopedagoga, las profesoras de matemáticas de primaria y la Jefa de Departamento de Ciencias. Una de las particularidades del proyecto

<http://colemate.wordpress.com/>. En él, en la pestaña de HIPATIA, se pueden encontrar algunas de las actividades llevadas a cabo.

Manuela Hinnekens Min
Jefa del Dpto. de Ciencias

Colegio San José y San Andrés

Las Matemáticas en Massanassa se explican en Inglés

El colegio San José y San Andrés en su camino hacia el plurilingüismo ha realizado una jornada de Maths in English.

Los alumnos de 1º de ESO han participado en una experiencia innovadora en el colegio. La lección de los polígonos ha sido impartida en inglés por la profesora de matemáticas y

con el apoyo de las nuevas tecnologías.

Cuando se les planteó la idea a los alumnos parecía que el idioma iba a ser un problema, pero para sorpresa de muchos, la experiencia ha sido muy satisfactoria y del agrado de todos, alumnos, profesora de Matemáticas y profesor de Inglés.

Las Matemáticas son un lenguaje universal, por ello desde la asignatura se seguirá traba-

jando para que los alumnos del Colegio San José y San Andrés sean capaces de trabajar en cualquier idioma.

Inma Olmos

Profesora de Matemáticas ESO
Colegio San José y San Andrés

MASSANASSA

Colegio San José y San Andrés

Segona edició Certamen Literari **Ploma i Paper**

El Col·legi San José y San Andrés, ha organitzat aquest any 2013, la segona edició del certamen literari de narrativa en llengua valenciana **Ploma i Paper**. El certamen està inclòs en la **Setmana del Llibre**, que es realitzarà entre els dies 22 i 26 d'abril; i organitzat en tres categories, una destinada a alumnes de 1r i 2n d'ESO, un altra a alumnes de 3r i 4t d'ESO i una tercera categoria per exalumnes del nostre centre.

Amb aquesta edició esperem repetir l'èxit del primer any, on es va presentar un gran nombre de candidats, i aconseguir d'aquesta manera, que el certamen es

consolide com un concurs de referència literària al nostre municipi.

Cal destacar la importància que es dona des del nostre Centre a la lectura i la possibilitat i necessitat d'aprendre a través d'ella.

Per tant, el nostre interès principal radica en que alumnes i exalumnes del nostre centre prenguen consciència per la lectura com font de coneixement i saviesa.

Així mateix, el fet que el certamen tinga temàtica lliure pot ajudar als alumnes a idear narracions inèdites en les quals començar a plasmar la seua afició per la escriptura i lectura.

El període de presentació de les obres va ser fins les vacances per les festes de Falles

i l'entrega de premis s'ha realitzat el passat dia 10 de maig, com part de les activitats planificades a la Setmana del Llibre per celebrar este esdeveniment cultural i a les que està tot el món convidat.

Finalment, cal agrair la presència de l'Il·lustríssim Sr Alcalde, del Director de la Biblioteca Municipal i del capellà de la parròquia de Sant Pere, de Massanassa en l'entrega de premis; i especialment agrair a la Titular del centre Sor Maria i al Director Pedagògic Àngel Sánchez que han recolzat el projecte des del primer moment.

José Antonio Asins.

Cap Departament d'Humanitats.

Les guanyadores del certamen literari Ploma i Paper són: Paula Giménez Marzal, Categoria C. Ex-alumna del centre • Lydia Monfort Cifre, Categoria A. Alumna de 2º de ESO

MASSANASSA

— TALLERES —

JOVI NAVARRO, S.L.

REPARACIÓN DE AUTOMÓVILES EN PLANCHA Y PINTURA

Mecánica, Electricidad, Aire acondicionado,
Revisión pre-ITV, Aceites, Filtros, Baterías, Frenos,
Escapes, Amortiguadores y accesorios

Camino del Fus, 46. Polígono Industrial
46470 MASSANASSA (Valencia)

Teléfono 96 125 12 54
Fax 96 125 07 94

FMV-ABOGADOS

Mª Teresa Ferrer Monfort

ABOGADA

- Matrimonial
- Parejas de hecho
- Contratos
- Herencias
- Arrendamientos
- Reclamaciones cantidad

Solicite cita previa
Telf.: 610 24 33 32

Blasco Ibañez, 96 - 4
Tel/Fax: 96 117 19 43
e-mail: mferrer@icav.es
46470 MASSANASSA

ADEREZOS DE VALENCIANA

Joyeros desde 1952

Avda. Blasco Ibañez, 115 - 46470 MASSANASSA - Tel. 96 125 11 27
joyeriaartolamassanassa@artolajoyeros.es - www.artolajoyeros.es

ENFERMEDADES DE LOS PIES

- Plantillas personalizadas
- Uñas encarnadas
- Pies diabéticos

TELEFONO

96 125 17 01

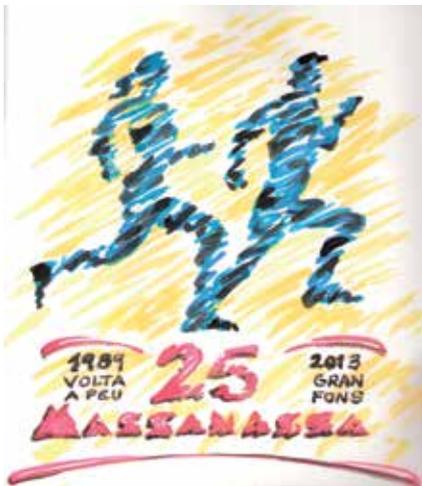
MARTES, MIERCOLES Y JUEVES

Avda. Blasco Ibañez, 80
46470 MASSANASSA

Colla de Córrer **El Parotet**

Estimats amics.
Participar un any més en "La Terreta", és un plaer i amb gust ens aguaitem en estes pàgines.
En la Colla de Córrer el Parotet de Massanassa, estem molt contents per diversos motius: perquè enguany celebrem el nostre 25 aniversari, perquè anem creixent i consolidant-nos en el panorama atlètic i també perquè amb la nostra activitat, descobrim molts valors de la persona com l'amistat, concòrdia o la fraternitat. Hui, dia de festa, de bon matí he eixit a córrer amb els meus companys del Parotet, com sol fer habitualment, ha sigut com quasi sempre, una experiència fantàstica; tenia el cos i la ment en perfecta harmonia, a més que a l'entrenar en grup, ho fem en camaraderia.

Al llarg dels molts anys que porte corrent, he après que córrer és viure, que córrer és vida, que córrer és una experiència que ningú hauria de deixar de provar, perquè ens educa el cos i la ment i ens posa en perfecte equilibri amb la naturalesa, amb u mateix i amb els altres.

Quan realitzem exercici físic, no sols estem actuant sobre el nostre cos, sinó que això repercuteix en el conjunt del nostre ser, ja siga a nivell químic, energètic, emocional, intel·lectual ... Estos beneficis són actualment reconeguts per les investigacions realitzades per la medicina esportiva. Es pretén millorar de forma harmònica i equilibrada el rendiment motor que porte a incrementar la seua disponibilitat física, l'equilibri personal, les relacions amb el grup, l'alliberament de tensions a través de l'activitat i el combat al sedentarisme,

Macrofons 2012 Massanassa – Casas de Juan Núñez (Albacete)

són elements rellevants d'esta contribució a la salut i qualitat de vida.

La Colla el Parotet, és una associació molt activa, a més de nombrosa. La nostra vistosa camiseta, es veu i destaca en molts pobles i ciutats de la nostra Comunitat i fora d'ella. La unió que existix entre tots els seus membres és molt forta i això que compta amb una àmplia varietat d'edats que va des de seniors a Màster 60, cada u de nosaltres ha anat adaptant l'entrenament i la distància a córrer a la seua edat i característiques. És fenomenal, així és l'ambient que tenim dins de la Colla.

Referent a la nostra preparació, seguim contant amb l'ajuda del company Xavi Selma i així els dimarts treballem tècniques de carrera al circuit de terra del poliesportiu i els dimecres, estiraments al camp de fútbol, a més d'alguna xarrada sobre tècniques, alimentació...

L'any passat, a l'octubre, vam realitzar el clàssic Macrofons, que ens va portar des de Massanassa a Casas de Juan Núñez en Albacete, en relleus de tres corredors ininterrompudament, dia i nit.

Al novembre, 19 membres, van participar en la Marató de València i altres companys, més preparats, en carreres molt més dures com l'Aneto o Penyagolosa.

Durant l'any 2012, vam tindre la nostra competició social, premiant, com

varem decidir en junta, a l'atleta que més quilòmetres havia fet i al que en més carreres havia participat. Al març d'este any vam córrer la 23 Volta a Peu a L'Albufera i abans de la nostra cita mes important, la Volta a Peu a Massanassa, que a partir d'ara passarà a cridar-se Gran Fons Massanassa, participarem en algunes mitges maratons com la de Moncada, Port de Sagunt i Almansa, a més d'altres fons com els de Puçol i Mas-samagrell.

Be amics, este any, en el nostre 25 aniversari, teniu que estar tots al carrer, ajudant a l'organització o aplaudint als 1.500 atletes, companys en moltes carreres, que vindran de molts llocs i que el 8 de juny, ompliran els nostres carrers.

Volguera acabar donant les gràcies a totes les entitats i comerços que ens ajuden i sobretot a l'Ajuntament, que sense el seu suport seria imposible fer una cursa com esta.

Un abraç i bones i esportives festes patronals.

Pascual Pastor Codoñer
www.collaelparotet.org

La Colla de Costalers

La colla de costalers, com en anys anteriors, desitja a tota la població unes bones festes patronals, amb la il·lusió i entusiasme que sempre ens caracteritza als massanassers, en la festa al nostre Senyor i Patró, "El Santíssim Crist de la Vida".

La colla, avançant com sempre, per millorar i dignificar els actes religiosos que van vinculats a la imatge, convida a proposar i participar en el traspàs del Crist, que es dú

a terme els dies primer i final de la novena a l'església de Sant Antoni. Puix considerem que és un acte molt emotiu on la creu es portada a muscles sense anda pels carrers amb emoció, silenci i respecte. Però al mateix temps considerem que degut a la poca importància que hem sabut transmetre, l'acte passa desapercebut a la resta de la població.

Per tant, i aprofitant aquest escrit, convidem els veïns dels carrers Resurrecció i Constantí Llobart a encendre

les llums de les cases al pas del Crist, el dia de anada i Colón, València, Major, Plaça de l'Església, el dia de tornada. I es axí com estes xicotetes coses fan grans esdeveniments idonem a entendre el gran respecte i honor que ens mereix la imatge més representativa del nostre poble, "El Santíssim Crist de la Vida".

La colla de costalers, ha obert una pagina web per a tot aquell que estiga interessat en consultar i col·laborar: www.costaleros-delcristo.es

Colla **Despertades**

Benvolguts amics, veïns i col·laboradors,
Un any més, la Colla Despertades aprofita esta oportunitat que ens concedix la revista La Terreta per a dirigir-se a vostés.

Des de la creació de la nostra Colla hem tingut l'objectiu de recuperar antigues tradicions del foc, que es realitzaven a Massanassa. Com el nostre nom indica la prioritat va ser la recuperació de la Despertà, que va estar diversos anys sense realitzar-se en el nostre poble.

Una altra manera de col·laboració, consistix en la participació en la Cavalcada de Reis. En ella disparem bengales i encenem la nostra Roda de Foc, açò en col·laboració amb el nostre Ajuntament.

En les festes patronals, no sols fem la Despertà, sinó que des de fa uns anys recuperem el Repic de la Vespra del Crist, en col·laboració amb la Colla de Campaners. Este serà el sext any de recuperació sonora del Trò i la Campana.

Des de la creació de la Colla, decidim que el nostre patró fora Sant Roc (festa molt unida a Massanassa) i celebrem la seua festa el segon diumenge de setembre, amb una despertà i una missa a les 12:00 hores.

La Colla Despertades està integrada en la Federació Valenciana d'Amics del Coet, l'objectiu de la qual és la recuperació de la cultura valenciana del Foc.

Finalment, informar-los que ja estem preparant la nostra tradicional despertà que anunciarà al poble l'arribada del dia de la nostra festa més important: el dia de Sant Joan amb la seua festa en honor al Santíssim Crist de la Vida.

Colla despertades

La guerra contra les dones Feminicidi

que hem de fer per canviar aquesta tendència a l'agressió a les dones que va en augment a la major part del món. La resposta no es fàcil. La resposta ha de vindre per l'educació en igualtat de les dones i els homes del futur. La resposta ha de vindre també d'una legislació que castigue el feminicidi com el delictu greu que és. I també ha de vindre de prendre les mesures de protecció que calguen per a protegir a les víctimes de violència de gènere.

Dins d'aquest panorama i estant com estem instal·lades en una crisi econòmica i ètica, que històricament sempre ha desfavorit als més dèbils, les associacions cíviqes, com l'Associació de Dones Progressistes de Massanassa, constitueixen una mena d'oasi on es poden reivindicar els drets i la igualtat de la dona i on no es passa per alt el número creixent de dones assassinades cada any a mans dels seus companys.

Dones Progressistes

En un món en crisi en el qual es perden els drets humans a velocitat vertiginosa, i al qual 66.000 dones i xiquetes són assassinades cada any, segons l'informe: "FEMICIDE: A GLOBAL PROBLEM", cal preguntar-se si es tracta d'una guerra declarada a les dones a nivell global.

Feminicidi és un neologisme creat a través d'un vocable anglès "femicide" per les feministes Diana Russell, Jill Redford i Mary Ann Warren i traduït al valencià. Es refereix a l'assassinat de dones per raó de gènere. El feminicidi està dins de l'esfera de la violència contra la dona però també pren formes com la mala o falta d'atenció mèdica durant l'embaràs o el part.- La falta d'atenció mèdica implica la mort de 600.000 dones a l'any durant el part.- En alguns països es practica l'avort selectiu i també l'infanticidi femení directe o el que ocasiona la manca d'aliments i de cura que sí que es donen als xiquets barons. El tràfic de dones també s'inclou en la violència contra la dona.

L'índex de feminicidis al món

és notablement diferent segons les zones geogràfiques. Per exemple, és cinc vegades més alt a Amèrica que a Europa i curiosament és més alt als països nòrdics com Finlàndia i Noruega que a Espanya, encara que aquest tràgic ranking l'encapsa la Xipre, dins dels països europeus, amb una taxa de 12'37 feminicidis per milió de dones majors de 14 anys. La taxa espanyola és de 2'81 per milió.

Segons l'informe internacional "Violència contra la mujer en las relaciones de pareja. Estadísticas i Legislación", elaborat per l'Institut d'Estudis sobre Violència de la Universitat Internacional Valenciana, les morts de dones perpetrades per les seues parelles, cresquen en Espanya un 17'65% entre 2000 i 2009.

Davant aquesta situació no podem menys que preguntar-nos

Escola Municipal de Teatre de Massanassa

La vida es igual que una obra de teatro, la única diferencia es que la vida es un estreno continuo y no puedes corregir los errores.

Enrique Jardiel Poncela

La tripulació del barco EMT de Massanassa, desembarca en La Terreta un altre any, per intentar conquerir la seua atenció amb aquestes lletres.

El nostre fi es clar i net, no hi ha misteri, volem crear adeptes teatrefils, i ho intentem any darrere any amb els nostres montatges. A nosaltres es difícil desanimar-nos, encara que aquesta obra anomenada "la vida" no acabem d'entendre-la; inclús de vegades no sabem quina obra estem representant i el que és pitjor si som els protagonistes o els figurants de la nostra propia obra. Per desgracia més el segón que el primer, encara que ens agradaria més el primer que el segón. D'aquestes qüestions parla el montatge en el que estem treballant: "Los Figurantes". Fent una xicoteta memoria vos direm que començarem el curs amb l'obra de Nadal de l'EMT Infantil "Fa calor al Polo Nord". Sense transició, varem aportar el nostre granet d'arena en la Setmana de la Dona amb el montatge "No et rendixques"; els

Mirant el cel els trobaràs, 15 de juny de 2012

actors de l'EMT infantil participaren en el Festival a favor d'Unicef que va tindre lloc al teatre el Molí de Benetússer, i en aquest moment estem preparant les funcions de juny dels Tallers Infantil i Adults. Al temps i com a novetat, aquest any la nostra Escola de Teatre ha passat a formar part del "Cicle emet's", un dels objectius d'aquest col·lectiu d'Escoles Municipals de Teatre, es conseguir un compromís per part de les sales de Valencia, per a que s'obriga un espai amb la finalitat de mostrar els treballs que es fan a les distintes EMT.

Nosaltres aquest any actuarem a Valencia a la Sala Carme Teatre. Vos convidem a vindre i compartir l'experiència de vore els actors de l'escola en un altre espai escènic. Es clar que no abandonem el nostre espai de sempre aci al Saló d'Actes on vos emperem.

Sabem, perquè estem al món, lo difícil de la situació actual per a molts dels nostres

EMT Infantil, Fa fred al Pol Nord, 22 desembre 2012.

espectadors, i des de l'escenari intentem, sempre fer-vos més facil lo difícil, amb un compromís en lo social i també, per supost, amb grans dosi de bon humor. Res més, tan sols dir-vos que seguim treballant perquè com deia aquell "les improvisacions son millors quan es preparen".

Elsa Nácher

Directora de l'Escola Municipal de Teatre

Aquí no paga nadie 21 juny 2012 EMT adults.

Falla Jaume I

La Falla Jaume I es dirigeix al poble de Massanassa un altre any, des d'aquestes línies que l'Ajuntament de Massanassa sol oferir-nos en el llibre de les festes patronals "La Terreta".

Com a plataforma de lliure expressió, que nosaltres com a associació de poble utilitzem per convidar a tot el poble a disfrutar de tots els actes que tan gustosament i amb tant d'esforç organitzem i col·laborem les falles, cofradies, comparses mores i cristianes i associacions, junt a l'Ajuntament per a tot el poble.

També aprofitar per convidar-vos a que passeu a disfrutar junt a la Falla Jaume I a la nostra Jaima a la Plaça de les Escoles Velles, a sopar, Fer-se un refrigeri, o simplement a disfrutar de la festa amb nosaltres, que de segur sereu ben rebuts.

¡Bones festes patronals de San Joan!

La Comissió
Falla Jaume I

Falla El Divendres

Alberto Jumilla Cuadrado
President

Amparo Martínez Chisvert

Manolo Masia Peris
President Infantil

Nieves Chicote Guzmán

Falla Infantil 2013

Un altre any, des de la comissió de l'associació cultural Falla El Divendres de Massanassa, saludem a tots els massanassers amb motiu de la celebració de les nostres festes patronals.

Després de l'èxit obtingut l'any passat pel projecte "FEM FALLA", on tota la comissió ajudà a confeccionar el monument infantil, enguany intentarem continuar eixe camí que ens apropa a la CULTURA, amb moltes activitats per als nostres xiquets i juvenils; d'altra banda, continuarem amb les activitats que any darrere any venim celebrant, tant per als nostres associats com per al veïnat en general. I com sempre, no deixarem de recolzar les nostres festes de Sant Joan, on la nostra associació mantindrà la seua participació com en anys anteriors.

Volem, per concloure, convidar-vos a tots a què vos passeu pel nostre barracó i compartiu amb nosaltres la vostra companyia i amistat. Vos esperem.

Bones festes a tots.

Alberto Jumilla Cuadrado.
President Falla El Divendres.

FFMM y Presidents

Grup

MASSANASSA

Falla *L'Alqueria*

La comissió de la falla L'Alqueria vol aprofitar aquestes línies que ens brinda esta nova edició de La Terreta 2013 per a saludar i convidar a tot el poble de Massanassa a les festes de

Sant Joan, les festes del nostre Poble. Massanassers, ja estem preparant les festes en honor al Santíssim Crist de la Vida i des d'ací volem animar a tot el poble a participar en tots els actes programats per l'organització de

la comissió de festes. Tots junts podem gaudir, amb harmonia i satisfacció, de les nits plenes de soroll i calor, perquè tots ¡Fem Festa!
Per això, vos esperem a la plaça de les Escoles Velles que és el punt de reunió de tots els veïns

i associacions. ¡Vos esperem!
Vixca Massanassa,
Vixca la festa de Sant Joan
Vixca el Santíssim Crist de la Vida.

La falla L'Alqueria

Falla *Poble*

La Comissió de la Falla Poble Massanassa aprofita aquesta oportunitat que li ofereix el Llibret festiu "La Terreta 2013" per a saludar a tot el poble de Massanassa.

Des d'ací volem animar-vos a tots els fallers a gaudir d'estes festes patronals de Sant Joan en honor al Santíssim Crist de la Vida. Fer particip també als habitants i veïns del voltant per a què disfruten de les festes amb tots nosaltres.

Al llarg de les festes podrem gaudir d'eixes nits de sopar en les jaimes acompanyades dels balls, els play-backs de les quatre comissions falleres, les filaes de moros i cristians, l'ofrena, la processó i molts més actes programats per la comissió de festes que de segur ho faran molt bé.

Bones Festes a tots.

¡Vos esperem a la jaima de la Falla Poble!

Santiago Rubio
President

MASSANASSA

CLÍNICA OFTALMOLÓGICA
Dra. Ana Castelló Ramón
 OFTALMÓLOGO

**CIRUGÍA
 LÁSER
 CATARATAS**

Calle 9 d'Octubre, 17, bajo
 46470 MASSANASSA (Valencia)

 Cita previa   **Urgencias**
961 253 160   **615 548 334**

REPARACIÓN DE AUTOMÓVILES

Talleres Ballester

Francesc de Vinatea, 27
 Teléfono 96 125 09 64
 46470 MASSANASSA

avda. José alba alba,31
 46470 massanassa
 tel.: 961 251 235

facebook: sucrae massanassa

SUCAE

cafetería
 coctelería
 cerveceria
 yogurteria
 heladeria
 horchateria

ASADOR 7 DE JULIO

Cocina Vasco - Navarra
 Especialidades en carnes rojas y pescados a la brasa
Pimientos del piquillo y espárragos de Navarra
 Postres caseros • Amplia bodega y sidrería

Avda. de los Arcos, 7 (frente aeropuerto) - 40940 Maribón (Valencia) - Tel. 96 152 46 64
 Camino de Fua, 71 (Vía de servicio Pista de Silla) - 46470 Massanassa (Valencia) - Tel. 96 125 23 23

ESTANC MASSANASSA 1
 Tabacs, Loteries,
 Timbre i complements del fumador

Auda Blasco Ibáñez, 30 baix
 Massanassa
 Tel. 96 125 30 85
 E-mail: massanassa1@outlook.es

ALVAREZ BELTRAN

C/ Medi Ambient nº6 Pol. Ind. Massanassa
 Telf. 96 125 52 25 Fax. 96 125 02 81
 www.alvarezbeltran.com

CLÍNICA PODOLÒGICA
 Nº Col. 2.221
 J. Moncholí

PATOLOGIES DELS PEUS

Consulta previa petició de cita

Avda. Josep Alba Alba, nº 25-B
 46470 MASSANASSA (València)

96 125 04 93
655 467 969

restaurantlaterreta@gmail.com
 627 831 003 - 961 250 037

El sabor de...
LA TERRETA

www.laterreta.com
 C/ València, 46 - 46470 Massanassa

MASSANASSA

**QUIOSC, LLIBRES, ARTICLES DE REGAL
DROGUERIA-PERFUMERIA**

PAM

DE TOT UN POC

TLF.: 630 122 073
C/ Font Cabilda, s/n. 46470 MASSANASSA

TAPIZADOS

VICENTE PALOMEQUE, S.L.

C/ Partida de la Dama,4
(Pol. Industrial)
46470 MASSANASSA (Valencia)

Teléfono: 96 125 30 76
Fax: 96 125 16 75
e-mail: vpalomeque@ciberia.es

CLINICA DENTAL

ESTETICA DENTAL,
BLANQUEAMIENTOS, PRÓTESIS,
IMPLANTES, ORTODONCIA

M.ª Dolores Viquer Hueso
M.ª Rosario Pino Gómez
Mayuca Aracil Kessler

MEDICOS - ESTOMATOLOGOS

Blasco Ibáñez, 68 - 6 • Telf. 96 125 23 54 • MASSANASSA

FORN - PASTISSERIA

Vte. Pastor

C/ Comtes de Trigona, 34
Tel. 96 125 16 82
MASSANASSA

L'Andana
CASA VALENCIANA

GRAN VARIEDAD
EN TAPAS

ARROCES
CARNES
PESCADOS

MUY BUENA
CALIDAD

C/ Francisc de Vinatea, 4 - (Plaza del Ayuntamiento)
Tel.: 96 125 31 38 - Móvil:626 612 141
46470 MASSANASSA (Valencia)

CLÍNICA OFTALMOLÓGICA

Dra. Ana Castelló Ramón
OFTALMÓLOGO

**CIRUGÍA
LÁSER
CATARATAS**

Calle 9 d'Octubre, 17, bajo
46470 MASSANASSA (Valencia)

Cita previa   **Urgencias**
961 253 160   **615 548 334**

avda. José Alba Alba, 31
46470 massanassa
tel.: 961 251 235

facebook: sucrè massanassa

SUCRÈ

cafetería
coctelería
cerveceria
yogurteria
heladeria
horchateria

CLÍNICA PODOLÒGICA
Nº Col. 2.221
J. Moncholí

PATOLOGIES DELS PEUS

Consulta previa petició de cita
96 125 04 93
655 467 969

Avda. Josep Alba Alba, nº 25-B
46470 MASSANASSA (València)

MASSANASSA

Filá Cristiana El CID

Los CIDES & Por y para la Fiesta

Cristianos, y desde aquí aprovechamos para desearles suerte a la Comparsa mora **Manzil Nars**, que ostentaran el cargo de llevar **la Capitanía Mora 2013**, y les deseamos que les salga todo muy bien, pues de eso se trata, sobre todo se lo deseo a mi gran amigo y Capitán Moro **José Carlos León**, pues te lo mereces. Los Cides queremos que tengáis, muy buena entrada. Desde aquí quiero hacer un llamamiento a toda la población, para que se animen y se unan a nuestro grupo **“Los CIDES”**, para hacer mayor cada año nuestra fiesta medieval en el bando cristiano, ó si no, que salgan ese día y que disfruten del gran espectáculo en colorido y esplendor, como es nuestra fiesta de moros y cristianos, que cada vez va a más y que al próximo año nos tocará la satisfacción de ostentar **“La Capitanía Cristiana”**, la cual recibiremos con orgullo llegado el momento. Quedan Invitados el sábado día 15 de Junio a las 20:00 h, para ver nuestra **“Gran Entrada Mora y Cristiana”**, y les animamos a que pasen por nuestra carpa, donde les atenderemos muy gustosamente, agradeciéndoles su grata asistencia.

José Motilla López

Presidente 2009 / 2013

Web: www.filaelcid.es

e-mail: elcid@filaelcid.es

En representación de la Filá Cristiana **“El CID”** de Massanassa, un año más escribo estas líneas para este llibret, como es La Terreta, y poder trasmitir a través de él, los momentos que hemos pasado, en relación a nuestra fiesta de Moros y Cristianos, a la cual nos sentimos tan orgullosos de pertenecer y, por ello, **estamos por y para la fiesta.**

Debo confesar que tanto mi mujer como yo y el resto de nuestro grupo, sentimos mucho la pérdida de un ser querido, como es nuestro amigo **“José León”** el cual nos dejó de una forma repentina, el pasado año y al que tenemos siempre presente, y más cuando se acerca nuestra fiesta.

la población, nos alegramos también que brillaran y disfrutaran de ese día, pues el interés de todos era hacer una Gran Entrada llena de Fiesta y Esplendor, y ellos lo consiguieron.

Este año pues, les toca el honor al Bando Moro de cerrar la Entrada de Moros y

Este año buscaremos y conseguiremos todas las soluciones posibles, para realizar una muy buena Entrada y un desfile inolvidable, tal como ha sido nuestra reciente Fiesta del **“Mig Any”**, la cual fue un éxito, tanto de público como en participación, y por mi parte me sentí orgulloso, al ser elegido por mi grupo, como Cabo Escuadra, que fue una tremenda experiencia vivida con mucha satisfacción, y desde aquí felicito a la vez, a mi compañera y Cabo Escuadra de las cristianas, María Sargues.

Los CIDES de Massanassa, es un grupo muy unido, que vamos todos a una para lograr unas excelentes fiestas y queremos aprovechar desde aquí para felicitar a **La Filá Cristiana Les Forquetes** por su ejemplar comportamiento, excelente organización y espectáculo y decirles que estamos muy orgullosos de todos ellos, pues han sabido llevar el gran reto, de ostentar **“La Capitanía 2012”**, y haber gustado a toda

Filà Les Forquetes

Un any més, és per a nosaltres, una gran oportunitat la que ens brinda *La Terreta* per a dirigir-nos a tota la població. L'any passat obstentà en nosaltres la Capitania 2012. Va ser un any de molt de treball i esforç però al final van tindre la gran alegria de que tot eixira de l'agrat de tota la població. I com no agrair a totes aquelles persones que ens ajudaren en tot moment. És molt emotiu viure l'entrada de moros i cristians, compartin tots junts germanor i harmonia. Des d'ací donein l'enhonorabona a la Capitania 2013, la Filà Mora Manzil Nasr. Volgueren dir a tota la població que gaudisquen de l'entrada de Moros i Cristians el proper 15 de juny i de totes les festes de Sant Joan tan entranables com són per al poble de Massanassa.

MASSANASSA

Filà Mora **Escuadra Roja**

Fa un any la filà mora Escuadra Roja començava la seua marxa com a participant activa en les festes i en l'Entrada.

Ens presentàvem llavors descrivint-nos com una filà xicoteta quant al nombre de components, encara que gran quant a l'entusiasme, esforç i il·lusió invertits en la creació de la mateixa.

Enguany la nostra Escuadra Roja ha crescut en nombre de components, com ha crescut el desig i ganas de continuar amb aquesta aventura després de la fascinant experiència viscuda en 2012.

Volem aprofitar l'oportunitat que ens ofereix aquestes pàgines per agrair al poble de Massanassa el bon acolliment que ens van dispensar i a la resta de filaes mores i cristianes que participen en la festa pel suport mostrat a la nostra Filà des del moment mateix de la seua creació. I pels seus consells i companyonia. Gràcies de tot cor. Animem els veïns i veïnes de Massanassa i a les persones que durant aquests dies ens honren amb la seua visita, a participar

en les activitats culturals i festives que es duran a terme. Són temps difícils els que ens està tocant viure, però no hem de deixar-nos portar per la desesperança. Isquem als carrers a practicar la convivència i la concòrdia i a gaudir de la festa.

Sereu ben rebuts/des si desitgeu visitar la nostra carpa, que és la vostra.

Salutacions afectuoses.

Filà Mora Escuadra Roja

Filà Mora **Ibn Al-Abbar**

Des d'estes pàgines de la Revista La Terreta volem convidar a tot el poble de Massanassa a que participe en les Festes de Sant Joan i especialment en l'Entrada Mora i Cristiana que hem preparat, junt a les demés filaes, per al dissabte 15 de juny.

El nostre desig és que cada vegada l'entrada siga més lluida, més vistosa i

animada i per això procurem que els tratges, el *boato*, el ballet i la música siguen cada vegada millors, per poder oferir al poble de Massanassa un gran espectacle festiu.

Ara bé, sabem que l'èxit de la festa està sobretot en la participació dels veïns que amb la seua assistència i mostres de simpatia i carinyo, ens motiven a intentar superar-nos cada any un poc més.

Per això confiem en que vindreu a l'entrada mora i cristiana i també a tots els actes de les Festes de Sant Joan, que junt a les demés filaes, les falles i l'Ajuntament hem preparat.

Que passeu unes bones festes.

Filà **Manzil Nasr**

Capitania 2013

Enguany va a ser un any agre-dolç, ja que des del passat 20 d'abril, varem rebre l'estendard que convertia la nostra Filà en la Capitania 2013.

A mi, em correspon representar-la com a Capità. Càrrec que lluiré amb molt orgull, però amb la gran dificultat del dol que tenim per la pèrdua tan recent, del nostre amic i vice-president, Manolo Bou Ferrer.

Manolo, era una persona activa i amiga dels seus companys. Amable, carinyós i sempre disposat a ajudar-nos en tot amb un somriure.

Volem agrair la col·laboració desinteressada de les persones que ens acompanyaran en la desfilada, que junts a ells i amb treball i dedicació dels meus companys, intentarem aconseguir el màxim esplendor de la nostra festa de moros i cristians, fem que esta Capitania 2013

tinga la importància i l'esplendor que el nostre poble i les nostres festes es mereixen, però dins de la nostra tristesa.

Vos convidem a que participeu en els actes que organitza l'Ajuntament, la Comissió de Festes i la Intercomparsa, que tots ells han preparat amb molt d'entusiasme. I en especial, el dissabte 15 de Juny, el dia dels Moros i Cristians. Començarem amb l'entradeta matinal, festiva i desenfadada, i acabarem, a la vesprada, amb la Gran entrada Mora i Cristiana.

"Manolo, intentarem fer-ho tant bé com si tu hagueres estat. Va per tu."

Josep Carles León Robledo
Capità 2013

Intercomparsa

Amb les festes de Sant Joan arriba l'estiu i la calor, omplint els carrers amb música i alegria.

Des de la Intercomparsa volem convidar-vos a que participeu en els actes preparats per a les festes Majors del nostre poble, deixant per un moments de costat la crisi que tant ens persegueix. En especial volem convidar-vos a que eixiu al carrer el proper dissabte 15 de Juny per a participar amb nosaltres de la "GRAN ENTRADA DE MOROS I CRISTIANS 2013". On traurem els nostres millors tratges i alguna que altra sorpresa. La desfilada l'obrirà el bàndol cristià i la tancara la capitania 2013 "filà mora Manzil Nasr".

La nostra associació unix a les filaes Moros del nostre poble (Esquadra Roja, Ibn Al-Abbar i Manzil Nasr) i a les cristianes (Forquetes i El Cid), que amb molta il·lusió duen avant esta festa, intentant millorar i innovant per agradar al públic assistent als actes.

El passat dissabte 20 d'abril celebraran el "MIG ANY", oferint una entradeta i tenint com a novetat la data de celebració i l'itinerari. Ambdós bàndols anaren vestits amb les nostres pròpies xilabes i casa-

ques i molt ben acompanyats pel Centre Instructiu i Musical de Massanassa.

A continuació es feu la PRESENTACIÓ DE LA CAPITANIA 2013 al Saló de Plens de l'Ajuntament acomiadant a la Capitana 2012, de la Filà "Les Forquetes" Ana Mª Gómez Gimeno i Recaiguent la capitania en la Filà "Manzil Nasr" i nomenant el capità 2013, Josep Carles León Robledo.

En nom de tot el col·lectiu de moros i cristians vos demane que, tant els Massanassers com els seus familiars, amics i veïns, assistiu i col·laboreu als actes que en tant d'entusiasme i bona voluntat hem preparat.

Josep Carles León Robledo
President

El col·lectiu **Font Cabilda**

Junts per conèixer i estimar la terra

L'any 1983 el col·legi Ausiàs March de Massanassa prenia una decisió històrica i es convertia en la primera escola pública de l'Horta Sud en encetar l'ensenyament en valencià. Hagueren de passar, però, més de 25 anys, fins l'any 2010, per a què la Trobada d'Escoles en Valencià arribara al nostre poble.

Seguint l'exemple del que s'havia fet a Torrent amb la creació del col·lectiu *La Gabelle* i a Alcàsser amb el col·lectiu *La Figuera*, els companys i les companyes de Guaix ens animaren a constituir una associació semblant a Massanassa. I així és com va nàixer el col·lectiu *Font Cabilda*, i ho va fer amb un objectiu clar: afavorir el coneixement i l'estima del País Valencià i contribuir a la difusió i recuperació de la nostra llengua i de la nostra cultura.

Al llarg d'aquests anys han estat quatre les línies d'actuació de la nostra associació:

Xerrades i conferències. Hem portat al poble temes i veus que ajuden a comprendre el món i a reclamar una societat més justa i solidària: les accions de la Plataforma Anti Desnonaments, la defensa de l'escola pública o la presentació de projectes solidaris han estat algunes de les xerrades organitzades.

Visites culturals. Hem anat a conèixer la València medieval, els rellotges de sol d'Otos, el monestir de la Murta o el poblat ibèric de la Bastida de les Alcusses.

Senderisme i cicloturisme. Hem recorregut els més de sis mil esgraons de la senda

Excursió a la Serra de les Rabosses

morisca del Camí de les Jovades i hem voltat la nostra benvolguda Albufera en bici. Hem pujat al Benicadell i hem recorregut les muntanyes properes de la vall de la Casella.

Sopars de Tardor. Des d'un primer moment vam pensar que cada any calia fer un acte que convocara a tots els amics i

les amigues de la nostra associació per a explicar allò que estàvem fent i per a presentar nous projectes. Així decidírem que aquests sopars de tardor podien ser l'espai idoni per a homenatjar a aquells que havien estat persones destacades en la defensa de la nostra cultura. Vicent Andrés Estellés l'any 2010, Enric Valor el 2011 i Joan Fuster l'any passat han estat fins ara els nostres "homenots".

Visita al poblat ibèric de la Bastida de les Alcusses

Sopar de tardor en homenatge a Enric Valor

Us convidem a totes i tots, tant si sou de Massanassa com si viviu als pobles del voltant, a participar de les nostres activitats i a proposar-ne de noves. Ens podeu seguir al nostre bloc <http://fontcabilda.blogspot.com.es/>

Massanassa Club de Fútbol

Temporada 2012-2013

iTots junts fem història!

dades, desde el área técnica y una renovada plantilla, pronto el equipo comenzó a dar sus frutos. El Massanassa, a medida que fueron pasando las jornadas se afianzaba en la Categoría e incluso adquirió el papel de equipo revelación, por lo que comenzó a cautivar a sus aficionados y a muchos medios de comunicación, donde nos etiquetaban por el gran fútbol y por los grandes encuentros en los que conseguimos victorias importantes, siendo muy meritorias, ya que nos enfrentamos a candidatos al ascenso a la Tercera División y donde muchos de estos Clubes cifraban presupuestos de gran dimensión respecto al nuestro.

Un año más volvemos a reencontrarnos con todos los massanasseros y massanasseras desde estas líneas que nos ofrece "La Terreta" y como cada año, quiero desearos personalmente y en nombre del Massanassa C.F. que disfrutéis de unas excelentes Fiestas de Sant Joan. En esta ocasión, quisiera deciros que me siento un privilegiado por tener la posibilidad de llegar hasta vuestras casas contando la actualidad de nuestro Club; y aunque esto lo debería decir al finalizar el saluda, quiero dar mi más sincero agradecimiento a todos aquellos que dedican unos minutos a leer lo que ha sido nuestro pasado, presente y futuro.

nados desplazados hasta Crevillente y momentos vividos que nunca olvidaremos. Muchos aficionados lloramos de alegría al conseguir por fin lo que durante tantas temporadas se nos resistía.

La temporada 2012-2013, ha sido considerada como muy positiva, hasta tal punto que a falta de seis jornadas el equipo ha estado inmerso en la lucha por la tercera plaza que daba opción a la Liguilla de Promoción de ascenso.

Recordando un año atrás, escribiendo en estas líneas, intuíamos un final de Temporada (2011-2012) logrando el Ascenso a falta de tres jornadas, siendo segundos a un punto del primer clasificado.

Después del éxito cosechado, tocaba trabajar duro, por delante una nueva temporada y el Massanassa con el cartel de novato. Tras un verano plagado de nove-

A las puertas del final de Temporada, el Club ya trabaja pensando en la siguiente, en la que la Junta Directiva quiere

Me gustaría recordar y reafirmar la gran gesta que protagonizamos en el tramo final de la Temporada pasada, consiguiendo el ansiado ascenso a la Regional Preferente, en una Promoción de infarto, que nos llevo a enfrentarnos a todo un Crevillente. Fue precisamente en el partido de vuelta en tierras alicantinas, donde conseguimos el 0-2 (goles de Grau y Pepe Sanchis) que nos dieron el ascenso de Categoría, ya que la renta del partido de ida se saldó con un 0-0 en el Municipal de Massanassa.

Gran recuerdo para los más de 150 aficio-

continuar en el buen camino tanto Deportivo como Institucional, por lo que queremos ponernos **el reto de intentar alcanzar una promoción de ascenso**, cosa que no resultará nada fácil. Aquí es donde queremos aprovechar este mensaje y sensibilizar a todos los massanasseros, ya que todos vosotros podéis ser claves con vuestro apoyo, para que este Club y esta población pueda subir un peldaño más deportivamente. Se trata de conseguir alcanzar la Tercera División, competición de ámbito nacional y sabemos que entre todos podemos conseguirlo. Tu aportación como socio, colaboración o sponsorización es fundamental. El Club pondrá a la disposición de todo aquel que se una al proyecto, un pase de Abonado por tan solo 30 € (en Caixa Popular). Confiamos que el equipo se sienta arropado por todos vosotros. Queremos destacar también el nuevo proyecto Institucional que se está elabo-

rando desde el Club y que consiste en la nueva creación de la imagen corporativa de la Entidad, donde hemos diseñado un nuevo escudo más adaptado a la modernidad, sin perder su identidad y donde también rediseñaremos toda la parte mediática del Club, como pagina web, redes sociales, papelería, etc..., además de preparar un Video promocional de cara la nueva Temporada, que será emitida desde nuestro espació web (www.massanassacf.es) y presentado en diferentes medios de comunicación que disponen de diarios digitales. Tenemos que agradecer todo lo anteriormente expuesto a la gran colaboración y aportación de dos jóvenes empresarios que, como no podía ser de otra forma son Massanasseros, Luis y Andrés, de Estudi Creatiu Gómez. Por lo que el Club se siente doblemente orgulloso, por ser naturales de Massanassa y promotores de este gran trabajo.

Queremos dar nuestro más sincero agradecimiento a todas aquellas empresas, comercios y personas que han aportado y colaborado con nuestro Club en la vigente temporada, en mayor o en menor medida y a quienes seguimos animando para que continúen haciéndolo, para conseguir el objetivo de alcanzar un **ascenso histórico**.

Tenemos que concienciarnos de que la masa social es síntoma de éxito en todos los ámbitos, esta temporada conseguimos alcanzar la cifra de 300 abonados, la cual debemos superar la próxima temporada, estando en manos de aquellos que quieran unirse a formar parte de la historia de este Club.

Agradecer también al Ayuntamiento a través de su Regidoría de Deportes, por su apoyo y dotar de excelentes instalaciones y su "acondicionamiento", parte muy importante por la exigencia de la Categoría. No podemos olvidar mencionar a la gente más joven, al C.D.B. Massanassa, a quienes queremos felicitar por sus grandes éxitos deportivos a lo largo de esta temporada en muchos de sus diferentes equipos, y por quienes debemos intentar ser su espejo para que en un futuro no muy lejano tengan un Club en una categoría digna para continuar su trayectoria deportiva, al más alto nivel.

¡Tots junts podem i farem història !!!

Vicente Manuel Alfonso Campos
Presidente

MASSANASSA

¡Se nos fueron dos fenómenos!

Paradojas de la vida, el verano que se antojaba más feliz de los últimos años para la familia futbolística de nuestro Massanassa C.F., con el ilusio- nante reto de la vuelta a la ansiada Regional Preferente, en poco más de una semana se transformaba en un mes de Agosto triste y teñido de luto. Nuestro entrañable Delegado Antonio Sánchez nos dejaba después de un intenso verano luchando contra un cáncer. Aún no recuperados por la trágica noticia de la pérdida de Antonio, nuestro vicepresidente Fernando García también marchaba con él tras varios días en la U.V.I. La noticia nos dejó a todos helados en pleno mes de Agosto, no dá- bamos crédito a las palabras de su mujer Carmen, por que apenas una semana antes nos había estado acompañando en el adiós de Antonio.

Atrás quedaban ya para el recuerdo 9 años de fidelidad hacia nuestros colores, 6 de ellos en su cargo de Vicepresi- dente, que podríamos catalogar como 7, ya que esta temporada ha seguido con- stando como nuestro Vicepresidente. Aun recordamos con mucho cariño cuando lo repescamos de su faceta de colaborador y fiel seguidor allá por el año 2003, para que pasara a formar parte de nuestra Direc- tiva, siempre recordado cari- ñosamente como el "pizzero" por su negocio anterior que regentaba, Fernando colabo- ró en gran medida para que su Massanassa pasara a subir un escalón dentro de nues- tro fútbol Regional, dentro de una Directiva donde cada cual en su faceta, asumía sus obligaciones, pero para Fernando no habrían líneas

suficientes en esta "Terreta" que a él tanto le gustaba leer, para homenajearle por tanta dedicación hacia nuestro Club, su Club. Paso de su rin- concito como Socio especta- dor donde se ubicaba detrás de una de las porterías ani- mando a los suyos, a hacerlo como Directivo sin dejar de ser él mismo, con su carácter peculiar, siendo tal cual para lo bueno como lo malo y de- jando tras de sí un sin fin de anécdotas y frases míticas que se quedan ya para siem- pre en la memoria del Club.

En su último adiós fueron muchos los ex-jugadores que quisieron hacer acto de pre- sencia, una muestra más de lo querido y admirado que era y para que su recuerdo siga siempre vivo y presente nues- tro Torneo Estival que sirve de presentación de la planti- lla pasará a llevar su nombre **Trofeo Massanassa C.F. Me- morial Fernando Garcia.**

Fernando y Antonio (que sa- bemos que seguís estando ahí) gracias por apoyarnos desde ahí arriba junto a todos los que nos dejaron anterior- mente y recordar que en to- dos nuestros éxitos estaremos presentes.

La Junta Directiva.

• Tofer, Miguel Ángel, Ruiz, Arturo, Juan, Del Prado, Chuliá y Juanvi. • Toni, Javi, Germán, Ismael, Vicent, Miquèl, Miguel y Jose
• Nino, Carlos, Marcos, Zarate, Alonso, Julio, Fita, Ferrón y Cano

Veteranos Massanassa C.D.

Queridos vecinos y amigos, un año más nos disponemos a disfrutar de la celebración de nuestras fiestas Patronales, los integrantes del Equipo de Fútbol Veteranos Massanassa C.D., queremos aprovechar esta ocasión para deseáros unas Felices Fiestas en honor a nuestro patrón San Juan, y agradecer el apoyo de las empresas colaboradoras y del M.I. Ajuntament de Massanassa.

Como en años anteriores y coincidiendo con estas fechas tan señaladas para todos nosotros, se va a celebra la **XIII** Edición del

Trofeo Pueblo de Massanassa, que este humilde club tiene el orgullo de organizar. Este año y para participe en este Trofeo a parte de nuestros vecinos, hemos escogido como equipo invitado a los Veteranos de Moncada .

La junta directiva

Grupo de Dansaes **Gent Gran**

Como cada año por estas fechas y a través de esta revista literaria, "La Terreta". El grupo de danza Gent Gran, se complace en informar como vamos:

La novedad que ha surgido es que tenemos una persona más en el Grupo se trata de un chico llamado José, que desde hace unos meses se incorporó, en total son dos chicos Él y el profesor. En total somos nueve mujeres y dos hombres.

Seguimos ensayando cuatro horas a la semana, tiempo que sacamos de nuestra vida cotidiana dándole prioridad para ensayar. ¿Y sabéis por qué no tiramos la toalla porque la inquietud que nos mueve a mantener estas tradiciones valencianas puede más que nosotras mismas y el cansancio que sentimos. Pero esperamos con ansia el próximo ensayo. Y es que la verdad estamos a gusto, somos como una piña. Hay que agradecerle a nuestro profesor Vicente que con su amabilidad y buen hacer, nos guía.

Este año hemos actuado en la "Setmana de la Dona" y esperamos también bailar en la semana de los Mayores, y como no en nuestras Fiestas Patronales de San Juan.

¡Bueno ya sabéis un poco más! Deciros que si nos necesitáis para algún evento, preguntad en la Biblioteca, ellos no localizaran. Si tenéis inquietudes por conocer la Danza, los ensayos son lunes y miércoles de cuatro a seis de la tarde en el edificio Socio Cultural. Os esperamos.

Lola Oleaque.

MASSANASSA

La gimnasia de la tercera edad

Estos días de vacaciones de Pascua, me dio por ojear las Terretas Literarias que guardo en mi casa.

Me llamó la atención las fotos antiguas de la gimnasia.

Como se notan de las antiguas a las actuales, el dicho ya lo dice "el tiempo no perdona", y es que son más de veinte años, de las más antiguas la mayoría han ido desapareciendo y apenas quedamos diez.

Y es que cumplir años es algo inevitable y al mismo tiempo deseable.

La única que siempre estuvo y está es la monitora Mari Carmen, al pie del cañón como se dice.

Por eso la estima, satisfacción y confianza que todas le rendimos, se la ha ganado a pulso, sin menospreciar a las demás. Si en el pasar de los años hemos tenido algún tropiezo. Mari Carmen se implicó y nos animó a no tirar la toalla, a seguir adelante, en mi opinión personal, las cosas no hubieran sido lo mismo sin ella.

Pero a lo que vamos, se ha comprobado que hacer ejercicios puede bajar el

colesterol y la presión sanguínea y como no por supuesto el azúcar.

O sea que no hay excusa para no venir, el dicho de no tengo tiempo en este caso no sirve.

Se me olvidaba, ya sea de navidad o de verano o de Pascua, solemos hacer despedida ya sea con chocolate o con horchata, el otro día por San José, Mari Carmen trajo chocolate y las alumnas buñuelos, nos lo pasamos chupi.

Para finalizar decir que os esperamos, los días de clase son los martes y jueves de 8.30 a 9.30 horas.

Por último como todos los años queremos realzar la labor del muy Ilustre Ayuntamiento de Massanassa, que a través de la concejalia de Bienestar Social nos apoya año tras año, sin ellos estas clases no serían posibles pues nos las brindan de forma gratuita.

Gracias en nombre de todas.

Lola Oleaque.

Gimnasia 2ª Juventud

Este programa consiste, como ya sabéis, en una serie de ejercicios y relajación, que se lleva a cabo en grupo, dos días a la semana.

En estas sesiones se realizan ejercicios gimnásticos adaptados a la edad de las mujeres. Las sesiones terminan con unos minutos de relajación.

El objetivo de estas sesiones es que aprendan las técnicas de los distintos ejercicios así como la relajación para que luego puedan reproducirlas en su casa.

Antes de realizar estas sesiones, se valora el estado físico y el grado de incapacidad de las mujeres.

El desarrollo de cada uno de estos ejercicios puede variar dentro de los parámetros de suavidad y lentitud.

Hay que tener en cuenta que estos ejercicios se realizan según la capacidad funcional de la mujer, en ningún momento se la debe forzar.

Cuando el cuerpo funciona mejor, también lo hace la mente.

Una buena relajación consiste en aflojar todos los músculos del cuerpo, conforme se va disminuyendo el tono muscular, se consigue a la vez una disminución del tono mental, es decir, tranquilidad, descanso, autodominio.

El objetivo de la relajación es encontrar el equilibrio necesario entre el cuerpo y la mente.

La relajación regula todas las funciones vitales del organismo, pulso, respiración, circulación: la serenidad que aporta a la mente, te ayuda a combatir

el cansancio, el mal humor y las tensiones, produce un ahorro de energía y la fibra muscular al estar en reposo, consume menos. Nuestras reacciones serán menos violentas y agresivas: sirve como refuerzo a la memoria.

Este curso hemos incorporado prácticas para la memoria y risoterapia. También cada alumna ha realizado la historia de su calle. Han sido historias muy bonitas.

Queremos ofrecer un material accesible a las propias mujeres para que puedan, de forma autónoma realizar un aprendizaje fácil y sencillo, como indica la Organización Mundial de la Salud, que sea sostenible en el tiempo para que realmente sea eficaz.

Concha Ballester

Homenatge als jubilats

'Associació de Jubilats i Pensionistes de Massanassa saluda a tots els veïns i veïnes en estos dies que s'inicien les

festes del nostre poble. L'Associació agrupa a més de 1100 jubilats i pensionistes que disfruten ja d'una mereixcuda etapa

de descans després de tota una vida de treball i esforç. Organitzem al llarg de l'any moltes activitats culturals i lúdiques i entre

Homenatge als nostres socis d'honor, que este any han estat Elodia Luisa Jaén, José Luis Coscollá i Francisco Arnau que han complit noranta anys

elles volem destacar la Setmana dels Majors, l'Homenatge als veïns que compleixen 90 anys i la col.laboració amb l'Ajuntament en tots aquells actes que ens demanden.

Esperem que passen uns dies d'alegria i germanor en estes festes de Sant Joan.

La Junta

Guanyadores del Concurs de Parxis.

IES Massanassa

A l'IES Massanassa anem sobre dues rodes

Al nostre Institut tenim un projecte educatiu sostenible d'educació vial i mediambiental que gira al voltant de les dues rodes de la bicicleta.

Ja fa quatre anys alguns professors i alumnes de l'IES Massanassa començarem un camí amb bicicleta. La idea és senzilla: educar en valors, continguts, actituds, habilitats... i sobretot transmetre l'alegria de viure, l'amor a la vida i a tota mena de vida, sobre dues rodes.

Albert Einstein afirmava amb humor i perspiciàcia que: *"la vida és com anar amb bicicleta, per a conservar l'equilibri has de mantenir-te'n en moviment"*. Nosaltres volem moure de les seues cadires alumnes i professors per a gaudir del nostre entorn des d'altre punt de vista, la bicicleta.

Ara, cada viatge, cada camí, ens confirma que la bicicleta és un excel·lent mitjà per trobar xicotets pedaços de paradisos que, per pròxims, no deixen de ser espectaculars.

Compartim i aprenem amb els nostres alumnes que la bicicleta és un mitjà de transport sa i ecològic que ens apropa a nosaltres mateixos, a escoltar els nostres esperits inquiets, a respirar en boscos mil·lenaris, a ser ona en la mar, a fluir com l'aigua al riu, a compartir poemes senzills,

a dibuixar arbres amb tinta xinesa, a posar tots els sentits, a interpretar cartografies i plànols que amaguen tresors i amics, a observar els estels del nostre univers, a llegir el camí en el mateix camí i, el més important, a ser un mateix i al mateix temps no ser ningú sense entitat amb els altres.

L'ús de la bicicleta com a eina de mobilitat contribueix a millorar la qualitat de vida, és saludable, i té nombrosos avantatges tant per a l'individu com per a la societat: la bicicleta és un vehicle silenciós, net, assequible i sostenible; ajuda a reduir la congestió a les ciutats i ajuda a fer el trànsit més segur i fluid; ofereix independència i llibertat; precisa poc d'espai d'estacionament i millora la qualitat dels espais públics, és una eina de mobilitat ràpida per a distàncies curtes; augmenta les oportunitats de lleure, esport i turisme, i millora la salut física i mental per ser una activitat física moderada.

A més, volem aprendre a circular respectant les normes de circulació, els vianants i la resta d'usuaris de carrers i camins. Volem descobrir tant el nostre entorn natural més pròxim,

com és l'Albufera i la Devesa del Saler, com d'altres de més llunyans, com són les vies verdes del nostre país i d'altres llocs. A cada lloc observem els ocells i altres animals que se'ns posen a la vista, els arbres i les plantes que trobem, però també costums, tradicions agrícoles i ramaderes, l'arquitectura i l'art locals, i el nom dels llocs que visitem. Així mateix, volem aprendre a respectar el medi ambient amb una manera alternativa de desplaçar-se sense contaminar ni fer soroll.

Tot açò i molt més podem aprendre-ho pedalant sobre una bicicleta. Ja tenim certa experiència amb els alumnes de Batxillerat i de l'ESO: al motor de la Pipa i al port de Catarroja, a la marjal de Massanassa, a la Devesa i a la platja del Saler, al centre de recuperació de fauna salvatge de la Devesa, per la via verda del carrilet de Girona, pel riu Palància -des del naixement, a Belgís, fins a Sagunt-, pel riu Túria -de Vilamarxant a València-, la via verda d'Ojos Negros -de Terol a Sogorb... bones experiències que volem compartir amb tot el poble.

Josep Codonyer Sòria

MASSANASSA

IES Massanassa

Conèixer Europa des de Massanassa

El nostre institut participa en un programa internacional de la Unió Europea

Amb els alumnes alemanys que els han acollit a casa com un membre més de la família, ara ja els seus amics, l'abril passat a la ciutat alemanya de Bamberg

La Unió Europea desenvolupa molts projectes que tenen com a objectiu afavorir el coneixement i la relació entre els diferents pobles i cultures d'Europa. Un d'aquest projectes, el Programa Comenius, està adreçat fonamentalment als estudiants i als ensenyants europeus i té com a objectiu reforçar la dimensió europea en el camp de l'educació infantil, primària i secundària, tot i promovent la mobilitat i la cooperació entre centres educatius de països diversos. El Projecte Comenius rep aquest nom en homenatge al pedagog del segle XVII Jan Komensky, considerat el pare de la pedagogia. Komensky defensava l'educació perquè només gràcies a ella l'ésser humà pot desenvolupar totes les seues potencialitats. També fou un ferm defensor dels drets humans i de la pau entre les nacions. Dos són els objectius fonamentals del Projecte Comenius: Afavorir entre els joves i el personal educatiu el coneixement i la comprensió de la diversitat de cultures i llengües europees i del valor d'aquesta diversitat. Ajudar els joves a adquirir les aptituds bàsiques per a la vida i les competències

bàsiques per al seu desenvolupament personal, el seu futur laboral i la ciutadania europea activa.

I és en aquest marc de col·laboració europea que l'institut de Massanassa participa aquest curs i el vinent en un Projecte Comenius que porta el títol de *L'Europe du travail pour les jeunes: les défis et les enjeux* (L'Europa del treball per als joves: reptes i compromisos), un projecte que pretén afavorir el coneixement de la realitat del món del treball per a joves en l'actualitat.

Els centres docents amb els quals intercanviarem experiències al llarg d'aquests dos anys escolars són quatre instituts de França, Alemanya, Itàlia i Regne Unit amb els quals treballarem sobre el tema i prepararem visites als diferents països:

- Lycée Georges Brassens, a Rive de Gier (França)
- Istituto Guarino Veronese, a San Bonifacio (Itàlia)
- Dientzenhofer Gymnasium, a Bamberg, (Alemanya)
- Aylesbury High School, a Aylesbury (Regne Unit)

En el marc d'aquest projecte, el passat mes d'abril, una quinzena d'alumnes de quart d'ESO del nostre institut estigueren junt amb les seues professores en una trobada amb la resta de centres participants a la localitat alemanya de Bamberg. Allí han realitzat tota una sèrie d'activitats adreçades a conèixer la realitat del món laboral a Alemanya i a intercanviar experiències entre l'alumnat participant.

Aquesta primera fase del projecte tindrà continuïtat el curs vinent, en què el nostre institut serà el centre d'acollida dels instituts participants.

IES Massanassa

L'oratge a Massanassa

Des de fa dos anys l'IES manté en funcionament una estació meteorològica

L'oratge sempre ha estat un motiu d'interès per a les persones. Els llauradors volen saber si plourà o caurà pedra, els turistes si farà sol a la Pasqua, els fallers si plourà per sant Josep... Molts, el primer que fem quan s'alceim de matí, és mirar com està el cel i escoltar la previsió meteorològica del dia per veure quina roba ens hem de posar i si hem d'agafar o no el paraigua.

L'oratge és la pluja i la temperatura, però també ho són molts altres elements: la pressió atmosfèrica, la velocitat i la direcció del vent, la humitat de l'aire... Fins i tot la radiació ultraviolada, tan important a l'hora de protegir-se del sol en estiu, es té en compte en l'actualitat quan es parla de l'oratge.

I si és tan atractiu conèixer l'oratge, per què no muntar una estació meteorològica al nostre institut? Una estació que ens donara una informació fiable de l'oratge de Massanassa i que, tot i aprofitant els avantatges que ens proporcionen a hores d'ara la informàtica i les telecomunicacions, fóra de fàcil consulta no només per als nostres alumnes sinó també per a qualsevol persona interessada.

I això és el que férem al nostre centre. Ara fa dos anys adquirirem una estació meteorològica i la instal·làrem al terrat del nostre institut. Una vegada comprovàrem que el seu funcionament era correcte vam fer el pas següent, crear una pàgina web on es poguera consultar l'oratge de Massanassa i, a més a més, que tinguera enllaços amb altres pàgines relacionades amb el coneixement i el seguiment del clima.

www.meteomassanassa.com

Així és com es diu la nostra pàgina web de l'oratge. En ella podeu accedir a una gran quantitat d'informació relacionada amb l'oratge:

Informació actualitzada en temps real de l'oratge a Massanassa.

Dades històriques de l'oratge a la nostra localitat.

Enllaços amb les principals pàgines d'informació de l'oratge:

Aemet. Agència espanyola de meteorologia.

Meteosat.

Informatius dels mitjans de comunicació.

Documentació sobre els principals conceptes relacionats amb el clima.

Us convidem a entrar en la nostra pàgina web per a consultar l'oratge de Massanassa. Us agradarà.

.....

Nota.

De 2011 es tenen dades a partir del mes de març en què es posà en funcionament l'estació.

De 2012 es tenen dades de tot l'any.

De 2013 figuren les dades fins al 30 d'abril.

.....

L'any meteorològic a Massanassa

Dades rellevants

Precipitació total anual:

2011	2012	2013
431,2 mm	293 mm	138,8mm

Dies més plujosos:

2011		2012		2013	
20 novembre	38,8 mm	20 març	46,4 mm	28 febrer	39,6 mm
22 abril	29,6 mm	16 gener	28,8 mm	25 abril	22,8 mm

Mes més sec:

2011		2012		2013	
Agost	3,2 mm	Agost	0 mm	Gener	4,8mm

Velocitat mitjana del vent:

2011	2012	2013
5,5 km/h	5,6 km/h	7,9 km/h

Màxima velocitat del vent:

2011		2012		2013	
16 desembre	69,2 km/h	19 abril	72,4 m/h	1 febrer	66,0 km/h

Temperatura mínima anual:

2011		2012		2013	
2 març	4,6 graus	12 febrer	-0,7 graus	24 febrer	3,2 graus

Temperatura màxima anual:

2011		2012		2013	
17 juliol	37,8 graus	15 agost	37,8 graus		

(Departament de Socials)

MASSANASSA

IES Massanassa

Concurs de microrelats

El passat dia 23 de novembre es va celebrar l'acte de lliurament del 5é premi de microrelats *Tirant@net* que convoca l'Associació Tirantianes de Gandia en col·laboració amb l'IES Tirant lo Blanc d'aquesta localitat al voltant del concepte

de desigualtat. En l'edició anterior, que era la primera en què el nostre alumnat participava, va resultar finalista en la categoria C (Batxillerat i Cicles Formatius) l'alumne Borja Pardo Hidalgo. En la present edició han resultat finalistes: l'alumna Patricia Peñalva Leitzke de 3r d'ESO C en la categoria

B (segon cicle d'ESO) i l'alumne Ivan Felipe Abad de 1r de Batxillerat Humanístic en la categoria C (Batxillerat i Cicles Formatius). Enhorabona!

(Departament de València)

IES Massanassa

Èxit de l'alumnat de l'institut de Massanassa en la seua participació en els Premis Sambori de creació literària

En 1r cicle d'ESO:

- Bogdan Ignat Alexandru, el primer premi.

En 2n cicle d'ESO:

- Juan Aznar Rico, el cinqué.

En batxillerat:

- Victòria Tamarit Cordellat, el tercer.
- Xavi Navarro Alapont, el segon.
- Andreu Monforte Barberan, el primer.
- A més a més un d'ells, Andreu Monforte, va quedar segon en la fase final del concurs.

Enguany el nostre alumnat ha tornat a tenir una participació destacada en el Sambori 2013, celebrat a Mislata, i s'han obtingut els premis següents:

En 1r cicle d'ESO:

- Irene Blesa Pardo, el segon premi.

En 2n cicle d'ESO:

- Alba Medrano Blasco, el sisé.
- Patricia Peñalva Leitzke, el tercer.
- Blanca de la Asunción Díaz, el primer.

En batxillerat:

- Andrea Ruiz Casañ, el seté.
- Iván Felipe Abad, el cinqué.
- Borja Pardo Hidalgo, el tercer.
- Maria Gómez Gil, el segon.
- Victòria Tamarit Cordellat, el primer.

(Departament de València)

El Premi Sambori va nàixer l'any 1998 i va ser una iniciativa impulsada des d'Escola Valenciana per a promoure i difondre l'ús del valencià dins l'àmbit educatiu, a més d'incentivar la creativitat artística i imaginativa de les xiquetes i xiquets valencians.

El que començà sent un concurs literari adreçat als estudiants d'infantil, primària i secundària del País Valencià ben prompte començà a créixer d'una manera espectacular: així des de l'any 2004 també convoca, junt als departaments de normalització lingüística de les universitats valencianes, el Concurs Universitari de Narrativa Sambori, i amb Òmnium Cultural promou des de l'any 2006 el Premi Sambori Òmnium al Principat de Catalunya. Des de l'any 2010 aquest premi també es convoca a les Illes Balears.

Actualment el Sambori cobreix tots els nivells educatius, des dels xiquets d'infantil i de primària fins als joves de secundària i de batxillerat, passant pels universitaris i la gent que estudia a les Escoles d'Adults i a les Escoles Oficials d'Idiomes.

Per a entendre el ressò que aquest premi ha assolit, és suficient de dir que l'any 2012 la participació va superar els 100.000 alumnes, la qual cosa el va convertir en el premi literari amb més participants d'Europa.

El nostre institut ha participat de manera continuada en aquest concurs literari, i ho ha fet amb molt d'èxit. L'any passat, sense anar més lluny, a la localitat d'Alaquàs els nostres alumnes van rebre els premis següents en la fase comarcal:

IES Massanassa

Projectes: Cèl·lula i Sistema Solar

Per què volem treballar amb projectes?

Si observem la taula següent, que resumeix la forma en què l'alumnat aprén, veiem que per poder tenir un aprenentatge significatiu, no solament hem d'utilitzar bons textos, bones imatges, bons debats i bones explicacions, sinó que, a més a més, una altra eina molt important són els projectes.

Des del Departament de Biologia estem d'acord amb els estudis realitzats per Wimar i Meierhenry, no únicament perquè els hem llegits, sinó principalment perquè els hem comprovat en la pràctica. L'alumnat, amb els projectes s'implica en la tasca educativa, desenvolupa l'autonomia, la cooperació entre ells, millora la creativitat i l'aprenentatge perquè fixa els coneixements.

Per totes aquestes raons, proposarem: per a 1r d'ESO, el projecte "SISTEMA SO-

LAR", ja que és alumnat nou a l'Institut, i el projecte els pot ajudar a conèixer-se entre ells, a establir relacions humanes, a sentir-se integrats en el Centre, etc...

Per a 3r d'ESO, el projecte "LA CÈL·LULA", perquè és un tema prou abstracte per a

la seua edat i, la manipulació d'òrgans, d'estructures cel·lulars, així com la presentació del seu projecte a la resta de l'alumnat, els ajuda a entendre-ho.

El disseny era lliure però els materials utilitzats havien de ser reciclats.

La valoració d'aquets treballs va ser molt positiva tant per a l'alumnat com per al professorat.

(Departament de Biologia)

RETENIM

Basat en Wimar i Meierhenry

Del que llegim	El 10%	Amb bons textos no és suficient
Del que escoltem	El 20%	És bo explicar i resumir oralment
Del que veiem	El 30%	Les imatges dels llibres de text ajuden
Del que veiem i escoltem	El 50%	És bo utilitzar la pissarra i posar transparències
Del que diem i discutim	El 70%	Els fòrums de debat ajuden a aclarir i retenir les idees
Del que escrivim i fem	El 90%	Fantàstic! Treballem amb projectes

Hortet Escolar del Col·legi Public Lluís Vives

El menjador escolar, com tots els anys, no ha volgut faltar a la cita amb La Terreta, però aquesta vegada ho volem fer per tal de donar a conèixer el projecte en el que hem estat treballant durant tot el curs. Es tracta del nostre *hortet escolar*. Com tots ja sabem, el menjador del CP Lluís Vives es caracteritza per la qualitat del servei que ofereix a tots els xiquets i xiquetes tant d'Infantil com de Primària. Treballem tots els dies per oferir una alimentació saludable i equilibrada i com sempre, atenent les necessitats tant mèdiques (al·lèrgies, intoleràncies...) com d'altres tipus.

Han plantat creïlles, julivert, cogombres, pimentons verds, maduixes, carabasses, encisams, tomates.. .Les han regat, han llevat les males herbes etc... Aquest hortet, que està situat al jardí de l'escola, conta amb una tanca decorada, un espantacells i un banc de fusta restaurat. Tot açò fet pels xiquets/es amb la supervisió d'adults. Ací teniu una mostra i com estem tant satisfets del seu treball, volem el proper curs continuar treballant en ell per tal d'ampliar-lo i, com no, millorar-lo.

Bones Festes
El Menjador

Però el que realment volem amb aquest projecte és concienciar els xiquets/es de la importància d'una alimentació elaborada amb productes frescs i de qualitat. I hem pensat que la millor forma és que els mateixos xiquets/es planten i treballen diferents productes a l'hortet. D'aquesta forma, fomentem la responsabilitat i el compromís amb el treball així com ampliem els coneixements que tenen dels aliments (varietats, com es treballa, propietats i aplicacions culinàries).

Orfeó Polifònic de Massanassa

Estimats conveïns. La veu és un dels canals expressius més rics que una persona posseïx. Cantar entusiasma, emociona, unix, representa, relaciona...

Moltes persones s'acosten a un cor amb motius diferents, hi ha els que desitgen aprendre a cantar, els que busquen un lloc de canalització dels seus interessos artístics, els que busquen ocupar el seu temps lliure, compartint experiències amb altres persones, o els que desitgen enriquir-se culturalment per mitjà del cant coral.

Personalment considere que el cant coral és una de les activitats artístiques més completes i riques per a la formació i el creixement personal.

El treball comunicatiu apunta a aconseguir una interpretació sensible, el més alt èxit d'un orfeó, aquell que permet que tots els components vibren en una mateixa freqüència, sentint una unió especial a través de la qual arriben al públic, aconseguint a vegades un vincle difícil d'explicar amb paraules.

La qüestió especial és que tots necessitem de tots en l'orfeó, cada membre del grup, des del director a cada orfeonista, necessita certament de tots i cada u.

Moltes de les persones que integren un cor, no lligen música ni tenen coneixements musicals determinats, però no obstant això aconseguen comprendre i utilitzar conceptes per a desenrotllar habilitats que els permeten perfeccionar la seua sensibilitat.

D'altra banda, estan els beneficis per a la salut i el benestar del cant coral, que sens dubte són múltiple. Ací teniu alguns mecanismes del cant pels quals este pot impactar en el benestar i la salut:

- El cant coral facilita la felicitat i un "esperit elevat", el que canvia els sentiments de tristesa i depressió.
- Cantar implica un control profund de la respiració, la qual cosa controla l'ansietat.
- El cant coral ofereix un entorn de suport social i amistat, la qual cosa evita el sentiment d'aïllament i soledat.
- El cant coral implica educació i l'aprenentatge, la qual cosa manté la ment activa.

- El cant coral implica un compromís regular per a assistir als assajos, la qual cosa motiva la gent per a evitar la inactivitat física.

Bé amics, en l'Orfeó, som conscients de tot açò i per això continuem amb els nostres projectes, que enguany són molt ambiciosos. Ja hem realitzat el nostre concert bianual, ací a Massanassa i a Alzira, estem preparant el nostre XIX Festival Coral per al 29 de juny, després de l'estiu participarem en la pretrobada i trobada de cors de la Comunitat Valenciana a Villena i cap a final d'any, cantarem en una Òpera a Xàtiva, així com en el nostre concert de Nadal, a més de participacions en trobades corals i en celebracions religioses, en el nostre poble i fora d'ell.

Un abraç i bones festes patronals.

Pascual Pastor Codoñer
President de l'Orfeó Polifònic de Massanassa

Penya Barcelonista Massanassa

Més que una Penya

20é aniversari

És la primera vegada que publiquem un article en la "Revista La Terreta" i el primer que volem fer és agrair als nostres penyistes la seua confiança i fidelitat i desitjar a tot el poble de Massanassa salut i bones festes.

Història

La Penya Barcelonista Massanassa és una associació sense ànim de lucre i de caràcter cultural i recreatiu fundada oficialment l'any 1993.

SOCIS FUNDADORS: Josep Lluís Alonso i Comes (D.E.P. 29/06/2012), Marc Alonso i Navarro, Carles Sánchez de Haro, Miquel Alonso i Comes i Miquel Alonso i Navarro.

PRIMERA JUNTA DIRECTIVA:

President: Marc Alonso i Navarro, Vicepresident: Josep Lluís Alonso i Comes (D.E.P.), Secretari: Carlos Sánchez de Haro, Tresorer: Miquel Alonso i Navarro, Vocal: Miquel Alonso i Comes, Vocal: Genaro Galán Albert, Vocal: Tomás Escamilla Zamora.

JUNTA DIRECTIVA ACTUAL:

President: Marc Alonso i Navarro, Vicepresident: José Zarzo Puchalt, Secretari: Vicent Sorribes i Marin, Tresorer: Antonio Del Àguila Fernández, Vocal: Miquel Alonso i Navarro, Vocal: Genaro Galán Albert, Vocal: Roberto Sandemetro Moreno, Vocal: Gúmer Del Àguila Fernández, Vocal: Vicente Pascual Checa Romeu.

Fins

Donar suport al FC BARCELONA, fomentar l'amistat entre els seus simpatitzants i els socis i sòcies del Club i promoure el sentiment barcelonista. Per al compliment dels fins indicats organitzem viatges, dinars, sopars, homenatges, aniversaris i quals-

sevol altres activitats socials, culturals, esportives, artístiques, científiques o recreatives, que acorden els òrgans de govern i representació.

On estem

Tenim ubicada la nostra Seu Social a la SOCIETAT CULTURAL I RECREATIVA LA TERRETA, al Carrer València nº 46 de Massanassa, on convivim amb altres associacions amb civisme i cordialitat. És ací on celebrem la major part de les nostres activitats i on ens reunim per gaudir del millor equip del món i del millor futbol, en un gran ambient de germanor i barcelonisme.

Activitats

Aquest any 2013 complim 20 anys des de la nostra fundació i estem preparant diversos actes festius que culminarem el dissabte 27 de juliol amb un sopar de gala per a commemorar el XXé aniversari i on també recordarem als penyistes que han faltat al llarg de tots aquests anys.

Volem destacar especialment dos esdeveniments realitzats l'any passat:

1) L'homenatge a Josep Lluís Alonso i Comes "EL RUMBI" (ideòleg, soci núm. 1 i fundador), que va tenir lloc en "La Terreta" el 13 de juliol de 2012 i on va ser nomenat PRESIDENT D'HONOR a títol pòstum.

2) El viatge a Barcelona per inaugurar l'escut oficial de la Penya al Camp Nou, el 3 de novembre de 2012, coincidint amb el partit de lliga BARÇA 3 – 1 CELTA, gols d'Adriano, Villa i Jordi Alba.

Per acabar volem valorar com es mereix la gran temporada futbolística que ha fet el nostre equip, en la qual a més de ser semifinalista de Copa i de Champions League, s'ha proclamat flamant CAMPIÓ DE Lliga 2012/2013, fent una primera volta històrica. Aquesta lliga també es recordarà pel rècord de Messi de marcar de forma consecutiva als 19 equips de la competició. Si eres simpatitzant del Barça i encara no eres de la Penya, apunta't i suma't als més de 150 penyistes que ja hi som. Salutacions.

*Vixca El Barça!, Vixca Massanassa!
Vixca la Penya Barcelonista Massanassa!*

La Junta Directiva
(Tel. 646956720)

MASSANASSA

Penya **El Carro**

Com és costum i habitual en aquestes dates en les que ens apropem a les nostres festes patronals, la Penya "El Carro" del poble de Massanassa us desitja a totes i tots els veïns unes bones festes, salvant les dificultats tant pèssimes en que viu el nostre país, tant econòmiques com d'atur generalitzat.

Aprofitem aquesta oportunitat que ens ofereix la nostra revista festiva i literària "La Terreta" per donar-vos les gràcies, per la vostra participació i entusiasme en que heu viscut tant la ja tradicional benedicció dels animals, així com la foguera de Sant Antoni, acompanyada de xocolata i ensaimades.

Aquest any volem fer menció especial a un dels actes que organitza l'Ajuntament, molt emotiu i de gran afluència de públic: la Gala de Premis de l'Esport. La nostra penya participa en aquest acte, per ser un dels esports col·laboradors, i així cada any rep homenatge a un dels seus socis. El primer any recaigué en Juan Raga "el Padre", el segon en Vicente Alcoy Muñoz, i el 2012 en Vicente Puertes Baixauli. És aquesta una commemoració que ha anat superant

any darrere any, l'aforament del pavelló municipal del poliesportiu.

En segon lloc, la Penya també vol retre particular homenatge a totes aquelles dones que amb la seua participació ens ajuden en l'organització de tot allò que anem fent. Valga el nostre reconeixement i les nostres gràcies a la seua entrega dintre la festa de Sant Antoni: l'elaboració de l'exquisita xocolatada la vespra del sant, la venda

dels panets beneïts el dia de la benedicció, etc... Per tot això i molt més moltes gràcies per la vostra ajuda, per fer possible aquesta festa tan entranyable com és Sant Antoni del Porquet.

Vicent Moncholi
President penya carro

MASSANASSA

Festes de Sant Miquel. Any 1988

Sant Miquel...

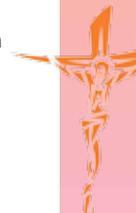
Les tronades d'estiu ens anunciaven el fi del bon temps, l'escola ja era propet i apurabem les últimes vesprades de jocs, festa i rialles, en aquell carrer sense quasi cotxes i on el veïnat era com una família, quan Sant Miquel feia acte d'aparició entre tots, les banderetes anunciaven la festa, i poc a poc, més prompte o més tard, la festa eixia al carrer...no recorde un setembre sense Sant Miquel, més o menys, el xocolate, les paelles, les verbenes de l'orquestra Catalá, el pasacarrer...Sant Miquel ens omplia de goig i donaba vida a aquell carrer vell a la part nova del poble...no recorde els orígens de la festa, ni sé el perquè es va començar a fer,s'ha comentat que eren gent que venia de Catarroja, i per això ho varen triar...hi han mil

histories de la festa, de quí feu les ales, d'on es va comprar el Sant, el pasacarrer sempre reunia a tots els veïns, del color que foren, perquè Sant Miquel, amb l'espasa i aquell dimoni que de menuts tots teniem por, era el nostre Sant...junt a Sant Jordi o Sant Rafael, simbolitzaven la lluita del bé contra el mal, de les bones paraules contra les roíns, del bon oratge contra les riudades, en un carrer tan castigat amb l'aigua. Avui en día, la festa s'ha convertit un poc en un agraïment i homenatge als nostres avantpassats, als nostres majors que la començaren, en record als meus pares em vaig fer carrec del Sant, i a ma casa a estat un any, fet aquest que sempre recordaré, el meu agraïment a la gent que m'ajudat a vendre loteria sense ser festers, ells, tot el carrer son en realitat

festers, perquè el Sant, la festa és un patrimoni de tots, i com a tal el tenim que cuidar i no deixar que es perga en la boira del temps.

El proper setembre, en el tercer cap de setmana, del 20 al 22, farem tota la festa que els pocs diners arregats amb la loteria ens deixen, posarem banderetes, farem xocolate, tallarem el carrer perquè la gent ixca a sopar a la porta de casa, a dinar, com antigament feiem quan venia l'estiu i tots buscabem la "fresca", i farem un pasacarrer i una missa, deixarem constancia dels nostres fets, i mirarem amb un ulls quan el Sant pase per davant de les nostres cases, recordarem als que hi ha no estan entre nosaltres, i ens sentirem un poc més units a la terra.

Toni Morellá

Eduardo Doménech Monsoriu

MASSANASSA

Va neixer a Meliana (Horta Nord), el dia 4 d'agost de 1914, en una família de rics comerciants de taronges i productes del camp.

Durant la República va obtenir el títol de mestre nacional, i durant la Guerra Civil ja va exercir de mestre amb els soldats analfabets.

Finalitzada la guerra va aconseguir aprovar les oposicions en el 1942 i va exercir de mestre, provisionalment, al Puig.

En l'any 1945 el destinen a Fortaleny (Ribera Baixa), on va conèixer a la que seria la seua esposa i mare dels seus fills, la també mestra nacional Dª Milagro Martínez Ribes.

Després de casar-se i estar destinats a Muniesa (Teruel), per permuta amb un altre mestre, va vindre a Massanassa en el curs 1948 - 1949, on donà classes i va exercir de mestre, en el Grup Escolar Luís Vives, actual Ajuntament, fins a la seua mort el dia 5 de desembre de 1969.

Carta a Don Eduardo:

Quan Don Eduardo ens va deixar nosaltres teníem, més o menys, una quincena d'anys. Començàvem a asomar-nos a la vida. Ell tenia, més o menys també, l'edat que nosaltres tenim ara.

Es cert que ha passat molt de temps i que hem tardat un temps, pot ser que excessiu, en honrar públicament a una persona, també pública, que ens va oferir el millor

que ell tenia: el seu temps i el seu saber. Però no es menys cert que si estem ací escrivint açò es perquè Don Eduardo, malgrat el temps que ha passat, de ninguna manera ens a seguit indiferent. En la nostra formació, tant intel·lectual com cívica, el seu magisteri ha seguit definitiu.

En un món, el d'avui en dia, en el que prima l'individu; en el que prima l'èxit fàcil i immediat; en el que prima la notorietat, el protagonisme i l'interès personal. En un món poc avocant a la reflexió, a l'introspecció; en un món poc predisposat a venerar la sabiduria (sabiduria no és lo mateix que saber), en este món Don Eduardo va ser lo millor que ens podia passar. Si la mort d'una persona té lloc quan ningú s'enrecorda d'ella està clar que don Eduardo no ha mort.

A don Eduardo no l'hem perdut. Friedrich Nietzsche deia: "Tan sols es perd allò que no es té. Allò del que ú no te possessió". A don Eduardo no l'hem perdut perquè ha seguit, és i serà sempre nostre. El duquem tots en la ment però, sobre tot, el mantenenim en el cor.

La vida, quin dubte cap, té un component d'atzar. No hem pogut ser més afortunats al caure en el sí de l'entorn acadèmic de Don Eduardo. Ell, a més a més de guiar els nostres primers passos en el camí del coneixement, ens va ensenyar a pensar, ens va ensenyar a reflexionar, ens va obrir la finestra que mira al món de la raó, de l'esforç i del treball.

Estem ací escrivent aquesta nota per a honrar la llavor pública de una persona: un mestre de tots i per a tots, un mestre que al llarg del seu magisteri de 20 anys en el nostre poble, a sabut inculcar als centenars d'alumnes que passaren per la seua classe, l'afany pel saber, per la cultura, pel coneixement com una palanca que ens servira per prosperar en la vida, però sobretot per a que forem persones en el sentit més ampli de la paraula. El seu consell: Estudia, llig cada dia un poc més, apren, és un dels millors regals que ens podien fer a eixa edat.

Volem que siga un senzill, un entranyable acte de gratitud, una mostra del nostre agraïment a una persona que, sense ella, res haguera seguit igual.

Fent referència a eixa gratitud; en algun temps, en algún lloc, algú va dir:

"Sentir gratitud i no manifestar-la es com comprar un regal, enrollar-lo i no donar-lo"

Per aixó, Don Eduardo:

- 1.- Gràcies per la seua infatigable dedicació.
- 2.- Gràcies per no tindre horari a l'hora d'impartir l'ensenyament.
- 3.- Gràcies per la formació, tant acadèmica com cívica, que hem rebut de vosté.
- 4.- Gràcies per, a més a més de ser mestre, tindre vocació de mestre.
- 5.- Gràcies per la seua sabiduria.
- 6.- Gràcies per la seua generositat.
- 7.- Gràcies per haver tractat de fer de nosaltres persones cultes.
- 8.- Gràcies per no escatimar esforços en conduir-nos pel camí de l'honestitat.
- 9.- Gràcies per ser, des de la rectitud i la fortalesa de caràcter, la millor persona.
- 10.- Gràcies per la seua docència, el seu magisteri, la seua càtedra.
- 11.- Gràcies per ser el millor mestre que hem pogut tindre.
- 12.- Per totes aquestes coses i altres que el temps ens ha fet oblidar: moltíssimes gràcies don Eduardo.

Els seus exalumnes.

Don Eduardo amb els seus alumnes

D'esquerra a dreta i de dalt a baix:

1.- Manuel Furió Sanchez, Pascual Bou Rodríguez, Sebastián Ferrer Mascarell, Rafael E. Morella Cubillos, José Manuel Marco Navarro, Ricardo Sanchis Romeu, Francisco Soria Cuallado.

2.- Vicente Alonso Tena, Enrique José Jorge Seguí, Salvador Olmos Martínez, Blai Martínez Moncholí, Enrique Soria Pazos, Francesc Rodrigo Comes, José Fermín Doménech Martínez, Antonio Andrés Nàcher, Francisco Palmero Cantero.

3.- Ramón Mena Perea, Rafael García Planells, Fernando Martínez Casañ, Diego A. Godoy Puertes, Vicente Ferrer Calatayud, Juan Vicente Martínez López, José Vicente Gimeno García, Juan José. Martí Campos, Vicente Casañ Navarro.

MASSANASSA

Teatre a Massanassa

V- Un canvi de dècada interessant (1969-1975)

A finals dels anys seixanta els escenaris valencians continuen amb la tradició del sàinet, com fa al nostre poble el grup **TEATRO DE MASNASA** (1969-1971), molt vinculat a l'arribada de **mossén Gregorio Fenoll Tronch** a Massanassa el 1969. Suposà un canvi en la vida dels joves: el maig d'aquell mateix any, inicià la "**Semana de la Joventut**" amb la intenció d'unir la jovenalla d'entre 16 i 20 anys. I ho aconsegueix amb activitats que organitzaven entre tots: balls, disfresses, cucanyes, carreres humorístiques de bicicletes (amb el xic al volant i la xica al darrere), etc. La festa tenia una **reina de la joventut** que triaven el xics; la primera va ser una de les futures integrants del grup de teatre, Mari Pura Gómez Nácher, i li seguí Paqui Ramón, que també fou reina de les festes del poble. D'aquelles reunions naixen l'**orfeó** i aquest grup que vol fer teatre per passar-la bé i divertir el veïnat per evadir-se dels problemes quotidians.

Dins del poble, les representacions teatrals es feien a l'església nova i al cine-teatre; per fora, actuaren a Alcàsser, Catarroja, Sollana, Sueca (al Teatre Serrano) i Xiva. Tot el que recaptaven es destinava a la construcció del soterrani de l'església nova i

J. Galán i V. Catalá (fill) amb el grup Teatre de Masanasa

a la campanya de lluita contra el càncer. La direcció del grup s'encomanà a un veterà en l'activitat teatral massanassera, **el tío Vicentico "el Pintor" (fill)** i assajaven pràcticament totes les nits a la casa on ell vivia (carrer Major), fins que s'instal·laren a la Casa de la Joventut de l'OJE. Participaven en les tasques de direcció un veterà de

les dècades anteriors, **José Galán Moreno**. I contribuïen a fer que la representació fóra possible, joves relacionats amb la setmana de la joventut que no pujaven a l'escenari per actuar: Pascual Casany, Marisa Coscollá, José Domingo, Vicent Moncholí, Paco Rodrigo i José L. Sánchez Bou; Enriqueta Vila (dins la caseta) i Fina Català (darrere l'escenari) feien d'apuntadores. Una activitat ben important que portaren endavant és que el 1970 organitzaren un **concurs de teatre** al poble, en el qual participaren, a més d'ells (representen *Una ajuda*), un grup d'Albal i un altre de Sollana.

Si estudiem la trajectòria del grup, com passa en el d'altres pobles, es veu que escenifiquen dos tipus d'obres: Sainets en valencià desenfadats i amb final feliç:

Nelo Bacora (1918), de Josep Ernest Peris Celda (València, 1882-1960). El 1969 dos voltes (maig, en la I Semana de la Joventut, i el 5 de juliol), amb la participació d'Emilia Baixauli, Juan Cancio, Africa García, Andrés Gómez, Mari Carmen Hernández, Joan Quiles, Vicent Ramón i Pepe Vázquez.

Sant de mossén Gregori (09-05-1970)

Per la fam d'heretar (05-07-1969)

Dia de prova

Dia de prova (1909), de Pere Chirivella Messeguer. La representen el 1971 en dos ocasions (el 15 de maig i el 18 de novembre) Paco Costa, E. Baixauli, José Andrés Baixauli, A. García, A. Gómez, M. P. Gómez, Lola, V. Quiles i Enric Soria.

Colombaire de profit (20-12-1969)

Per la fam d'heretar (1918), de J. E. Peris Celda. El 5-7-1969 i el 1971, amb la intervenció d'E. Baixauli, J. Cancio, Paco Cassany, A. García, A. Gómez, M. C. Hernández, J. Quiles, V. Ramón, Paqui Seguí i P. Vázquez.

Un colombaire de profit (1919), de Francesc Barchino Pérez. El 20-12-1969 i l'abril de 1970, per E. Baixauli, A. García, els germans A. i M. P. Gómez, M. C. Hernández, Ramón Jover, J. Quiles i V. Ramón.

Carmelo el tonto (1888), de Ricard Civera. Representada un parell de voltes l'any 1970 (6 de març i 20 de desembre), amb M. P. Gómez, els germans J. i V. Quiles, el tio Galán, el tio Vicentico i el seu fill Vicent.

Una ajuda, de J. E. Peris Celda. El 17/07/1970 i 08/06/1971 a Sollana, en el Concurs de Teatre, on actuaren E. Baixauli, Susi Comes, A. Gómez, M. P. Gómez, V. Quiles, V. Ramón i el tio Vicentico.

Carmelo el tonto

MASSANASSA

La casa de Quirós 7-2-70 (M), 21-1-71(M), 16-6-71 (Alcàsser)

Textos en castellà més extensos:
La casa de Quirós (1915), farsa còmica en dos actes escrita per l'alicantí Carlos Arniches. La representen a Massanassa (07/02/1970 i 21/01/1971) i a Alcàsser (16/06/1971) E. Baixauli, A. García, A. Gómez, J. Quiles, Eduardo Romeu i E. Soria.
Puebla de mujeres (1912), dels germans sevillans Alvarez Quintero. Una volta el 1970 (el 23 de desembre a Massanassa) i quatre l'any següent (el 9 de gener a Catarroja, el 19 de febrer a Sollana, el 27 de febrer a

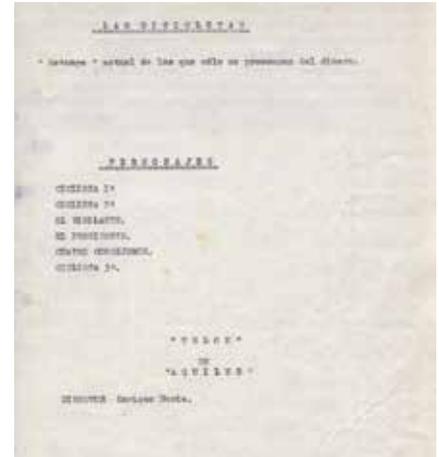
Albal i el 18 de desembre a Xiva). Actuen en ella Juan Alapont, Mª Elvira Alfonso, E. Baixauli, Susi Comes, Conchín de Haro, A. García, M. P. Gómez, M. C. Hernández, els germans Quiles, E. Romeu, E. Soria, Enriqueta Vila.

Mujercita mía, una obra amb tres actes d'Alfonso Paso, Antonio López Monís i José Pérez López. L'escenifiquen en tres ocasions: 02-05-70 (en la "Semana de la Juventud"), 09-05-1970 i 27-03-71. I pugen a

Mujercita mía, Setmana Joventut, 02-05-1970

escena J. Alapont, Mª E. Alfonso, E. Baixauli, S. Comes, P. Costa, A. García, els germans Gómez, M. C. Hernández, Pepe Pascual, V. Quiles, E. Romeu i Pepe Soria.

Anotacions per a Los maridos engañados después del fútbol (1)

Quan els seus integrants comencen a festejar, es posen a treballar o se'n van a complir el servei militar obligatori, el grup finalitza el seu quefer teatral. Els quedarà per a sempre el sentiment d'empatia entre ells, aquell recolzament entre tots quan l'oblit del text força a improvisar i a seguir sense que l'entrebanc ocasioni tensions. S'enduen per a sempre l'experiència vital positiva que naix de la unió i l'harmonia entre els integrants del grup, aquell divertir-se junts mentre assagen i representen, i el goig d'aconseguir que el públic s'ho passe requetebé. En el record queda el gust de la nit que s'allarga pels carrers del poble, raonant divertits cap a casa després de l'assaig, en un conversar diferent que permet conèixer-se més. D'ací que esperen amb ganes el pròxim dia d'assaig i que alguns d'ells (Mª E. Alfonso, E. Baixauli, P. Rodrigo i E. Soria) s'integren dins un grup nou que, a partir de 1970 i durant 5 anys, centra l'activitat teatral local amb una línia diferent.

Alguns d'ells anaven junts a escola i la seua inquietud cultural es veu ja als 14 anys: Manolo Furió, Juan José Martí, Blay Martínez, Toni Andrés, Paco Palmero, Paco Rodrigo i Enric Soria, amb ajut de mossèn **Josep Alba**, que els va cedir el local que hi ha al costat de l'abadia, creen la **Biblioteca MAUPEC** ("Masanasa Adolescente Unida en Pos de la Cultura") amb llibres que cada un porta de sa casa, una iniciativa que seguia la de JUPE ("Juventud Unida en Pos de la Cultura") que hi havia a la carretera. Una mostra de la seua inquietud la dóna un fet: el 1969 organitzaren als ca-

rers del poble la que podem considerar primera manifestació política a la localitat durant la dictadura, pel trasllat del **vicari Salvador Franch** –valencianista i primer cura obrer ací: anava amb moto i treballava–, sense que en coneguen el motiu, per açò enganxen papers a les cantonades demanant per ell i després el busquen al poble d'on era, Corbera.

La renovació del teatre a tots els nivells que replega les últimes tendències europees es produïx a l'estat espanyol en el canvi de dècada dels seixanta als setanta. A Massanassa també, i la porta endavant **TELÓ D'AQUILES** (1970-75), un grup de jòvens que veuen en el teatre un mitjà d'aprenentatge vital: permet al públic adonar-se de com viu, cosa que sol passar inadvertida per l'atenció que es presta al futbol, als bous i a la televisió.

Amb la voluntat de canalitzar les seues inquietuds polítiques, i conscients que existeix un altre teatre a fer, un grupat d'adolescents inicia una trajectòria teatral diferent: Toni Andrés, Paco Costa, Sonia Domingo, Manolo Furió, Juan José Martí, Inés Navarro, Paco Rodrigo, Inma Rueda, Toñi Rueda i Enric Soria. Comencen les seues reunions al lloc on assajava el grup que dirigia el tio Vicentico "el Pintor" (fill), fins que **moissén Josep Alba** –de qui reberen gran ajuda– els cedix el soterrani de l'església nova d'on és rector, i allí assajaran dilluns, dimecres i divendres. Col·laboren en la trajectòria del grup, Luis Bayo i el poeta Pere Besó, tots dos vinculats al món del teatre i companys de la Facultat de Filosofia d'un dels integrants del grup, Pascual Casany.

El 1972 i 1973, M. Furió i E. Soria assistixen a les reunions de grups de teatre alternatiu que se celebren al col·legi dels Salesians (av. Primat Reig, n. 2 de València) i als cursos que s'impartixen allí sobre maquillatge, escenografia, interpretació i vestuari simbòlic. En tornar al poble, compartixen amb els seus companys el que han après. I, com que a partir de mitjanit la guàrdia civil no els permet estar units –pel que pogueren parlar i organitzar...–, després dels assajos continuen junts raonant a la Cafeteria Cary que hi ha a la pista de Silla, o a la Cafeteria Roma de València (pl. de la Mare de Déu): és el moment de canviar impressions sobre les reunions a salesians, les obres que assagen, els llibres que lliguen, tantes inquietuds...!

A partir d'aquell moment, participen amb Pluja Teatre, Pequeño Teatro de Valencia i

El grup celebra l'èxit de *Pueblo de mujeres*

d'altres grups en la creació d'una coordinadora de teatre independent que tracte temes de caràcter polític i que genere una xarxa amb la finalitat de facilitar la seua actuació en els locals no comercials (esglésies, col·legi de monges i casinos) on pogueren representar-se obres. El nostre grup disposava del soterrani de l'església nova i és allí on, fruit d'aquestes importants relacions, organitzen al poble un festival amb el nou teatre que es feia en valencià i es representa a la localitat obres mai no vistes allí: *Les vespes* d'Aristòfanes (pel grup Sambori d'Alboraia), *La dansa de la lanza de papel* (pel PTV) i *El gran caminal* (per Pluja Teatre), sobre la polèmica i anticològica construcció de l'autopista del mediterrani.

En aquest sentit, l'activitat del grup s'emmarca dins del que es denomina "teatre

independent", perquè estan fora del circuit comercial dels empresaris del teatre (ocupats en obres que sols pretenen entretenir) i alguns dels seus integrants tenen un compromís que els porta a implicar-se en el que està passant en aquells moments a tots els nivells. D'ací la seua preferència per obres d'estil pla i cru, sense situacions complicades ni final felix, destinades a espectadors que volen reflexionar sobre els problemes de la vida (explotació de la classe obrera, despersonalització humana, societat de consum, etc.) portats a l'escenari. I per afavorir la reflexió, com si es tractara d'un cinèforum, hi ha una posada en comú amb els espectadors que es queden al local després de la representació.

Quan no hi ha assaig, dediquen temps a la lectura (P. Costa, S. Domingo, I. Navarro, P.

Portada de *Farsas Contemporáneas*.

Rodrigo i E. Soria lligen els teòrics teatrals) i debaten si representar tot seguint Bertolt Brecht (per aconseguir la màxima objectivitat i distanciar l'espectador del que passa a l'escenari) o si és més interessant implicar-lo, en la línia que proposaven Grotowsky i Stanislasky. Tenen com a referents el grup madrileny Tábano i el barceloní Els Joglars, després de vore actuar els primers a *La boda de los pequeños burgueses*, de Brecht, i els darrers a les Escoles Sant Josep i al Teatre el Micalet. També assistixen a representacions dels grups valencians més innovadors: PTV, Pluja Teatre i La Cassola d'Alcoi, que representa a la sala Quart 23 l'adaptació que els germans Rodolf i Josep Lluís Sirera fan del sànet d'Escalante *Tres forasters de Madrid*. Funcionen democràticament, les opinions

són escoltades i adopten la solució que entre tots consideren més encertada en cada cas i, per coherència amb el seu ideari, acorden un torn rotatori en la direcció de les obres que volen representar i quan trien el nom que els ha d'identificar, que proposa M. Furió, sense que ens quede clar si és una confusió amb el referent mitològic grec "talón de Aquiles" o un joc de paraules entre talón/telón; de fet, trobem que en un cartell publicitari apareixen com a "Talón", mentre en dos textos que conservem del grup figuren com a "Telón".

A més d'un públic que els recolzara, hi havia necessitats materials: decorat fixe, focus, biblioteca especialitzada per poder triar obres a representar i per documentar-se, etc. No rebien ajut econòmic

de l'Ajuntament i el material d'escenografia, llum i so l'adquiriren amb el que recaptaven de les aportacions del públic en acabar la funció. L'adquisició de llums de color suposà un gran canvi. Els responsables de l'escenografia són José Baixauli i Paco Rodrigo; s'encarreguen de llum i so Rosa Cuallado, Toni Raga i Vicent Sáez; de mecanografiar el paper que cada un havia de representar, Emilia Baixauli; i Toni Raga de dur l'obra a passar el vistiplau institucional. I és que, com en qualsevol acte públic d'aquella època, les obres que el grup pretenia representar havien de passar la censura, una censura més suau quan l'exercia l'alcalde Benjamín Vázquez que quan ho feia el representant de la societat d'autors, que en cobrava els drets, Secundino Jimeno Rivelles: recorden que sols els deixà sense tocar un full de l'obra *Las bicicletas*.

L'estudi de la trajectòria del grup permet observar que posen en escena dos tipus de textos:

Obres rupturistes de denúncia social, que pertanyen al teatre de l'antiheroi, de protesta o de denúncia:

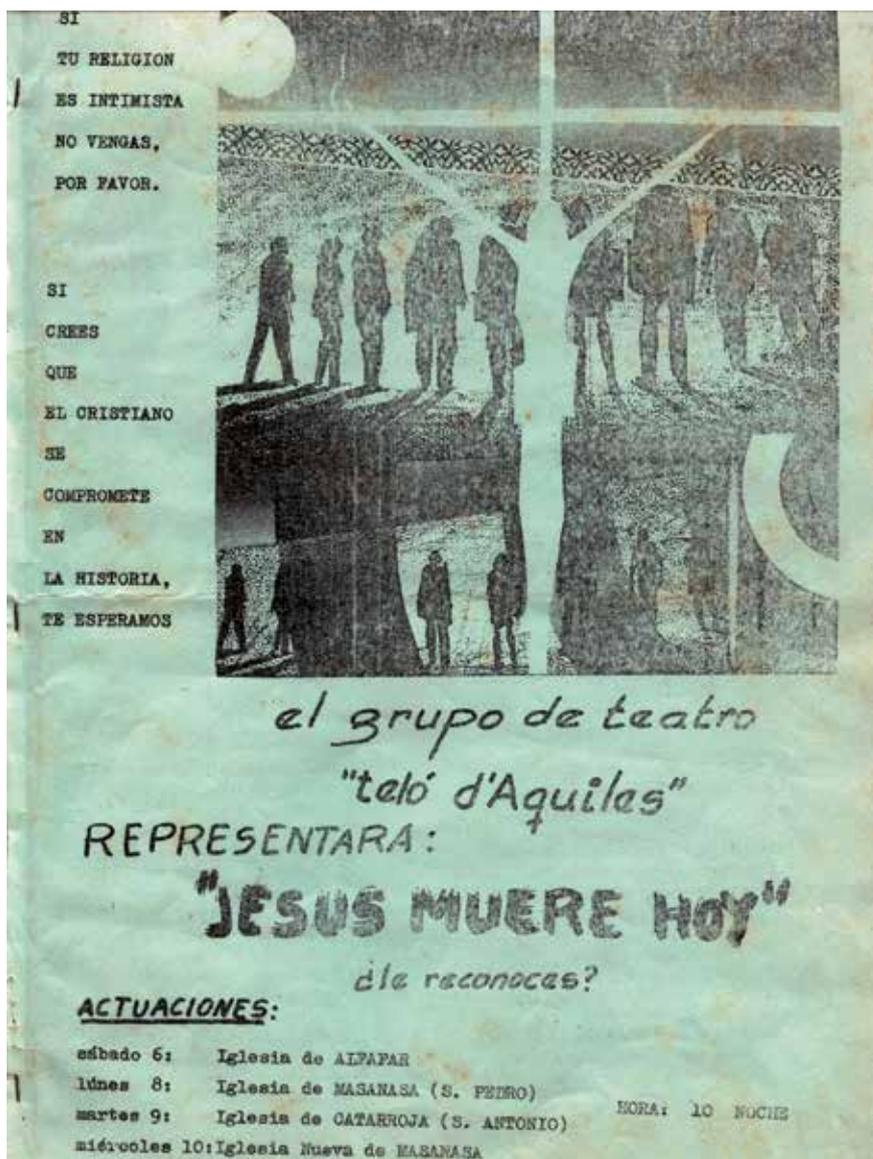
La Pancarta (1971), del xilè Jorge Díaz. Obra amb quatre personatges micos que representen els explotats i els explotadors. Dirigits per L. M. Bayo, l'escenifiquen a Massanassa (església nova), Parque Alcosa, Sedaví i Serra, i hi actuen T. Andrés, P. Costa, S. Domingo, M. Furió, P. Rodrigo i E. Soria.

Farsa sobre la veritat, de M. Ballesteros, també dirigida per Bayo i representada en un local social de Benagéber el 1972, per P. Costa i P. Rodrigo, entre d'altres.

El tintero (1961), del madrileny Carlos Muñoz, que manifesta les inquietuds i angoixa vital d'un home i la seua lluita perquè s'impose al món la justícia davant les forces malignes que simbolitzen els caps d'oficina on treballa.

Jesús muere hoy, ¿le reconoces?, adaptació que **Tomás Torio**, cura obrer del poble, fa del famós musical *Jesucristo Superstar*, ara amb un Jesús que les classes dominants condemnen per revolucionari. Sota la direcció d'E. Soria, la representaren el 1973 a l'altar de l'església de Sant Pere i al soterrani de l'església nova de Massanassa, a la de Sant

Portada del text Jesucristo muere hoy (1973)

Antoni de Catarroja, a la d'Alfajar i a Parque Alcosa, localitats on tenien la guàrdia civil a l'aguait; i al local que els cedí el grup Pluja Teatre a Gandia, un col·legi de monges a Benirredrà. Com que hi havia molts papers a repartir, calgué que alguns dels seus integrants en representaren més d'un i que pujaren a l'escenari col·legues que habitualment s'encarregaven només de qüestions tècniques (T. Raga i V. Sáez), inclús que s'integraren en el grup més jòvens: Teresa Comes, Juan Furió, Juan José Martí, Vicent Pastor, Blas Alberto Porcar i Pili Porcar.

Las bicicletas. "Estampa" actual de los que solo se ocupan del dinero, també de T. Torio i sota direcció d'E. Soria, representada al poble el 1973 i a l'ermita del camí de Vera per Mª Elvira Alfonso, P. Costa, S. Domingo, M. Furió, V. Pastor, P. Porcar, P. Rodrigo i V. Sáez.

La necessitat de portar a escena un teatre més distés i comercial, els espanta a fer obres ben diferents a les anteriors:

Toñi, Pascual, Enric i Inés en una escena de *Cornudo, apaleado y contento* (23-04-1972)

Cornudo, apaleado y contento, farsa de l'asturià Alejandro Casona. Dirigida per L. M. Bayo i representada el 24/04/1972 per P. Casany, M. Furió, I. Navarro, T. Rueda i E. Soria.

Los maridos engañan después del fútbol (1955), comèdia en tres actes del madrileny Luis Mate. Sota la direcció d'E. Soria i interpretada per Mª E. Alfonso, T. Andrés, Emilia Baixauli, José Fermín Doménech, S. Fortea, Inma Martínez i José Vázquez. Durant el 1972 la representaren al soterrani de l'església nova, a l'església de Sant Antoni de Catarroja i a l'ermita del camí de Vera de València; i l'any següent a la plaça de les escoles de Massanassa (per a les festes de sant Joan) i al Teatre Serrano de Sueca (el 21 de febrer) on cobraren 7.000 ptes. per la representació.

El 1975, després de cinc anys d'experiències vitals importants, el grup acaba la seua activitat per la necessitat d'atendre cada un els seus assumptes

TEATRO SERRANO SUECA **miércoles 21 febrero**
a las 10'45 noche

Proclamación y Presentación de las Reinas Falleras de la

Falla Mariano Serrano Y ad.

M ^a Inmaculada Parra Ribes <i>Fallera Mayor</i>	Pepita Martorell Lasala <i>Reina del hoc infantil</i>
M ^a Yolanda Lledó Bermejo <i>Fallera Mayor Infantil</i>	Elisa Aznar Sanjuan <i>Reina de la flor infantil</i>
M ^a del Rosario Ortells Blasco <i>Reina del Hoc</i>	Maria del Carmen Membrab Maravilla <i>Reina del Raci fallero</i>
María Dolores Riera Coves <i>Reina de la Flor</i>	

y sus respectivas Cortes de honor

La Comisión será acompañada por la Banda SANTA CECILIA de Cultura

MANTENEDOR: **Vicente Beltrán MATEO** PRESENTADOR: **Juan Sanz España**

El Grupo de Teatro "TALÓN DE ÁQUILES" pondrá en escena la aventura deportivo-matrimonial en tres actos, original de **Luis Maté**

LOS MARIDOS ENGAÑAN DESPUES DEL FUTBOL

REPARTO (por orden de aparición): Ricardo, Silvia Alfonso - Papa, José Yáñez - Genaro, Emilia Botaselli - Ana, Isaac Candel - Matías, Salvador Fortea - Pedro, José Domínguez - Gerardo, Antonio Andrés

La acción, en Madrid, durante los partidos de Liga - Época actual

Equipo Técnico: Tiquique, Genia y Fede Rodrigo - Socios y efectos especiales, Rosa Castiella - DIRECCIÓN: ENRIQUE SORIA

Venta de localidades en el BAR SURTIADOR y GARAJE BURGUEIRA

Cartell de *Los maridos engañan después del fútbol* (1973)

En Masanasa a 31 de Enero de mil novecientos setenta y tres.

REUNIDOS

De una parte, D. JUAN RIERA PRADES, mayor de edad casado, con domicilio en Sueca, C/ Serrano Biguer.

Y de otra, D. SALVADOR FORTEA RAGA, mayor de edad soltero, con domicilio en Catarroja, C/ Jaen.

INTERVIENEN: D. Juan Riera en nombre y representación de la Junta Directiva de la Falla Serrano Biguer de Sueca, y D. Salvador Fortea en nombre y representación del Grupo de Teatro "Telón de Aquiles" de Masanasa.

Ambas partes,

MANIFIESTAN

1º.- Que el Grupo de Teatro "Telón de Aquiles" de Masanasa, representado por D. Salvador Fortea, se compromete a representar en la noche del día 21 del próximo mes de febrero del presente año, la comedia en tres actos "Los maridos engañan después del fútbol" de Luis Maté, en el Teatro Serrano de la ciudad de Sueca.

2º.- que la Junta Directiva de la Falla Serrano - Biguer de Sueca, representada por D. Juan Riera Prades se compromete a tener debidamente montado el decorado y muebles adicionales que sean necesarios para la citada representación del 21 del próximo mes de febrero.

3º.- Que D. Juan Riera Prades, en representación de la Junta Directiva de la Falla Serrano Biguer de Sueca, se compromete en este acto a abonar la cantidad de SIETE MIL PESETAS (7.000'-- Ptas.) como pago de honorarios al citado Grupo de Teatro "Telón de Aquiles". Si dicha cantidad se ha de abonar después de la representación, se concede un plazo de quince días, como máximo, es decir, hasta el 8 de marzo del presente año, para hacer efectiva tal cantidad.

Contracte per a representar a Sueca *Los maridos*

Camí de Sueca a representar *Los maridos*

personals (servei militar, treball, estudis, matrimoni, canvi de localitat, etc.) i perquè el grup s'ha fet més gran, no es consolida a nivell professional i l'esperit que l'originà no és compartit per tots. El compromís amb el moment històric que vivien continuava en molts d'ells en la seua vinculació a la política, cultura, esport, educació, feminisme i associacions diverses.

Per la complexitat que suposava, els quedà sense enllestir

la traducció al valencià i muntatge de l'obra de Valle Inclán *Los cuernos de don Friolera*, un projecte d'Enric Ortega, integrant del grup musical Al Tall que assajava al poble. I, encara que tenien repartits ja els papers, tampoc no s'arribà a representar *Una cigüeña bromista*, d'André Roussin, i es queda en l'aire el muntatge d'una obra de Jordi Teixidor sobre les necessitats que genera la societat de consum, a l'assajig de la qual aparegué en alguna ocasió la guàrdia civil. De fet,

La Revancha Enrique y Matilde

(Temas de un hotel en la cual hay varias sillas y algunos periódicos y revistas.) El protagonista Enrique, solo, sentado en uno de ellos.

Enrique. - He aquí, en Sueca, siendo, es decir, soltero; es decir, libre, divorciado! ¿Que alegría! En París no me daba cuenta... del viaje, y de esta cosa; de todos motivos para compadecerme al casado; ¡y una mujer se la voltea a casar! ¿Será talis un sueno? Debe ser un insensato... Yo tambien fui un poco insensato cuando me casé con ella... Y tiene buenas cualidades... fisicas, pero muy buenas, muy apocables. En cuanto a lo moral, dejaba mucho que desear. ¡Que miserable, que vete! ¡Y que almeina para todos los que no estan casados con ella! ¿Habrá sido burlado? ¿Que tormento hacerse esta pregunta, un día tras otro, sin obtener la menor certeza; ¡yo pensé que yo le había dado para sorprenderla, sin descubrir nada! En todo caso muy que haya sido burlado yo no lo soy, gracias al divorcio. La cosa es muy sencilla. Con unos cuantos golpes, salí de apuro; y adonde tuve la satisfacción de correr traslo saí como si una mujer que probablemente me había engañado. ¡Que paliza! ¡Haya una paliza! (Se levanta riendo, pero, luego vuelve a sentarse.) Es verdad que los jueces han dictado el divorcio contra mí; pero ¡que paliza! ¡Buena! ¡Haré un tiempo acá aquí, como un soltero; ¡que gusto! ¡No es goce viajar con la

Manuscrit de *La Revancha*, una de les obres en projecte

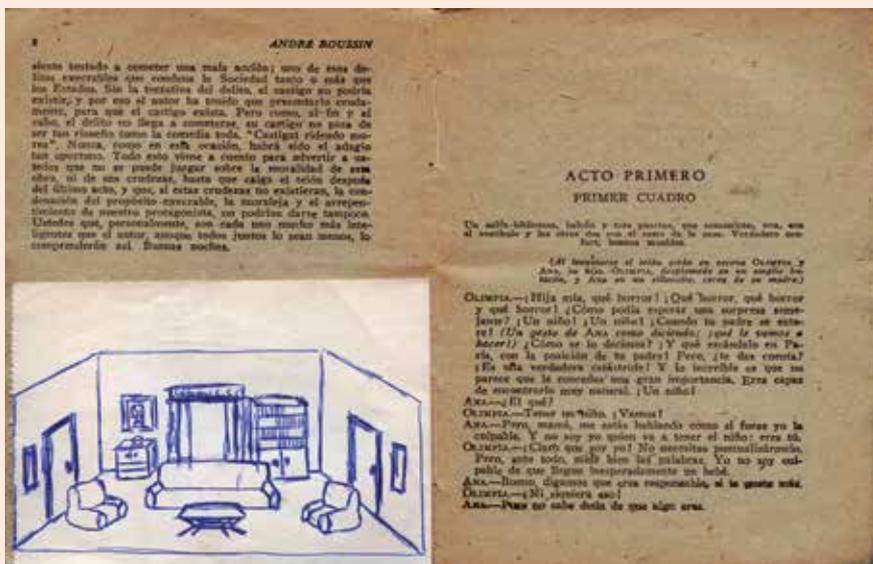
Acto I
 Ricardo
 acciona el magnetofón
 tragedia para el magnetofón.
 Sueña el reloj,
 bebe uisquizilla
 y mira el reloj. Dentro de poco vendrá uno de mis
 parientes. Hágale entrar en seguida.
 ¿Continúa hablando?
 permite la expresión (Dirigiéndose a Elena). - Creo que hemos
 hecho bien en no salir. Además las
 veladas de los Rodríguez son insuportables.
 es una ventaja (Sumido en el estudio de sus papeles). -
 De todas formas, no lo soporto. Prin-
 cipalmente a ella, es solaz, insidiosa
 e impertinente.
 colgante señor! Pero es Par del Reino, Consejero, Cabal-
 lero Cubierto, Archicofrade, Sollozador
 de Manía, y Magistrado Supremo de la Corte
 Flou no estoy en condiciones de poderle
 decir lo que pienso de él.
 antes posible
 (Elena y Ricardo sourien y brindan teoricamente,
 ella alzando su vaso de whisky y él su taza de uisquizilla)
 Quite la calefacción. Tengo calor.
 ¿Que hace? He dicho que quite la
 calefacción, no que la baje.
 a los dos, señor
 ¿Tu tienes frío, Elena? (Levanta la voz
 para hacerse oír.) ¡Elena!... ¡Que si tienes frío!
 ¡lo tengo! Si quieres, podemos cambiar de sitio...
 Jaguar negro. Puede encenarlo, Hemos decidido de
 salir y nos quedamos.
 bien sueño acciona el magnetofón.

Manuscrit d'una altra obra

haviem tingut la vigilància de la brigada políticosocial i en una ocasió portaren dos dels seus membres (P. Rodrigo i E. Soria) al quarter de Catarroja per intimidar-los. Per fortuna per a tots, la llibertat d'expressió que es demanava, arribà.

Em comuniquen que en *La Terreta* de l'any passat un peu de foto té una errada: on diu "Fina Zacarés" ha de dir Encarna Benau. Gràcies per la informació! En la d'enguany, ja em direu.

En la de l'any vinent, podríem parlar sobre el teatre de les associacions o sobre les novetats que oferix la dècada dels 90, ja vorem...

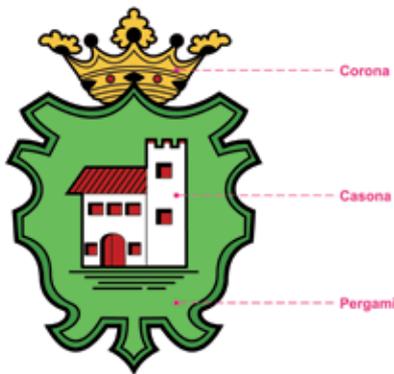

Mercé Estrella Tena Bocet d'escenografia per a *Una cigüeña bromista*

L'escut de Massanassa, eixe gran desconegut

Fa aproximadament mig segle, alla pels anys 60, l'ajuntament llançà la curiosa proposta de "redissenyar" l'escut heràldic que representa al poble; i dic "curiosa" ya que **l'heraldica del poble duya mes de tres sigles conservant els mateixos elements**, els quals detalle a continuacio:

Forma de pergami
Fondo del pergami en color "sinople" (vert)
Corona d'or (groc)
Casona central d'argent (gris o blanc)

Ademes, per a l'ocasio, l'Ajuntament preparà una extensa documentacio historica de la localitat per a tots aquells que la sollicitaren, puix se pretenia "consequir una major representacio grafica de l'istoria de Massanassa", al considerar que l'actual blasó no es mostrava fidedigne a les memories del municipi.

Ad esta cridà, foren molts els veïns que s'aventuraren a llançar una proposta d'emblema. La major part, llauradors aficionats a la pintura, o artistes locals. Entre ells, **u dels escuts presentats** (fig. a) **mes destacats fon el firmat per B. Sanchis** –Bienvenido Sanchis i Martínez–, Clavari del Crist de l'any 1967.

Blasó d'armes que adoptava la forma de l'escut espanyol classic, dividint el camp horisontalment en tres parts iguals. En la primera part, començant de dalt cap avall, trobem una representacio de les barres de la Corona d'Arago –simbol

en honor a la reconquesta de Jaume I "El conquistador", sobre les quals reposa en el punt d'honor –el centre, tambe nomenat "el punt cap"–, una *casona* de plata sobre camp vert, en commemoracio al nostre escut historic.

En canvi, la part central la trobem dividida verticalment en dos mitats exactament iguals; en una banda, sobre camp de plata, la creu de l'Orde de Calatrava en gules –roig–, i en l'atra, quartejada en creu, dos torres *donjonades*, i dos bous, **simbol d'armes de Don Pere Boil i Boil, segon posseïdor del poble de Massanassa**.

Per ultim, en la part inferior, acabada en punta, apareix representat el treball dels massanassers en l'albufera i terme pantanos, per lograr convertir-lo en terra profitosa per a plantar arros, en forma d'un *enterrador* treballant sobre un *albuferenc* o *barquet*, en una posta de sol darrere. Tot ell, timbrat per la corona real d'Arago oberta.

I es que normalment, **en el seu escut, un poble reconeix i venera la virtut, la noblea, l'honor i el valor dels seus antepassats**. A la fi, eixe simbol deu ser l'expressio grafica de sa historia; aspectes poc reproduïts en nostra heraldica actual.

A continuacio, en este cas fon **A. Canovas** (fig. b) qui presentà la següent proposta que mostre; **un blasó quarterat a on**

se buscava representar dins dels seus quaters els principals antecedents historics del poble.

En primer lloc, les armes de la Corona d'Arago –quatre franques gules sobre fondo dorat–, en el segon quarter la Creu de l'Orde de Calatrava –que representava la primera donacio dels terrenys de Massanassa a Fray Mateo Flóriz, monje de l'Orde fundadora de l'Orde de Calatrava–, en el tercer quarter, a l'igual que proponia Sanchis, les armes de la casa Boil; i per ultim, de nou la casona en plata sobre camp vert.

Ademes, en este cas, Cánovas, li afegi les tres peres d'or sobre fondo de gules, escut d'armes de En Raimundo de Perellós, u dels marquesos de Dos Aigües, acompanyant de Jaume I en la reconquesta del Regne de Valencia.

Mostre a continuacio com serien en l'actualitat adbos escuts en cas d'haver-los triat en son moment:

Pero finalment, despres de tot, l'escut que tots coneguem de Massanassa va sobreviure a l'atac invasiu, i continúa vigent 50 anys mes tart. Aixina i tot, son molts els veïns que desconeixen el seu orige. I **sorprement**, no son els unics, puix **encara no se sap a ciencia certa la procedencia de la casona**.

Per ad alguns, diuen que representa el campanar de l'iglesia de Sant Pere, impossible, puix el campanar mai ha tingut

MASSANASSA

eixa forma; per ad més, l'alqueria de Soria, cosa improbable donada l'estructura de l'edifici, aixina com per la poca rellevància històrica de la construcció...

Per tant, després de moltes investigacions, s'arribà a la conclusió de que **el fondo vert representa el camp**, l'horta, la vegetació del terreny. **La casona central**, fa al·lusió al **primer mas que s'instal·là en estos terrenys**, be fora construïda pels moriscs, pel soldat de Denia, per la família Boil i Perellós, posteriorment, Marques de Dos Aigües, o be pels Comtes de Trigona. Dit mas o alqueria, se desconeix a on estava ubicada exactament, pero es pensa que estava ubicada en mig de la població, prop de l'actual ajuntament, junt al carrer de Comtes de Trigona. I per últim, **la corona en honor a la Corona Real d'Aragó**.

Però aixina i tot, en més de 350 anys d'antiguetat coneguda, al contrari de lo que pareix, **el nostre escut no està recollit ni aprovat en el Recopilatori d'escuts i banderes dels municipis de la Comunitat Valenciana** aprovats per la Gene-

ralitat des de 1984 després d'una llarga feina de treball d'investigació; document i funció que regula el *Consell Tècnic d'Heraldica i Vexilologia de la Generalitat Valenciana*. Increïble, ¿no creuen?

Lluís Gómez.

Editorial MIC
902 271 902
www.editorialmic.com

La Morera

Original d'Àsia Occidental i Pèrsia, són els romans els qui li donen el nom genèric de morus derivat del grec moron. La morera ocupa un lloc preferent entre els conreus tradicionals de tot el país i en la història agrícola valenciana, un esplendor que no es va acabar del tot fins no fa molts anys.

Una forma de començar un relat sobre aquest arbre és parlant d'un cultiu que li és proper, íntimament relacionat i d'una enorme importància en el seu moment: el cuc de seda.

Un passeig per la **història**

A la segona meitat del s. XIV ja hi havien seders locals, majoritàriament jueus i més conversos, a la ciutat de València. Aquestos s'agruparen en 1465 en la "Confraria de la Verge de la Misericòrdia"

i baix la seua advocació hi ha una capella, construïda entre 1484 i 1486, en la Llotja de mercaders. Parlem, per fer-se una idea, d'una indústria que aglutina més de vint-i-cinc mil persones dedicades a la seda i que a més comptava amb tres mil telers.

Com a conseqüència de l'auge d'aquesta manufactura, en 1474 es va establir el "Gremi de Seders" o "Velluters" amb Sant Jeroni com a patró, per ser aquest el primer sant i doctor de l'església que es va vestir de seda per la seua condició de cardenal -tot i que després va renunciar a totes les pompes fastuoses i es va retirar a viure com un anacoreta dintre una cova i és així com el coneguem en les representacions escultòriques-. Aquest gremi va fundar un col·legi per a ensenyar l'ofici. Amb el temps fou tanta la seua importància que va prendre la categoria de nomenar-se "Col·legi d'art Major de la Seda", el qual es troba en el cor del barri de velluters de la ciutat de València.

És al segle XVII qui va conèixer un augment de la morera i de la cria del cuc de seda, increment que anava unit a l'esplendor de la sederia valenciana.

Conta la història que quan arribaren els espanyols a Mèxic, es trobaren amb abundants moreres silvestres, de manera que prompte començaren amb el cultiu del cuc de seda en la vall de Morelos i en la Mixteca. No varen tindre en compte dos factors negatius: per als nadius, els cucs eren una gran delícia i font de proteïnes, de manera que els mateixos cuidadors se'ls menjaven. En segon lloc, la producció mexicana de seda abundant i barata competia amb la sederia valenciana, motiu pel qual fou prohibit el seu cultiu i s'ordenà arrencar i cremar tots els arbres de morera.

Durant la segona meitat del segle XVIII fou el moment de màxim esplendor de la indústria sedera en la ciutat de València. Tan important era la seda en les transaccions comercials que la Llotja de Mercaders passa a ser coneguda com a Llotja de la seda.

Així mateix fou a partir de 1790 quan comença la decadència dintre la indústria sedera a València. Mai més tornà a remuntar-se doncs l'enorme competència que representava la producció de la seda xinesa i japonesa es va afegir a l'arribada de la pebrina, una epidèmia que afectà els cucs de seda i que produí la ruïna de la indústria sedera.

Un arbre ornamental, útil i ple de records

Mentre que en algunes comarques les moreres es plantaven ocupant els camps sencers, com avui en dia els bancals de

tarongers, en altres zones com l'horta, solien plantar-se a la vora de les sèquies, camins, sitiets, fent d'aquesta manera que el conreu de la fulla de morera fora compatible amb el ritme d'altres cultius tradicionals. A més competia l'ombriu estiuenc amb el de la Figuera i el de l'olivera campera.

La seua maderia ha estat molt apreciada al nostre territori, essent una fusta molt dura i resistent als canvis d'humitat. És bona per a carreteria, tonelleria i molt usada per a mànecs en les ferramentes del camp. Sobretot en ebenisteria doncs són molt conegudes les arts d'aixovar en les què sempre són incloses la mitja dotzena de cadires de morera.

D'aquells bons temps de la morera són alguns pocs, vells i venerables exemplars que voregen alguns camí i caixers rurals. I el record en tantes cases antigues on la cambra o l'andana hi havien els canyissos per a la cria dels cucs.

Fou la nostra generació, la dels anys cinquanta, una de les últimes que jugà a criar els cucs de seda en caixes de cartró. Eixíem al terme a buscar fulla per al cuc que ja adult es tancava dins el capoll, teixint un fil, per a més tard trencar-lo per donar pas a la papallona concloquen aquella bella metamorfosi.

Per les característiques ombrívoles a l'estiu i per ser un arbre de fulla caduca a l'hivern és un espècie molt estimada per decorar carrers i places. És ací al nostre poble on les podem contemplar i gaudir d'elles en l'avinguda Josep Alba i al carrer Peset Aleixandre, front el convent, fent homenatge a les antigues moreres que hi havien en el caixer de la sèquia del calvari junt a l'hortet del tio Juan "de Sidora".

Topònims

Per les raons esmentades abans, són nombrosos els carrers i les placetes dedicades a la morera. A tall d'exemple, podem trobar: Carrer de la morera d'Oliva i l'Ermita morera d'Ontinyent, de formidables panoràmiques de tota la vall d'Albaida, amb la singular vista del Benicadell la fons.

Dites i modismes en la parla diària al nostre territori.

"Donar més feina que una anyà de cucs"

"Anar a pelar fulla" (criticar el veïnat)

"Qui tinga cucs que pele fulla"

"Anar a fer botja" (les botges eren escam-

pades en els canyissos per a permetre que el cuc poguera filar).

"Anar a descadussar" (arrencar els capolls de la botja).

Religió i literatura

La tradició popular diu que l'any 1247, un llaurador d'Algemesí, llavors un poble, anant un dia de camí a l'horta eixint pel portal anomenat "camí de Berca" va veure a un costat del caminal, dintre el buit de la soca d'una gran morera vella i torçada pels anys, una imatge de fusta de la Nostra Dona la Verge Maria. Va ser allí on es va construir la capella de la Troballa, sobre els fonaments d'una antiga església romànica.

Mare de Déu de la Salut,
tu eres la més tendral
de totes les moreres, perquè del cel
l'espill
fores ensems la fulla d'eixa arbreda
i el virginal capell, filat de seda
on es tancà el teu fill

Del llibre *Lullal*
de **Martí Domínguez Barberà**

Se nixen les remateses
allà a les cinc de la vesprà, a espigolar
per les eres
tota de roba esgarrà
de pujar a les moreres.

"Cançó de l'horta"
d'**Eduard López Chavarri**

Escollaré, amb l'oïda a la Terra
pregons vents i molts pregons
tambors
Veuré arribar per camins de moreres
Migdia d'or i universos de pols

"Cantat inicial del País Valencià"
Vicent Andres Estellés

Vicent Moncholi Baixauli

La Primera Falla de Massanassa

Estimados vecinos, con vuestro permiso quisiera recordar con unas letras la PRIMERA falla de Massanassa.

Como suelen decir, aquellos tiempos no volverán, allá por los cincuenta, unos vecinos de la calle "dels baratos" antes Alférez Provisional hoy Ausías March, que no les molestaba el bullicio, las tracas, la gente y el humo, se preparaban para hacer falla, con más de algún "soparet" y por qué no, obras de teatro en el "sequer" del tío "Pallusero", hoy nº 7 de dicha calle.

La comisión o reunión de vecinos eran gente muy marchosa como:

Vicente y Pepe Candel "el atandaor" responsable y jefe de la megafonía, el tío Vicente el "pentiner", la tía Remedios que con sus hijos eran la parte fuerte de los actores, el tío Gaspar, "murga" con su esposa Lola, donde se cocía, se cenaba

y se organizaba casi todo, mis suegros Vicente coordinando y Carolina siempre a su lado, el tío Vicente y su esposa Escolástica, Paco y Asunción la "albalenca", Maria y Pepe hermanos del "pentiner", Antonia y Fernando el "carboner", Consuelo la "peonera", Visantico "el fotra", en fin, me perdonaran si no puedo enumerar todos, ya que la memoria es flaca y siempre quedarían algunos sin nombrar, en definitiva, participaban todos los vecinos.

Todos los vecinos colaboraban aportando con generosidad alguna peseta y elementos comestibles, como melones, tomates etc.

Una de las fallas que se plantó y siempre me viene a la memoria, fue la que tenía como figuras a Manuel Laureano Rodríguez Sánchez más conocido como **Manolete el Torero** y Margarita Carmen Cansino más conocida como **Rita Hayworth**

Otra de las temáticas de dicha falla, era, lo que no tenían que hacer los niños cuando salían del colegio (hoy el ayuntamiento actual) representado por la figura de un niño miccionando, que los mismos falleros accionaban el mecanismo cuando la gente se acercaba a ver y leer "l'explicació de la falla", fue para mí por ser niño, falla muy especial.

En el vecino pueblo de Catarroja, se plantaban también fallas pero no como la de la calle "dels baratos" ya que era más atractiva, pues tenía movimiento, no la falla, sino el ninot, que en ella actuaban, antes de ser quemados, Manolete toreaba a un toro, La Rita bailaba y el niño hacía de las suyas.

Entrando en el apartado técnico escatológico (supongo que por ser niño era el que más gracia me hacía), como gracioso y atractivo estaba el niño, con su cartera y la "colita" fuera de la bragueta,

MASSANASSA

en verdad era una guasa, pues tenía un leterrito con letras muy pequeñas, que tenías que acercarte para poder leer, siendo aprovechada la ocasión, desde dentro de la misma para presionar una jeringa de las de dar lavados intestinales, con tanta precisión y suerte para los curiosos lectores que

algunos, incluso autoridades eran mojas por el sucedáneo del pis del escolar (agua con azafrán).

Para poder hacer actuar y hacer tanto jolgorio la falla no tenía fondo, era un recinto cerrado por un especie de valla alta que no permitía ver lo de dentro, els "ninots" estaban como subidos en andamiaje cada uno, pudiendo desplazarse por toda la falla, ya digo era un alarde tecnológico que otras fallas no tenían y ahí, precisamente, radicaba el hecho diferencial respecto a las de nuestro pueblo vecino.

Un recuerdo grato de un niño que aun habiendo pasado los años, añora con nostalgia estas vivencias de hermandad y amistad de todos los vecinos que eran una piña para cualquier cosa y mi reconocimiento por tanto para todas estas familias que viviendo en la calle "dels baratos" pudieron hacer fallas, cenas, teatro, armonía y amigos, Agradecer que algún que otro nos hicieran hacer algunas risas por las situaciones cómicas que se planteaban .

Un vecino, A.R.M.

"la Caixa"

Avda. Blasco Ibáñez, 60
46470 MASSANASSA
Tel. 96 183 72 00
Fax. 96 125 50 31

La Terreta: 96 anys d'història¹

La Terreta 1917

INTRODUCCIÓ

La Terreta naix un 20 de juny del 1917 com un *periódich festiu y literari*, tal i com resa des de l'inici a la seua portada. Aquesta iniciativa que guia als fundadors a emprendre aquesta aventura anual, la podem vincular amb el moviment de la Renaixença valenciana², la qual, a pesar d'iniciar-se cap a la primera meitat del segle XIX, a Massanassa no trobarà la seua manifestació fins al sorgiment de dita publicació.

La Terreta representa doncs, l'única mostra de renaixença literària i cultural a Massanassa on hi havia una total carència d'aquest tipus de manifestacions. No solament és un llibret de festa, sinó que gràcies a ell comptem amb una referència escrita de les tradicions populars del poble.

Els inicis d'un Periódich Festiu i Literari

El butlletí sorgeix amb una clara vinculació a les festes majors en honor al Crist de la Vida, unes festes que es remunten al 1834, any en què segons recull un article de la primera edició de *La Terreta*, la

imatge del Crist va eixir en processó per tal d'acabar amb una epidèmia de pesta que havia afectat greument a la població. Sis persones van ser els fundadors de la *La Terreta*: Ramón Codoñer, José Olmos, Carmelo Baixauli, Carlos Barrera, Vicente Nàcher i Juanito Cercós. En la segona edició de *La Terreta* (1919) trobem una breu informació en vers sobre cadascun dels fundadors.

Ramón Codoñer (1896-1983): un dels fundadors amb més rellevància de *La Terreta* i amb un reconeixement com a autor que traspassava el poble de Massanassa. Era el nebot de l'il·lustre poeta Andreu Codoñer, i al igual que aquest, a més de mestre de professió va seguir els seus passos com a poeta.

José Olmos: el més major de tots els redactors, la persona que va legalitzar la publicació i l'encarregat de les edicions. En la seua impremta és on s'editava en aquella època les primeres edicions de *La Terreta*.

Carmelo Baixauli: destacat per ser l'autor de nombroses poesies incloses al butlletí, de les quals es destaquen els "poemes-anunci", perquè suposarà la subsistència econòmica de la publicació que ja no dependrà únicament de les aportacions de l'ajuntament i dels clavaris.

Carlos Barrera: comerciant destacable i encara que com a col·laborador solament apareix com a poeta, la seua aportació econòmica va resultar fonamental.

Vicente Nàcher: mestre i comerciant, era el més vinculat a la política activa i sabem que va ser regidor en 1919 però no tenim moltes referències seues en col·laboracions en *La Terreta*.

Per últim tenim a Juanito Cercós, alumne de Ramón Codoñer i el més jove de tots els fundadors. Destaca sobretot pels seus contes breus.

La salutació que redacten els fundadors a *La Terreta* de 1917 no solament exposa les motivacions que porten a publicar el butlletí sinó que, a més, expressa la gratitud de la redacció cap a les respectives auto-

ritats i col·laboradors. El primer paràgraf revela les intencions del butlletí:

"No pot ser més modest y sincer; no mos guia interés de lucro de ninguna clase; solament té per fi la humorá de publicar este periódich, el engrandiment de la festa principal y la unió, fraternitat y progrés del poble, que tans benefisis reportaria en cheeneral a totes les clases, sense distinció (...)". Per tant, a més de l'engrandiment de la festa patronal, el que també es pretén és el progrés del poble per mitjà de la unió de tots els habitants. Aquesta voluntat es plasma en l'acceptació per part dels fundadors de qualsevol escrit, en vers o en prosa.

La Terreta i la seua evolució en un temps en constant moviment

Inicis (1917-1922)

En el període inicial de la publicació, *La Terreta* ja destaca per l'ús del valencià. Un valencià no normatiu i amb caràcter col·loquial que ocuparà la major part de l'espai del butlletí. No només es trobava present als articles literaris i d'història local, sinó que també el podem veure en la publicitat, en els anomenats poemes-anunci. L'ús del valencià serà una constant fins al 1932, és a dir, en l'època en què els fundadors encara dominen el periódich.

L'estructura que s'adopta en el primer exemplar i que durarà fins a l'època del franquisme serà la d'iniciar l'edició amb el programa de les festes del corresponent any. Tot seguit, hi havia una salutació de part dels redactors i en les següents pàgines s'alternaven els articles amb els poemes i epigrames. Els anuncis estaran presents tant a les pàgines centrals com a les últimes pàgines.

L'edició del 1917³ ja compta amb articles d'història local, com per exemple, articles sobre l'origen de la imatge i la festa del Crist de la Vida o el que centra el seu interès en l'origen del nom del poble. Els poemes també tenen un gran pes en el

1 Aquest article va estar publicat a la revista digital "Clapir, Joves Historiadors Valencians" l'1 de març del 2013.

2 ROSALENY, DAVID, "La Renaixença a Massanassa. Poesia a la Terreta (1917-1939)" En: *La Terreta* (2006), Ajuntament de Massanassa, pp. 58-69.

3 Imatge 1. (Foto d'elaboració pròpia, 2013)

MASSANASSA

La Terreta 1939

butlletí, així com les breus historietes de la gent del poble.

En la cinquena edició (1921), els propis fundadors reconeixen que el fet de viure en diferents pobles, ha fet que quasi hagen oblidat la publicació. També fan referència a la confecció de l'edició, expressant la dificultat que planteja d'aquesta manera: "(...)no cregues, vullgut lector, qu' es fàcil confeccionar un número com el present, pues s'han de trencar un parell de botes buscant anunsios y llevarse el sombrero moltes vegades, porque el cost de la edisió val un grapat de duros (...)".

La terreta baix la dictadura de Primo de Rivera

i la Segona República (1923-1938)

Durant la Dictadura de Primo de Rivera (1923-1931), *La Terreta* no cessa la seua publicació però a causa del Reial Decret del 28 de maig del 1924, la publicació havia de passar per una censura prèvia⁴. En l'edició del 1929, la redacció inclou un epígraf on es fa menció d'aquest fet: "Este

número ha sido revisado por la censura". En aquells anys, és destacable el fet que trobem alguns articles escrits en castellà, una tònica que guanyarà força durant l'època franquista.

Els anys que seguiren a la II República (1931-1936) foren anys difícils per a *La Terreta* que va cessar de publicar al 1932. En el número 15, corresponent a l'any 1931, trobem un article titolat "A la memòria

d'alguns amics republicans" de José Olmos. Es fa patent doncs, la influència del context social de l'època i com en aquestes cas, trobem ja articles on mostra la seua simpatia per la ideologia republicana.

Al 1934, ens trobem davant del setzè número de la publicació. Fa dos anys que el butlletí no ha fet acte de presència i en l'apartat anomenat "Advertensia", torna a fer referència –en castellà– al caràcter

La Terreta 1967

⁴ MARTÍNEZ, FRANCISCO I RAMOS ALFRED, *Temps de foscor. La premsa de l'Horta Sud en el franquisme (1939-1975)*, Catarroja: Ajuntament de Catarroja, 2003, pp. 178-183.

festiu i literari de la publicació i al fet que viu al marge de la política. El motiu amb el qual justifiquen l'absència durant dos anys seguits, és la poca festa i el fet que no valia la pena molestar als anunciants.

1939: Punt d'inflexió

La Terreta torna a publicar-se al 1939 després d'haver estat absent durant la Guerra Civil. Aquest any, a més d'iniciar-se la dictadura franquista, esdevé un punt i apart en la història del llibret. El primer fet que el diferencia de la seua etapa anterior és la desaparició dels fundadors al càrrec de la publicació. Ara els qui controlen *La Terreta* seran l'ajuntament i els falangistes.

D'un període inicial en el qual el butlletí estava replet d'un llenguatge popular en valencià i on el periodisme informatiu i el contingut polític no trobaven cabuda, es passa a una situació d'alt grau de politització. La presència de la ideologia del règim es fa patent en la major part de les pàgines de *La Terreta*.

El valencià no troba el seu espai en aquest període i arran del 1939, el periòdic s'edita completament en castellà. Fins a la dècada dels 50 i sobretot a partir del 1966, el valencià començarà a recuperar el seu protagonisme al butlletí com a conseqüència de la Llei Fraga de 1966, que substitueix la Llei de Premsa del 1938, i possibilita aquesta tornada⁵.

Altre canvi important és el que va suposar la introducció d'una sèrie de noves seccions a la publicació. Per primera vegada, l'editorial de la redacció és substituïda per la salutació de l'alcalde, qui repassa la gestió de l'ajuntament i també s'encarregarà de lloar a Franco i de propagar l'ideari del règim. Les salutacions i articles d'opinió del rector del poble també esdevindrà una constant des d'aquell moment, tradició que ha arribat fins els nostres dies.

Els articles informatius s'introdueixen en aquest moment. Cal destacar les notícies referents a la secció masculina i femenina de la Falange (Frente de Juventudes i Sección Femenina de FET de las JONS), la secció "De junio a junio", on s'informa dels esdeveniments més importants de l'any, la llista dels joves del servei militar que

duran les andes del Crist de la Vida i de Sant Pere (Mozos de reemplazo) així com la llista dels alumnes del poble que obtenen un diploma (Curso escolar).

Durant els primers anys del règim franquista, sobretot en el 1939 i en el 1940, trobem una gran quantitat d'articles impregnats d'un llenguatge d'exaltació i de condemna profunda dels vençuts. En la portada del número del 1939, baix de la imatge del Crist, trobem una epígraf que representa el concepte que es té del bàndol republicà: "Milagrosa imagen del Santo Cristo de la Vida, venerado en la Iglesia Parroquial de Masanasa, que fue incendiada y destruída por la horda roja".

Articles d'opinió com els titulats "Crepúsculos rojos", "Asesinos rojos. Ministros de la guerra", "Renacer de España" o "Diferencias entre los rojos y los azules españoles" ens mostren una imatge endimoniada de l'època republicana i en canvi, exalten la situació de tornada a la normalitat gràcies al bàndol nacional.

En l'article "Renacer de España", publicat a l'edició de *La Terreta* de l'any 1939, planteja així la situació en la qual es trobaven durant la República:

"Con el advenimiento de la república primero y la revolución destructora del marxismo extranjero, pretendieron dar el golpe mortal a estas manifestaciones espontáneas que marcan la personalidad de cada pueblo. (...) Pero si bien el terror consiguió en un principio impedir estas espontáneas manifestaciones, bien claro se ve que nuestro espíritu de raza *fiestera* nunca lo pudieron alcanzar"

En altre article, esta vegada de *La Terreta* del 1940, i amb el títol de "Diferencias entre los rojos y los azules españoles", se'ns diu quines són les diferències entre un i altre bàndol:

"Mientras en los rojos predominaban la violencia del hampa densenfrenada, la del crimen y el robo, la de la crueldad, la de la destrucción y la barbarie; en los azules predomina la caballerosidad, la valentía hidalga, la civilización y el sentido religioso"

Dins d'aquest període, cal destacar tres números especials: el de l'any 1943, el del 1964 i el que correspon al 1967. El número

del 1943 és especial pel fet que per primera vegada en la història de la publicació es perd la capçalera habitual de *La Terreta* i s'anomena simplement "Programa de fiestas del Santísimo Cristo de la Vida". La imatge del Crist a la portada continua estant present així com l'epígraf que recorda la destrucció i l'incendi de l'església.

El número de l'any 1964 es fa ressò dels 25 anys de pau. Ja en la salutació de l'alcalde (25 años de paz en Masanasa), en aquell moment Antonio Muñoz, es torna a exaltar la imatge de Franco:

"Nos hallamos en el presente año en la conmemoración de los veinticinco años de paz de nuestra Patria, gracias a ese hombre providencial que Dios quiso depararnos, Francisco Franco. No es necesario esfrozarnos en demostrar esta evidencia"

L'últim número especial és el que correspon a l'any 1967 i en el qual es commemora el 50 aniversari de la revista amb una edició de luxe. Per primera vegada es canvia el format, s'augmenta de forma important el nombre de pàgines i s'introdueix, com a innovació, color a la portada, tradició que segueix vigent en l'actualitat. Des dels anys 70, *La Terreta* no es va a mostrar indiferent als assumptes que concerneixen a la pròpia llengua i a partir del 1971 fins al 1975 trobem al llarg de les seues pàgines uns quants articles d'opinió sobre el valencià. Els articles els trobarem tant en castellà com en valencià i en ells, els autors mostren la seua opinió al respecte.

En el número del 1971 trobem un primer article on es parla de la decisió dels pares de parlar als fills en castellà o en valencià. L'autor d'aquest article –Ramon Coscolla– enumera tota una sèrie de falses creences al respecte. Per a ell, les persones que parlen en castellà als fills són aquelles que pensen que el valencià és propi de llauradors i persones de poble que no volen confondre's amb ells.

Per tant, segons el seu punt de vista, és una manera de diferenciar-se de les classes treballadores i dels camperols. Creu que és el moment de superar les actituds que exposa i inclou una cita de Sanchis Guarner al respecte:

"La llengua i el pensament són lligats

5 ROSALENY, DAVID. (2006).Op. cit. p. 179.

indissolublement, i l'extermini d'una llengua vol dir també l'extermini de la cultura de la qual la llengua és l'expressió. Un poble que oblida el seu idioma, és un poble en el trànsit de la mort. El món s'empobreix cada vegada que desapareix una cultura. L'extermini d'una llengua, d'una cultura, i d'un poble, són una sola i mateixa cosa".

A *La Terreta* de l'any 1975 encara podem trobar articles que parlen al voltant d'aquest mateix tema, com l'article del rector del poble en aquell moment, Josep Alba, titolat "Valencianisme" o el de Pepe Casany.

Transició i règim democràtic (1975-)

La Terreta que trobem en els primers anys de la transició alterna els formats menuts amb els formats grans, depenent de l'any. A més, una tònica constant a partir d'ara serà la portada a color.

Al 1982, Ramon Codoñer, un dels fundadors de *La Terreta* torna a escriure al seu

llibret pel 65 aniversari del llibret. Codoñer destaca el fet que "(...) la gent jove l'ha prés com un camp i sembla en ell idees novelles que obrir poden una senda". El butlletí que va ajudar a crear, segueix vigent en l'actualitat i ell, tenia raó quan deia: "Jo no sé els anys que li queden de vida, però si aplega allargar-li la mà al segle vaig a tindre un greu problema: que no la podré llegir per canvisme de vivenda".

Les col·laboracions, en aquesta etapa que s'allarga fins els dies de hui, són de molt diversa índole. Per un costat, sempre comptem amb col·laboracions de les diverses associacions, confraries i entitats locals del poble. D'altra banda, trobem articles escrits per la gent de Massanassa i inclús per gent de pobles veïns o d'altra comarca valenciana.

Quins articles podem trobar? Doncs, articles de temàtica molt variada: xicotetes anècdotes personals, mencions a familiars o a amics que ja no estan, poemes, articles sobre la vegetació autòctona, etcètera.

Una última novetat durant aquesta etapa és l'elecció de la portada de *La Terreta* on la gent participa en el concurs enviant la seua proposta.

Conclusió

Al llarg de tota la vida del llibret, no s'ha deixat mai de costat la pròpia història local. Sempre ha comptat amb gent interessada en els orígens i la història del municipi, amb articles que ens parlen de les mencions del poble en el Llibre del Repartiment, que tracten d'esbrinar l'origen del nom de Massanassa, o la situació del poble al llarg dels diferents períodes històrics.

La Terreta és, en essència, la veu de la gent de Massanassa, una porta oberta per a plasmar la història oral, les tradicions, les llegendes del propi poble. És un testimoni del seu context, testimoni que no pot deixar de reflectir la situació que es viu.

María José Alapont Muñoz

Diverses publicacions de la Terreta per ordre cronològic

MASSANASSA

Los Roypel's, un grupo musical en la Massanassa de los años 60

Los Roypel's actuando en la Sociedad de Cazadores en el año 1967

A mediados de los años 60 en España – como en todo el mundo- el Rock –la música moderna como se le llamaba entonces hacia furor entre la Juventud, En todas partes salían jóvenes que querían emular a las grandes estrellas: Elvis Presley, Paul Anka, Los Beatles, Los Rolling, etc. o en España, Los Milos, Lone Star y el gran Bruno Lomas con sus Rockeros.

Así, no es pues de extrañar que en Massanassa, cinco jóvenes entre 16 y 18 años, todos ellos naturales y vecinos de aquí, allá por los años 1965-66, formaran un grupo musical al que de nominaron: Los Roypel's.

Deberíamos tener 17 o 18 años y muchas ganas e ilusión de poder hacer algo positivo en la música, hacer algo de historia, y la verdad es que la hicimos, ya que Historia es lo que hacen las personas, y que joven no ha querido hacer algo diferente, algo suyo, algo por lo que ser admirado recordado o envidiado por los demás.

Los Roypel's lo fundamos: Vicente Moncholi Lucas, Vicente Alapont Llopis, Manuel Moreno Tena, José Corbi Minuesa y Manuel Masia Casañ.

Si nos preguntan que significa el nombre, les diremos que lo ignoramos. Ya

nos habíamos reunido varias veces, había que poner nombre al grupo y no sabíamos cual. El título salió al azar, ojeando un libro de francés, en una página y una línea cualquiera. Bueno, por similitud, quizás signifique "Los pelirrojos", pero la verdad es que ninguno de nosotros lo era.

Eran años de efervescencia en los ambientes musicales. Los había para todos los gustos: Además del Rock y el Twist, La Nova Cançó, Los Cantautores, El Flamenco, etc., y nosotros que trabajamos, cada uno en lo suyo (el mueble, la agricultura...) emprendimos con ilusión el camino de la "fama". Queríamos salir de la monotonía de nuestros trabajos, y por qué no, poder viajar, conocer gente.

Empezamos a ensayar, pero como la mayoría no teníamos demasiada idea, algunos fuimos a aprender solfeo a casa "El Tío Chulla" de Catarroja, pero entre que era un poco tarde y tampoco íbamos con la frecuencia necesaria, más que por solfeo, aprendíamos sobre la marcha "de oído".

Al principio los instrumentos eran guitarras españolas y poco a poco, con mucho tesón y esfuerzo y negociando con nuestros respectivos padres para que nos las comprasen conseguimos las

guitarras eléctricas con sus respectivos bafles. A algunos le costó su guitarra, muchos meses de horas extras los domingos por la mañana en el campo con su padre.

El conjunto, entre ensayo y aprendizaje se iba haciendo, cada uno de nosotros se especializaba con un instrumento o función, Pepe Corbi tocaba el bajo, Vicente Moncholi y Manolo Masia (que era el que más música sabía), las guitarras rítmicas, Manolo Moreno hacía temblar la batería (no ganaba para parches) y Vicente Alapont era el cantante del grupo aunque también hacía "pinitos" con la guitarra.

Los ensayos empezaron en el corral de la casa de Vicente Moncholi, y un vecino suyo que sabía, grabó una cinta de magnetófono (entonces aún no existían ni los cassettes). Cinta que por cierto desapareció y nunca más se supo. No creemos que fuese una gran pérdida, desde el punto de vista musical, pero desde el punto de vista histórico ¿quién sabe?

Después continuamos en lo que era entonces el local del Frente de Juventudes

Los Roypel's en el año 1967 De pie: Emilio García Castillo, Miguel Martí Yagüe y Manuel Masia Casañ. Sentados: José Corbi Minuesa y Vicent Alapont Llopis

Los componentes de los Roypel's en la actualidad. De pie: Manuel Moreno Tena, Vicent Alapont Llopis y Vicente Moncholí Lucas. Sentados: José Corbí Minuesa y Manuel Masià Casañ

–lo que ahora ocupa el banco Sabadell – CAM- aunque las “Juventudes” ya no existían prácticamente, infinidad de niños y jóvenes, pasaron y pasaban por allí, por que allí estaban los equipos de

fútbol infantiles y se podían jugar al fútbol y a los bolos entre otras cosas. Pasó un cierto tiempo y como poco a poco, y después de tanto ensayo íbamos aprendiendo, y cada vez sonábamos mejor, nos vimos con fuerza para tener una actuación en directo. Y así se organizó un festival –que en aquella época se hacían por la mañana y se llamaban matinales-. El festival se celebró en una especie de almacén, que estaba en la Calle Condes de Trigona esquina con Maestro Serrano, y participamos dos grupos: Los Roypel's y Los Buitres (que eran de Albal y estaban a un nivel parecido al nuestro). La indumentaria “artística” de la época, hoy daría risa –o no-, en general se tendía al uniforme, pero como nosotros no estábamos para esos lujos llevábamos unos “chalecos” de abuelo, con pantalones acampanados –la última moda- muy ceñidos en la cintura, vamos “marcando paquete”. Del pelo que vamos a decir, los “Beatles” habían impuesto en la juventud la moda del “Pelut”, todos con la pelambreira tapando las orejas. Como era natural, al festival cada uno aportó sus “partidarios”. Sus “fans” como

se empezaban a llamar entonces (había una revista musical y para jóvenes que se llamaban: “FANS”. Seguramente será un diminutivo extranjerizante de “fanáticos”). La cosa empezó más o menos bien, pero hubo un momento que todo se torció y acabó como “el rosario de la aurora”. Algunos empezaron a silbar, los otros a gritar, de ahí se pasó a los empujones y al final hasta las sillas que eran de madera pero plegables –y que pesaban lo suyo-, fueron por el aire. Hasta en el escenario hubo algún “guitarrazo”. En fin una batalla campal. Lastima que alguien no lo grabase. Eso si que hubiese sido un documento “histórico”. Menos mal que el acto era gratis. Aquello ya tuvo consecuencias en Los Roypel's. Vicente Moncholi abandonó, quizás en aquel “mal rato” comprendió que la música no era para él. Para sustituirle entro otro chico de Masanassa, Miguel Marti Yagüe (que falleció hace unos pocos años), también unos meses después Manolo Moreno se cansó y entró para sustituirle Emilio García Castillo, que ya no era de Masanassa, sino de Catarroja, y que venía de una familia de “ambiente” musical.

Los componentes de los Roypel's en la actualidad. De izquierda a derecha: Manuel Masià Casañ, Vicent Alapont Llopis, José Corbí Minuesa, Manuel Moreno Tena y Vicente Moncholí Lucas

MASSANASSA

Los Roypel's ensayando en el año 1966. De izquierda a derecha: Vicent Alapont Llopis, Vicent Moncholí Lucas, Manuel Moreno Tena, Manuel Masidà Casañ y José Corbí Minuesa

Sus dos hermanos mayores por aquellos años formaban un dúo: "Los Hermanos García"

Los Roypel's duramos varias temporadas actuando muchas veces en nuestro pueblo: bailes de calle en fiestas: San Roc o Sant Joan, un festival con otros grupos que se hizo en la plaza de la Iglesia, pero también en locales cerrados, un invierno estuvimos tocando muchos sábados por la noche en el Salón Forsañ, pero en su primera instalación en la actual Cl. De Orba -frente al nuevo Ayuntamiento-. Varios amigos nuestros, entre ellos, Vicente Fortuny, el dueño del Forsany, eran los "Festeros" de San Roc, de aquel año y organizaron los bailes para sacar algo de dinero. Al final aquello degeneró, hubo algún "encontronazo" con bofetadas entre cuadrillas y la propiedad suspendió el asunto.

También hubo anécdotas curiosas. Una noche que estábamos actuando, por fiestas de la Cl. De San Miguel, en la Cl. Ausias March (más conocida por "Carrer dels Baratos") de repente apareció un

Los Roypel's actuando en la piscina de Paiporta en 1967

"descapotable" rojo. Lo conducía Bruno Lomas, al que acompañaban algunos amigos. Iba a actuar en la "Piscina de Catarroja", pero se perdió y nos encontró a nosotros. La gente y nosotros al reconocerlo le pedimos que cantara, y así tuvo una última "actuación" indirecta nuestro amigo Vicente Moncholi, que ya hacía tiempo que había dejado el grupo. Bruno acepto y nos pidió una guitarra y como Vicente vivía allí mismo sacó la suya y se la dejó.

También tuvimos muchas actuaciones en otros pueblos de la comarca, e incluso en la mítica "Piscina de Catarroja", pero recordamos con mucha ilusión un Festival de la Juventud, que duro varios días, en Calpe. Allí la mayoría de los que actuamos eran grupos jóvenes como

nosotros, pero el plato fuerte del Festival fueron Bruno Lomas, la "vedette", Viki Luzón y el "cantaor" Josele.

A todo esto, en el conjunto hubo más cambios. Pepe Corbí se lo dejó y entonces como ya empezaban a estar de moda las chicas cantantes, buscamos a una: Amparo (también de Catarroja) y Vicente Alapont pasó a tocar el bajo. Al final, como el "triumfo" y la popularidad no llegaban, el grupo se deshizo y se disperso, pero tres de entre nosotros estuvimos durante muchos años aún vinculados a la música y sino viviendo de ella al 100%, sacándonos un buen "sobresueldo". Fuimos Manuel Masia, Emilio García y Vicente Alapont.

Agradecemos a la "La Terreta", la oportunidad que nos ha dado de recordar nuestra "pequeña" historia, pero estamos seguros que muchos hombres y mujeres de nuestra generación, cuando lo lean, recordaran con nosotros también su "historia".

Gracias

Vicente Moncholi Lucas y Vicente Alapont Llopis.

Foto promocional del año 1966

Padre Ignacio Casañ

Vaig a contar l'història del carrer on residisc i visc actualment, el carrer es diu Padre Ignacio Casan Candel, nascut al carrer Llibertat un 5 de octubre de 1878 y va morir als 56 anys a l'any 1934.

Segons m'ha informat un familiar que s'ha molestat en saber qui era aquest home, m'ha informat que aquest home era cura, va estudiar en lo que més li agradava i es va fer sacerdot en els Escolapis, aquest home era tot un talent, en els anys que Massanassa no tenia accés per escoltar la radio, ell a base de pensar y fer proves va conseguir que el poble de Massanassa conseguira escoltar la radio gracies a un treball realitzat per ell, aquest home era un talent pur, ja que arreglaba aparells electronics i coses que a aquella època era molt difícil ja que era un invent amb molt poc de temps que s'havia tret, per acó aquest home era el més sollicitat a parroquies i convents per a que li arreglaren problemes en aquests aparells, que en aquella época semblava un miracle.

Demane un fort aplaudiment a aquest cura que va conseguir que al poblé de Massanassa es poguera escoltar la radio.

Descansa en Pau.

Maria Domenech

Un año más

Un año más he vuelto a pisar tus calles, he recorrido el mismo camino, he retrocedido años en el tiempo, he vuelto a la niñez compartida con gentes que me tropiezo y a las que apenas reconozco, con amigas de mi infancia que ya no están... mi calle es la misma, pero ahora la cubre el asfalto, ya no está el hermoso Lilo que mis ojos acariciaban cada día de la primavera, no oigo el sonido de los pájaros en lo alto de sus ramas ... en estos instantes me vuelvo niña una vez más, intento impregnarme de los recuerdos compartidos que me acompañaran siempre, vuelvo a recordar a las personas queridas que ya no están a mi lado, esos juegos mágicos que envolvían mi infancia, ese recorrido diario hacia la escuela ... Todo parece igual, pero ya nada es lo mismo, mi memoria retiene vivencias que envejecen conmigo. He vuelto como cada año, he vuelto a ti pueblo mio, y continuare haciéndolo mientras tenga un suspiro... He vuelto a recorrer mi infancia como lo hago en mis sueños, eres un hermoso lazo anudado en mi memoria, eres el nexo que me une a mi pasado, eres mi otro "yo", eres y serás siempre el refugio, la vuelta a casa, el retorno a mi niñez,...siempre serás la cálida paz que envuelven mis recuerdos...

Modesta Benach Garcia

Dedicat a Jose Mª Soriano Bessó

Tornant la vista cap arrere

Amics: Fa ja uns quants anys que no escrivia la meua col·laboració en LA TERRETA a la que molt estime. La edad que no perdona i algún desengany me han impedit fero. Pero el cuquet no para d'empipar i aci estic altra volta. Demane disculpes.

Haguent caigut en les meues mans (gracies José M^a), un llibre publicat en el poble d'Alaquás titulat "Quaderns d'investigació d'Alaquás any 2004", observe que en article titulat "La demolició de la torre del castell (1928), firmat per Rafael Roca Ricart, es dedica un apartat molt extens a un massanassero, que reproduim pel seu interés:

Carmel Baixauli Comes (1897-1957)

Si aquest infame i alhora apassionant episodi de la demolició de la torre del Castell té un protagonista, un heroi, aquest és, sense cap dubte, el jove Carmel Baixauli Comes, de 30 anys, que no dubtà a agafar el llapis i denunciar l'atrocitat que s'estava perpetrant amb el Castell-Palau d'Alaquás. Per la intensitat de les seues protestes cal deduir que fou una de les persones que amb més pena i aflicció visque l'enderrocament de la torre. I molt probablement també, una de les que més força i gestions realitzà per tal d'evitar mals majors.

Carmel havia nascut a Massanassa el 9 de maig de 1897, i vivia a Alaquás des de 1923, any del seu casament amb Amparo Laborda Montalt, set anys més jove que ell. D'ideologia republicana, de ben jove queda orfe de pare i per tal de traure avant la seua nombrosa família es posa a treballar a l'editorial Prometeo, de Valencia. Fou allí on conegué l'escriptor i polític Vicent Blasco Ibáñez, de qui es manifestà, admirador i fervoros lector, i amb qui mantingué una certa amistat personal. Posteriorment, cap a l'any 1935, i una vegada ja instal·lat a Alaquás, fundà la funeraria «Sant Francesc», en honor al nostre patró local (ja és curios que un blasquista batejara el seu negoci amb el nom d'un sant!), ubicada a la planta baixa del núm. 19 del carrer Salmerón,

actualment Dos de Maig on visque fins la seua mort.

Durant els anys que residí a Alaquás, on era popularment conegut com el «Tío Carmelet», atesorà una gran vitalitat social que el portà a participar en multitud d'iniciatives municipals. D'aquesta manera, i com bé recorda la seua filla, Carmina Baixauli Laborda, a la dècada dels anys 30 fou un dels impulsors de la primera falla que es planta a Alaquás, entre la confluència dels carrers Salmerón i Mare de Déu de l'Olivar. Posteriorment, durant la dècada dels anys 40, fou director del «Club Deportivo» Alaquàs. Del grup de persones que formaven aquella directiva de fútbol nasqué la Peña Perol. I fou en una d'aquestes reunions on el Sr. Carmel llançà la idea d'instalar un rellotge en el campanar de l'Olivar: «els primers cinc duros els pose jo!», els digué als seus amics. I a partir d'aquell moment, i gracies a una replega popular, es pogué col·locar el rellotge que estigué en funcionament fins la recent restauració del campanar, realitzada ara fa poc més d'un

Carmel Baixauli Comes en una imatge de joventut l'any 1918, quan tenia 21 anys.

any. Tal fou la seua ansia d'activitat social que arriba a muntar un local de lloguer de bicicletes.

Autodidacta, fou a la impremta Prometeo on aprengué i s'afecionà a escriure. Entre els seus fruits intel·lectuals trobem, a més dels articles de la revista Valencia Atracción, col·laboracions de prosa i de vers, en valencià i en castellà, a La Terreta de Massanassa, anuari de l'associació del mateix nom. A molts dels seus escrits utilitza els pseudònims «Carmelet» i «Protea». A banda, també escrigué versos per a les falles de Massanassa i d'Alaquás, i alguns sainets que, tot i haver-se representat diverses vegades (entre altres, pels membres de la comissió de la falla «Mare de Déu de l'Olivar»), resten inèdits. Entre tots aquests treballs literaris, destaca la redacció de la lletra de l'himne del Club Esportiu Alaquás, musicada pel mestre José Medina.

Morí, a Alaquàs, el 27 de febrer de 1957, als 59 anys d'edat. Atesa la seua excel·lència social, poc temps després les autoritats franquistes es plantejaren la possibilitat de dedicar-li una avinguda de nova construcció, i així ho comunicaren a la família. Però, per diverses circumstàncies que no venen al cas, l'avinguda fou finalment retolada amb el nom de Vicente Lassala - actual Miguel Hernández.

Com que durant les dècades dels anys 30 i 40 Carmel Baixauli esdevingué un gran animador lúdic, social i cultural d'Alaquás, i molts dels seus actes estigueren al servici del poble, seria bo que hui, quaranta-set anys després de la seua defunció i amb més fonament encara, el nostre ajuntament democràtic es plantejara la possibilitat de dedicar-li un carrer. En agraïment, per exemple, a la ferma defensa del Castell realitzada per ell l'any 1928. Carrer que ben bé podria ser el que veié deambular durant vora 35 anys, i que porta per nom la data d'una revolta civil que res té a veure amb la historia del nostre poble.

Açò m'animat a omplir unes quartilles que afegir al tema dels fundadors de LA TERRETA, del que s'ha parlat repetides

³⁵ Entrevista personal mantinguda l'1 de juny de 2004.

³⁶ «La Peña Perol se constituyó por los años 1944-45, al convertirse la Junta Directiva del C.D. Alaquás en dicha peña» Andrés Legua, Pascual: «Peñas en Alaquás», Quaderns d'Investigació d'Alaquás, Alaquás, 1995, p.171.

«Cardona i Puig, Vicent: «La reforma del campanar i campanes», La Fulla de Y Olivar, núm. 379 (21-IX-2003).

voltes. En 1990 y 1991, Don Secundino Jimeno Ribelles, u dels més actius col·laboradors del llibret ressalta a Ramón Codoñer Pons i Vicent Nàcher com massanasseros notables i en 2006, David Rosaleny en àmpli i documentat treball "La Renaixença a Massanassa: Poesía en La Terreta (1917-1939)" fa una descripció dels sis homes responsables del naiximent de la criatura: José Olmos, Juanito Cercos, Vicente Nacher, Carlos Barrera, Carmelo Baixauli, destacant especialment a Ramón Codoñer.

Imatge de maduresa de Carmel Baixauli

Al meu modest entendre, és el moment de posar cada cosa al seu lloc. Si be tots els elogis referits a tan importants personatges son més que mereixcuts, sense pretendre rebaixar mèrits ni menysprear a ningú, si que volguera realçar la inmensa labor d'ún d'ells, el "terretero" més prolífic CARMELO BAIXAULI, qui firmava els seus innumerables treballs amb els pseudònims CARMELET, PROTEA, MEMBRILLO ó simplement amb la inicial B. En molts números la seua participació fon tal que el 80% del contingut era de ell, poesies, relats còmics, versos-anunci...

Han tingut que ser, des d'Alaquàs, els seus "paisans adoptius", els que han fet justa semblança de este massanasser de pro, valorant els importants merits, lo que agraim els "paisans reals" de CARMELET, persona popular i apreciada de la que, actualment, molts pocs o potser ningú recordarà, pero que està molt viu en les pagines de LA TERRETA.

José Ramón Campos

Publicat en 1927

EL MEU PECAT

LA VARELA

A mon chermá Paco y a sa volguda promesa.

¿Recordes, Varela meua,
cuant els dos, en un carret
anabem per tot el poble
venent selindre y morret?
¿Recordes qu' en moltes cases
mos compraben tots els dies
y al aplegar a la porta
parabes porque ho sabies?
¿Recordes que ahon mos cridaben
pera comprarmos segó
qu' en quant tú t'apersibies
parabes sens dir yo «booo»?
¿Y de quant feen la compra
les dones, ha que repare
del roido dels dinés
movies sens dir yo «arre»?
¿Y cuant feem micha volta
que sens indicarteu, clar,
per lo carrer de l' escola
sen anabem a almorsar?
¿Y de cuant en unes fustes
te vaig yo fer un caixó
y al vorelo t'espantares
y enramares el segó?
¿Recordes d'aquelles nits,
qu' es fásil de recordar,
que per no ferte pallaes
no te donaba a menchar?
¿Recordes de les rasións
de fam qu' entonses tingueres
y de quant les garbes d' herba
te les tiraba senserres?
¿Y de cuant per a enganchar
(qu' es sert y digne de creure)
te pasaba ante la pica
y no te donaba a beure?
¿Y cuant clavares les pates
estant enfront del poal
y estirant caigui de cul
perque se trencá el ramal?
¿Y de cuant yo te pegaba
en aquell bastó prou grós,
qu' en chustisia te vengares
y me pegares un mos?
¿Recordes cuant yo y Mascota
en les vespraes aquelles,
que valense d' una caña
a tú et feem cosquerelles?
¿Recordes, aca, recordes
d' asó que te vaig a dir;
que durant la teua vida
lo molt qu' et vaig fer patir?
¿Eu recordes? ¡Clar que sí!
es un peçat molt regrán;

no sé si cuant vacha al sel
allí mel perdonarán!...

Aca del ánima meua,
recort etern d' emosió,
si has mort y estás en lo sel
es chust, t' el fiu guañar yo.

Mon pare (qu' en pau descanse)
te fea grans pallaetes
y te trosehaba l' herba
hasta qu' estava a miquetes.
Recorde que despresiabes
cuant te s' oferia brosa,
y que tú en les garrofetes
t' encontrabes sempre grosa.
De cuant en les huaretáes,
de nit me manaba a mí
a fi que tingueres forses
qu' et fera sopes en vi.
Y de quant faltá recorde
que fon molt tris aquell trans
y que vingueres a caure
¡pobrefa, en les meues mans!
¡Cuánt, cuánt te vaig fer patir!
¡Cuánta fam vares pasar,
que la fusta del pesebre
tú te la vares menchar!

En el temps en que som chics
se té que findre present,
que tots per lo cheneral
tenim poc coneiximent.
Si el temps aquell fora éste
y tinguera aquella aqueta
¡cuánt agust te cuidaria!
¡qué be estaries, pobretal!
Perque tot lo que pasares
per ma culpa, clar ho dic,
de tot lo que yo te fea
estic molt arrepentit.
M' atormenta el pensament
que pagant la culpa aquella
a mí m' aixires de nit
y m' arrapares, Varela.
Perque mereixc un castic,
cosa que pensar m' apura;
vaig ser criminal en tú,
en tú no tingui ternura.
Pero de mí no te vengues
finme, finme compasió;
de tot lo que te vaig fer:
¡¡¡Perdó, Varela, perdó...!!!

CARMEL BAIXAULI

MASSANASSA

Recordando

Sonó el teléfono. Me informaron que querían realizar una entrevista a los integrantes de Tramo/a Teatre sobre cómo fue su experiencia en la Escola Municipal de teatre de Massanassa. Me gustó la propuesta y estuve reflexionando sobre aquel tiempo... he de confesar que a mí en concreto me marcó.

Desde que tuve uso de razón, me cuenta que tenía una mente muy imaginativa y soñadora, pues yo sola me montaba mis propias fantasías simples y cotidianas. Pero no era la única, mi ensoñación contagiaba a mis dos amigas. Siempre que teníamos ocasión ensayábamos historias copiándonos de los mayores. Dejábamos volar la imaginación... En verano, los sábados por la noche, invitábamos a la puerta de mi casa a los vecinos más cercanos, que estaban sentados a la fresca, y poníamos en práctica lo que habíamos ensayado durante la semana. Al final siempre aplaudían aquellas chorradas en las que nosotras tantas horas habíamos invertido. Aquello nos motivaba y a la semana siguiente nuevamente otra actuación, que también podía ser de variedades según nos pareciera en cada

momento. Para nuestros 8 años, este era un fabuloso medio de distraernos.

Naturalmente los años pasaron, pero la fantasía no se apartó de mí, de jovencita me contaba e imaginaba mil historias de príncipes y hadas, que era lo que por entonces se llevaba. Más tarde me casé, formé una familia, y tuve tres hijos, y la fantasía se frenó. Estaba demasiado ocupada criándolos y viéndolos crecer.

Ya de mayores, un buen día oí por el bando que se creaba una Escuela de teatro. Todo aquel que quisiera podía apuntarse. ¡Vaya Lola!, me dije, ahí está la oportunidad de mostrar lo que llevas dentro desde tantos años.

No lo pensé dos veces y me apunté. Asistí a la primera reunión y cuando entré me sentí un poco acomplejada porque era la más mayor. Todos los demás podían ser mis hijos... Pero qué momentáneo fue aquel pensamiento, esta era una ocasión que no quería perder.

Llegó el primer día de clase, era sobre técnicas de teatro. Consistía en ejercicios, no sólo físicos, con los que poco a poco fueron aflorando sentimientos tantos años callados. Era como quitar el polvo y las telarañas para aprender a compartir y sentir. Todo aquello fue una verdadera experiencia, cada semana nos dejábamos llevar por el experimentado y genial director, David, que con tanto acierto lograba tocar la fibra sensible de cada uno, asombrándonos de todo lo que podíamos dar de sí.

Recuerdo que en uno de estos ensayos teníamos que perder el miedo al público y al escenario y para ello teníamos que caminar a ciegas dejándonos llevar. El director nos vigilaba. Pero en un descuido yo me caí del escenario dándome un batacazo. Menos mal que no me hice nada. David se disculpó mil veces, pero como se suele decir, eso eran "gajes del oficio". Con el tiempo nos quitamos las caretas y nos dejamos llevar totalmente, guardando la vergüenza o el qué dirán en casa. Ya llevábamos un año.

Llegó el día del estreno, allí estábamos todos temblando en el camerino. Nos apiñamos y nos deseamos suerte con la famosa frase que se suele decir entre bastidores: "Molta merda".

El personaje que representaba cada uno iba cambiando, según te tocara, podía

ser de gran mandatario o de la más mísera de las criaturas, según criterio del director y de la historia que se presentaba. Mi primer papel fue el que toda la vida había vivido, en silencio y con frustración. La escena trataba de la discriminación de la raza gitana. Yo, gitana de toda la vida, tenía que interpretar a una gitana que estaba en una parada del mercado. La señora de delante echaba mano de su monedero y no lo encontraba. Entonces se daba la vuelta y delante de varias vecinas me acusaba a mí de robar, porque era gitana. Después de escuchar las acusaciones y todo lo que querían decirme, con educación, yo les contestaba. En mis palabras se hacía real todo lo que durante tantos años había sufrido y querido decir a todo el mundo. Al final de la escena salía un niño gritando: "Mare, mare, altra volta t'has deixat el monedero en casa". Yo le preguntaba por qué bajaba la cabeza y no me miraba, pero la señora era incapaz de pedir disculpas delante de las demás. Fue una obra que no olvidaré en mi vida pues eso fue como una costra que desprendí de mi piel liberándome públicamente.

Así obra tras obra fui creciendo por dentro, al tiempo que en el grupo poco a poco nos íbamos conociendo más, hasta formar una verdadera piña. Y lo de ser la mayor,... nada. Nunca me sentí, ni me hicieron sentir que lo era. Eran y son todos encantadores. También tuve la suerte de trabajar bajo la tutela del joven más extraordinario y genial y al mismo tiempo tolerante y bueno de todos los directores, nuestro inolvidable David Rosaleny.

La última obra fue Cròniques d'un poblé, en la que mi papel fue de abuela sentada en silla de ruedas en una residencia. Aquella fue total, pues coincidía que ya era abuela y podía dar mi experiencia real: hablar del pueblo y todo lo que había pasado en él a través de diversas etapas históricas, sobre todo porque era yo, con mi adorada nieta, quien las presentaba. Si tuviese que describirla en una palabra diría que fue genial, todos estuvieron muy bien, la historia muy bonita y en fin, toda ella fue inolvidable. Bueno, ya sabéis un poco más de esa aventura en la que tuve la suerte de ser una más.

Lola Oleaque

Regina i Cort d'Honor Festes de Sant Joan 1973, 24 juny

Records

Com passa el temps, enguany farà 40 anys que totes s'estaven preparant, amb molta il·lusió, per a viure les Festes de Sant Joan d'una forma diferent, ja que erem les elegides per a formar part de la "Cort de Honor i Reina" d'eixe any 1973. Varen ser uns dies molt intensos, plens d'activitats i de germanor entre nosaltres, que totes guardem en el nostre record. Per diferents motius dels avatars de la vida de cadascuna, és va perdre el contacte personal entre totes, amb excepció de les que ja teniem una amistat en eixe temps i que, en alguns casos, continua a dia d'avui, però no podem, ni volem

oblidar-nos de Fina Zapata i Mª Rosa Puertes, amb les que compartirem aquells dies de festa i els diferents actes posteriors fins les festes de l'any següent, i que este any no poden reviure amb nosaltres els records d'aquelles festes però si que estan presents en el nostre còr. Juani Pons, Maria Torregrosa, Inés Chulvi, Adela Alfonso, Vicenta Alfonso, Encarnita Gimeno, Victoria Vicent, Ana Sorribes, Rosa Mª Nácher, Paqui Martinez, Mª Amparo Raga, Concha Martinez, Mª Amparo Andújar, Mª Nieves Duart I Reme Navarro.

Massanassa Juny 2013

A la fresca

Moltes vegades, quan algú de fora et pregunta d'on eres i li dius que de Massanassa, de seguida t'associen amb una pedania de València per la seua proximitat, però gràcies al nou llit del riu Túria, no hem sigut absorbits per la capital i conservem les nostres característiques de poble, ens coneixem, els veïns ens saludem, parlem i ens interessem els uns pels altres.

Si que és veritat que aquelles tertúlies de carrer ja no es donen, però encara hui es conserva l'espirit d'amistat i preocupació d'uns pels demés veïns, eixe tracte pròxim i familiar de tots els del poble, eixe sentit de pertinença que ens fa sentir-nos tranquils; ara difícilment podem traure unes cadires al carrer i xarrar amb els veïns, a la fresca, vore els que passen, comentar les incidències del dia, en el poble i fora d'ell, encara que hi ha alguns majors, que encara conserven este costum. M'acoste a ells i després d'una salutació i preguntes sobre la seua salut i records, comencen a aflorar en les seues boques eixos moments, ja llunyans, en

els que les dones es posaven assentades a la porta del carrer amb cadires de boga per tal de fer-se el dot, cosint o fent boxets les més joves o a pelar panolles o cacau les més majors.

Eren moments dolços d'una vida austera, però que treien profit a les coses, tractant d'estalviar al màxim i reciclant tot allò que es podia.

Recordeu com els llauradors anaven al camp, a peu, amb l'aixada al muscle, en una mà la botija i en l'altra el cabàs i la falç.

Altre diu, en eixos moments de crisi i a vegades de penúria, calia traure partit de tot, i recorden com amb l'oli usat, sosa caústica i aigua, fabricaven sabó, tant per a llavar-se com per a llavar la roba en el llavador. Per a la roba blanca usaven lleixiu o

“clorur càlcic”, per a desinfectar-la. Per a la roba negra i de color, usaven el “llisú”, que es treia a partir de les cendres guardades en aigua dins d’un llibrell o poal i quan la substància solida reposava en el fons, treien amb molta cura el líquid.

Totes les dones sabien cosir i feien jerseis als seus marit i fills i ja no parlem de les peces de vestir, que quan aplegava el seu moment, s’apedaçaven i reparaven mentre fóra possible.

En eixos moments es reciclava quasi tot: els papers es guardaven en sacs per a canviar per mistos, gots, plats o gerres; les pells del conills que mataben a casa se pegaven a la paret del corral, per a quan vinguera el peller i així traure alguna cosa; fins i tot guardavem els garrofins de les garrofes del pessebre dels cavalls, que a més de servir per a jugar al truc en el casino, també es buscaven per usar-los com a espessidor i altres usos.

També tenen present la cria de cucs de seda, A les cambres de les cases, penjant

del sostre, hi havia un canyis, que és on estaven els cucs, que s’alimentaven de la morera que tots els dies els posaven i que collien en el camp. Tots els llauradors tenien les seues moreres. Una vegada fet el capoll s’ofegava i després es portava a la Llotja de la Seda a València, així es treia un poc de diners per a ajudar a l’economia familiar.

En qüestió de menjar, moltes cases quasi passaven del que ells mateix plantaven al camp: creïlles, cebes, que guardaven en la sebera, melons que conservaven penjats en fils, en les vigues de la casa o a la cambra, carabases, tomaques fresques o en conserva, animals de corral, gallines i ous, titos, conills, ànecs, a més de les botifarres, llonganises, sobrassada, pernills... de la matança del porc, que feien tots els anys. La marjal i l’Albufera, també proveïa de menjar: anguiles, gambetes, tenques, llices... estaven a l’abast dels veïns, igualment els caragols que recollien pels camps o les ribes quan caiem dos gotes

d’aigua, i com no, l’arròs de la collita, que guardaven part i canviaven al molí per arròs blanc.

Als dies de festa, a l’estiu, es feien a casa refrescants gelats, obtinguts amb les geladores de manovella, després de comprar un quart de barra de gel a la fàbrica i trencar-lo a trocets. D’esta manera es feien saboroses llets merengades o cafés gelats. Bé amics, parlarem d’altres vivències i d’altres rècords, tal vegada en altra ocasió pugam continuar transcrivint estos records, que són part de la nostra història com a poble i que en estos moments de crisi es fan, tal vegada més presents i ens recorda que Massanassa és un poble amb persones fortes i valeroses, que amb el seu esforç i treball, han sabut com eixir abant en èpoques difícils, en altres moments de la nostra història.

Pascual Pastor Codoñer

MASSANASSA

Despedida del Poble a **D. Joan**

Senyor Rector, estimat amic Joan. Ens despedim de vostè com a capellà de Massanassa amb el goig d'haver conviscut tot aquest temps i la tristor que sempre ens deixa un acomiadament.

Vint-i-un anys de dedicació religiosa al nostre poble dóna per a molt. Ha estat un quart de la teua vida entregat a la gent del nostre poble, i vostè millor que ningú ha experimentat l'alegria d'un bateig o un casament, la il·lusió d'un xiquet en el seu primer combregar o també el buit que ens deixa la mort d'un volgut en un soterrar. En tots aquestos esdeveniments sempre ha posat a Jesucrist com a exemple de vida, continuïtat i esperança. Vostè, com a ministre de Déu ens ha donat el seu testimoni. Com la llavor que el sembrador escampa, no tota es perd i sempre queda algun gra que germina i acaba donant el seu fruit; així la seua llavor quedarà escrita en la història del nostre poble, com ho feren en el seu moment D. Josep Alba, D. Daniel Albert, D. Francisco Escrivà, Gregori, ... i d'altres.

Nosaltres, els homes i dones d'avui que vàrem ser els xiquets i xiquetes d'altres èpoques, recordem amb nostàlgia totes aquelles persones que influïren en la nostra vida i en la nostra manera de ser:

els pares, els mestres, el senyor Rector, les monges, i d'altres persones que sempre estimarem i ens acompanyen en la memòria personal i col·lectiva.

Amic Joan, s'hem fa un poc difícil parlar de vostè més que siguen quatre paraules. Perquè, a més de ser el nostre confessor, has estat un bon amic. Així doncs volguera posar els peus a terra i parlar dels defectes, les virtuts i sobretot de les coses ben fetes.

Com a defecte diré, com ho diu la gent de l'horta, "tens el geni curt" i "se te'n van les anguiles del cabàs".

Com a virtuts, començaria diguent que eres un capellà entregat i respectuós amb Déu. A més vens d'una família que ha donat tres fills al seu ministeri. Eres un home que estima la seua terra fent ús de la millor penyora que tenim els valencians: la nostra llengua. Gran coneixedor de l'obra de Sant Agustí i Sant Joan de Ribera, seminari d'on fores becari. Eres un home ordenat i disciplinat. Prova d'això és l'estat en que deixes la nostra parròquia, tant en la part administrativa com en les seues activitats: càritas, catequesis, consell parroquial, cofradies, prematrimonials, etc... Tampoc podem passar per alt que després de tant de temps, has estat l'únic que s'ha preocupat per escriturar la nostra església. A més a més eres un home honrat amb els diners.

Mai se t'han pegat als dits ningun diner que fóra de la parròquia. I només Déu sabrà amb quants dels teus propis diners has fet caritat.

De les coses ben fetes, ací tenim una bona mostra: el campanar, la façana, la capella del Santíssim Crist, els bancs nous de l'Església i les reformes de millora en l'Església de Sant Antoni i en la casa abadia. Tot açò no s'haguera dut a terme sense una bona administració. Ací quedarà la teua empremta, perquè tot i que els capellans van i venen, sempre queda l'obra, tant civil com humana.

Senyor rector, Massanassa sempre t'estarà agraïda i ho manifestem tal com som, amb la senzillesa d'un poble laboriós i respectuós amb la seua parròquia. Tot aquest temps ens ha servit per conèixer-se, i amb això sabrà que el sentiment és vertader. Les nostres cases estan sempre obertes per a vostè i el Crist de la Vida serà el seu guia com ho és per al poble de Massanassa.

Per finalitzar m'agradaria expressar el sentiment del que és ja el teu poble, en l'últim dia com a rector de la nostra parròquia "D. Joan, amic Joan, gràcies per tot, ací té a Massanassa per a allò que vulga".

(Carta llegida per Vicent Moncholi.

Bienvenida al nuevo párroco

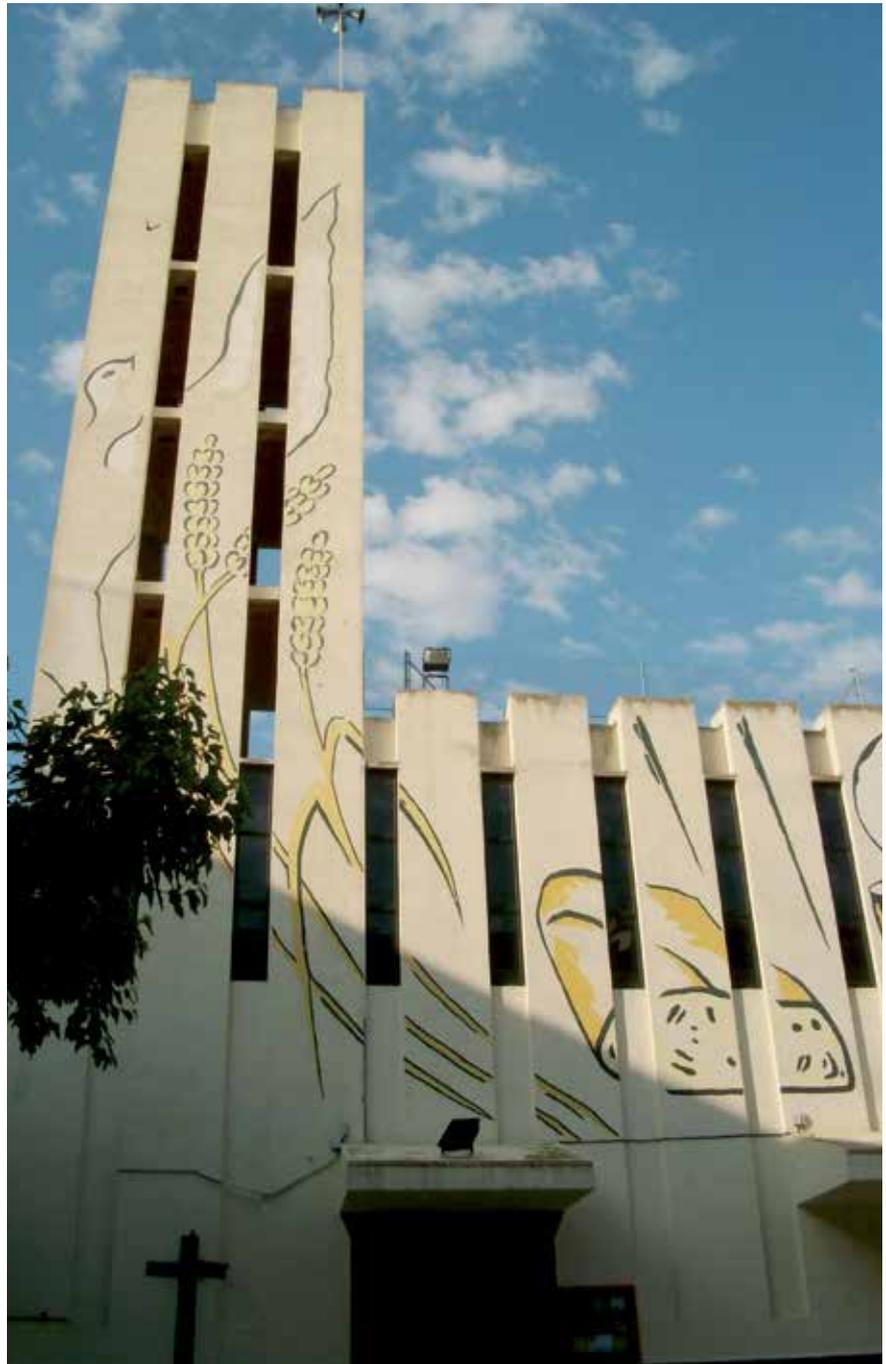
Querido y apreciado Padre Juan José: Enviado por Dios y por nuestro Obispo Carlos, llegaste a nuestra querida Massanassa, el pasado mes de Octubre de 2012 para ponerte al frente de nuestra Parroquia de San Pedro e Iglesia de San Antonio de Padua ; por ello, la Comunidad Parroquial de Massanassa y todos los vecinos de la población, te damos la bienvenida y deseamos que puedas vivir entre nosotros durante muchos años como Cristiano, Sacerdote, Padre espiritual y Amigo de todos.

Massanassa es una pequeña población, humilde y sencilla, pero con un gran espíritu de sacrificio, amistad, y buenas costumbres, con amplio amor y devoción al Santísimo Cristo de la Vida, a nuestra madre "La Mare de Deu dels desamparats/Virgen Milagrosa" y otras santas y santos que nos acompañan en nuestra difícil y ardua vida cristiana.

Sabemos que vienes cargado de muchas ilusiones, proyectos y buenas intenciones, con ánimos de alentar nuestras almas e incitarnos hacia una vida cristiana profunda, seria y orientada hacia el apostolado. **¡No hay más que ver tus primeros pasos en estos escasos meses!**: las catequesis para adultos, para la Confirmación, Prematrimoniales, el Coro Parroquial, el Consejo Parroquial, la intensidad espiritual vivida en la Semana Santa, la misión Porta Fidei y otros..... Te agradecemos enormemente esa **energía espiritual** que has traído a Massanassa y que transmites hacia los demás; ello nos mueve a adoptar un mayor compromiso para con la Parroquia, con la población y especialmente para con los más necesitados.

¡¡No decaigas en tus intenciones!!, en tu nuevo proyecto sacerdotal para nuestra querida Parroquia y nuestro entrañable pueblo; es más, te instamos para que tu apostolado resurja en nuestras almas, nuevas ilusiones, más compromisos y proyectos cristianos que nos hagan sentir el Amor de Dios en nuestras vidas, y poder transmitirlo, con el ejemplo de vida cristiana, a los que nos rodean en nuestras vidas.

Sabemos que es arduo, angosto y difícil tu camino y vida sacerdotal. Nuestras oraciones están contigo. Que tus nue-

vos cometidos y proyectos designados por Dios para Massanassa, no te hagan decaer en el día a día. **¡No te sientas sólo!** frente a esta sociedad tan materialista, ciega y fría en el sentido espiritual. Cuenta con todos nosotros, massanassers y massanasseros repletos de esperanza e ilusión. Y bajo la protección del "Santísimo Cristo de la Vida" y de nuestra querida "Mare de Déu dels Desemparats", podamos todos juntos vivir y anunciar

el Amor de Dios a todos los vecinos de Massanassa.

¡¡Bienvenido seas, Juan José!! a nuestra Parroquia y a nuestro pueblo; cuenta con nosotros, pero que sepas que también nosotros contamos contigo. Dios está entre nosotros, y espera de nosotros un resurgir en nuestras vidas.

La Comunidad Parroquial de Massanassa

Alimentación: mitos y realidades (desde una visión naturista)

Mucho se habla de alimentación en todas partes. Estamos casi obsesionados, que si operación bikini por aquí, que si la dieta de Dukan por allá, que si la dieta del limón, etc.

Estamos en la era de la "información", tanta que nos satura. El problema es que al final no sabemos que es correcto y que no lo es. En medicina y en concreto con la alimentación ocurre lo mismo, pero además con la diferencia de que todo el mundo se cree con derecho a opinar, como en el fútbol, donde todos nos creemos entrenadores. Es cierto que cada uno habla desde su experiencia, pero la verdad es que en este caso el exceso de información se convierte en intoxicación informativa.

En mi experiencia como médico y sobre todo desde que me formé como experto en medicina naturista, me di cuenta de que hay muchos mitos y en mi experiencia, falsas verdades que asumimos como ciertas, en lo referente a la alimentación.

Vamos a repasar algunas de ellas con el único propósito de aportar un enfoque diferente y que las personas que lean este texto tengan argumentos para la reflexión.

Mito 1: "Podemos comer de todo".

Falso. Es muy popular la creencia de que podemos comer de todo porque somos omnívoros. Pero hay una entidad que cada vez está teniendo más relevancia y son las "Intolerancias Alimentarias". Cada vez encontramos más personas que no toleran algún tipo de alimento. El problema es que no se relaciona porque los síntomas son en órganos diferentes como la piel, obesidad, alergias, artritis, etc. En los años que llevamos haciendo el "Test de Intolerancias Alimentarias" en la Clínica Bou de Massanassa hemos detectado muchas intolerancias a la leche de vaca y al trigo. Siendo mucho más frecuentes de lo que la población piensa. No es casualidad que últimamente observamos en la publicidad, cada vez más productos "sin lactosa", "porque "sienta mejor", aunque el mayor problema son las proteínas. Las últimas recomendaciones de los expertos aconsejan buscar otras fuentes de calcio como son los vegetales de hoja verde y los frutos secos. Dos nueces tienen el mismo calcio que un vaso de leche, además de ácidos grasos esenciales omega-3.

Mito 2: "Podemos comer a cualquier hora del Día".

Falso. Hay que recordar los dichos: "Desayuno de rey, comida de príncipe y cena de mendigo". Por la mañana necesitamos energía para afrontar el día, por eso el desayuno debe ser la comida más importante. En cam-

bio por la noche, a partir de las 20 horas, el metabolismo va más lento y el organismo realiza actividades depurativas y reparativas, por lo que se aconseja hacer un ayuno de 12 horas. Nuestro cuerpo sigue ritmos biológicos inducidos por ciclos hormonales, como la melatonina (hormona de crecimiento y reparación de órganos), que se libera a la sangre por la noche.

Mito 3: "Podemos mezclar todo tipo de alimentos".

Falso. La digestión es un proceso sofisticado. Los ritmos de digestión, la acidez del estómago y los jugos digestivos dependen del tipo de alimento que comamos. Las proteínas necesitan más tiempo y más ácido comparado con los hidratos, por lo que si mezclamos, los azúcares fermentarán en el estómago ocasionando gases, hiperacidez y reflujo. Por eso no es aconsejable la fruta de postre, sino entre comidas ó sola. Las dietas disociadas en las que no se mezclan proteínas con hidratos en son sientan mejor porque mejoran el metabolismo y el proceso de digestión. En fin, comer sano no es lo mismo que comer correctamente, por lo que desde mi consulta y desde mi experiencia y formación lo que pretendo es: Enseñar a comer.

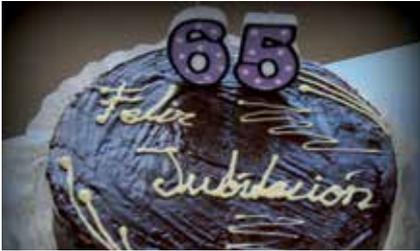
"El médico cura, la naturaleza sana...Hipócrates (400 años A.C.)"

José Vicente Bou Puertes
Médico de familia y Médico naturista.
Col. 17388

Georgina da gracias a la vida

Gracias a España, a Valencia y a Massanassa

Hasta que ha llegado el gran día, de cumplir mis 65 años, JUBILARME, y recientemente mi hija GLADYS y mi yerno Héctor, nos han dado la satisfacción más grande y en el momento más adecuado, ser abuelos de un precioso niño y con toda la experiencia y sabiduría adquirida en toda esta más de media vida en Valencia, esperamos con mi marido, cuidar a MARC, y transmitirle con mucho amor, mucho cariño, toda la SABIDURÍA DEL POBLE DELS SABUTS, si, de Massanassa.

Dicen, sabiamente que es de bien nacido ser agradecido, y basándome en esta afirmación, me permito escribir por medio de las páginas de la revista TERRETA, de este municipio, Massanassa, para dar las gracias. GRACIAS España, GRACIAS Valencia, GRACIAS Massanassa., ahora os digo por qué estoy tan agradecida. Yo vivía felizmente en Chile con mi querida familia, además compartía un grupo de compañeras, amigos y amigas con lo que tenía total afinidad, en la ciudad de VALPARAISO, maravillosa ciudad, enclavada en una bahía, a orillas del Océano Pacífico, rodeada de altos cerros, con sus casas de paredes multicolores, y por su pintoresca belleza, ha sido declarada PATRIMONIO DE LA HUMANIDAD.

A mis veinti.. pocos años, por la constancia, esfuerzo, espíritu de superación y añadida, mi buena memoria, había obtenido dos titulaciones universitarias: Trabajadora Social y Profesora de EGB, habiendo logrado con alta puntuación, una plaza fija como funcionaria, concedida por el Ministerio de Educación de Chile, ejerciendo como profesora con niños en situación de alto riesgo social. Mi día a día se basaba actuando con to-

dos los valores que me habían inculcado mis padres, especialmente SOLIDARIDAD, dada la realidad social que había, intentado colaborar para que se diera la justicia social que todos reclamábamos y prácticamente no existía., pero.... todo se me esfumó; un fatídico hecho, un nefasto acontecimiento sucedió: los militares se alzaron y dieron un GOLPE DE ESTADO, al Gobierno que había sido elegido democráticamente, hecho que conmocionó a un amplio sector del país, y a mí, personalmente, me supuso vivir aterrada por las actuaciones ilógicas y prepotentes con desmesurada violencia de los cuatro sectores de las Fuerzas Armadas de Chile, que utilizaban, indiscriminadamente, día a día y dirigida a cualquier ciudadano, que les pareciese, detenciones, desapariciones....etc.

A los 9 días del golpe de estado, e inesperadamente, a los 54 años, falleció mi madre, GLADYS, fue una de las tantas muertes del coste social, por un inesperado coma diabético (única y primera vez) POR EXISTIR ORDEN DE NO PRESTAR ATENCIÓN MÉDICA A LOS CIVILES EN LOS HOSPITALES., solo a militares. Si, mi madre había fallecido, mi madre, gran mujer, profesora, inteligente, culta, simpática, luchadora y muy solidaria con sus alumnas, con las familias de ellas y con la Comunidad, pertenecientes a un ámbito de población que rozaba la pobreza. A mí, se me paralizó la vida... (GLADYS, ¡mamá, te sigo queriendo y añorando día a día, siento los hilos invisibles que nos siguen uniendo a diario!).

Al año de su fallecimiento, como única opción viable, para seguir viviendo con tranquilidad y dignidad, decidí EMIGRAR, fue difícil de tomar la decisión de dejar a toda mi gente querida, a mi padre, a mi hermana Gladys, resto de la familia y a toda esa gente que había conocido, compartido y formaban parte de un todo de mi vida.

Acertadamente y luego de razonar y valorar, opté por emigrar a ESPAÑA, por su idioma, por su cultura, reconocimiento de mis estudios por medio de convalidación dados los convenios culturales internacionales, y por ese gran amor que me inculcaron desde pequeña hacia LA

Os presento a mi nieto MARC que simbólicamente, está con su maleta preparada para cuando tenga que viajar a conocer la maravillosa tierra de su abuela GEORGINA: CHILE.

MADRE PATRIA. Subsané todas las grandes dificultades para poder salir del país, a todos los chilenos que teníamos una titulación universitaria, cobraban excesivos y desmesurados impuestos para viajar y con permiso especial con duración determinada, exigiendo billete ida y vuelta me concedieron autorización por 2 años, para poder estar ausente del país., y emprendí mi viaje, con mi maleta llena de ilusiones y con mi propio compromiso de poder aportar todo lo que podía por medio de mi trabajo, a la Madre Patria, aterricé en este país en Abril del año 1975 al que tanto quiero, donde siempre me he sentido acompañada y dirigida por esos hilos invisibles, que decía anteriormente, que me unen con mi madre, quien me ha orientado y guiado siempre para obtener un bienestar deseado.

Tomando la buena decisión de llegar a residir a Valencia, donde el mes anterior ya había emigrado mi hermana Carmen Gloria, con sus juveniles 21 años (y posteriormente en Valencia nacieron sus 2 hijos PAOLA y RODRIGO, que a los 3 años emigró con toda la familia a CANADÁ, por efecto llamada a profesionales, que hablaran Inglés)

Valoré la simpatía y calidad humana de la gente, las bellezas naturales y el maravilloso clima y habiendo sido los tres primeros meses, difícilísimos, mi timidez y mi amor propio, no me permitían abrirme más a la gente, y tuve la gran suerte de conocer, solo por una enorme casualidad a:

Don RICARD PÉREZ CASADO, valenciano economista, gran admirador de Chile y observador crítico de la situación de

Fin de Fiesta para traspasar el Umbral y disfrutar de mi Jubilación

entonces y su generosa orientación me permitió traspasar las puertas que él me abrió y poder entender esta Administración centralizada existente en esa época, ejercer en Servicios Sociales me examiné en Madrid y me revalidaron ambos títulos y con mi permiso de trabajo, inicié el ejercicio en el Ayuntamiento de Valencia 1 año luego pasé a Catarroja, por 4 años y en Massanassa, obtuve el primer lugar tanto del Concurso –Oposición,(Septiembre 1988) como posteriormente de la Oposición (Diciembre 1990) donde he ejercido durante 25 años. No puedo dejar de mencionar que he conocido en Valencia, Massanassa, Catarroja a mucha "gente linda" como yo suelo llamar, gente de la que vale la pena poderles llamar y considerarlas como verdaderas amigas, la empatía del contacto ha sido muy sólida.

Me agrada mencionar, que Massanassa, es el municipio donde nació, Rafael, mi marido, un "bon home", nos conocimos en Valencia y posteriormente nos casamos, ya hace 35 años, formamos nuestra familia, Yo solicité por opción la nacionalidad española y continué con mi nacionalidad chilena, por origen. Tengo documentación de doble nacionalidad. Con mi marido tuvimos una hija, muy deseada, a la que pusimos el nombre de mi madre GLADYS, en homenaje a ella, deseando que tuviera toda su simpatía, inteligencia y sensibilidad, a quien dediqué cuidados exclusivos en sus dos primeros años de vida, trabajando solo en casa y en función de sus cuidados, aprendizaje y crecimiento., disfrutando de ella al máximo. Posteriormente en el ejercicio de mi profesión, conocí a una encanta-

dora niña, Verónica, de 7 años, con otros 4 hermanitos, sin posibilidades de vivir con su familia, por graves circunstancias socio-familiares, por lo que le ofrecimos a su madre, acogerla en nuestra familia, consensuado por nosotros 3 y con gran alegría la niña dio su consentimiento. Y pasó, legalmente a ser un miembro más de nuestra familia, y lamentablemente al cumplir sus 18 años, tomó la decisión de independizarse de hacer su propio camino y localizar a su familia biológica, con todo el derecho que tenía a hacerlo, con mucho dolor respetamos su decisión y sentimos su ausencia.

Mi adaptación se dio plenamente, pero echaba mucho de menos a Chile, a la gente y especialmente a mi padre, por lo que solicité reagrupación familiar, y el Estado Español accedió a que mi padre viniera a residir legalmente a España, para estar cerca de la familia, respetando su independencia, instalándose en Massanassa., hasta día de hoy.

Con mis amigos de Chile, jamás he perdido contacto y todos los que han podido viajar a Europa, he tenido la suerte de que han dejado unos días para visitarnos en Valencia, a los que hemos acogido gustosamente e nuestra casa y por supuesto han degustado la PAELLA VALENCIANA y la FIDEUÁ, hecha con cariño y profesionalidad por mi marido y visitado museos, Oceanografic, Palau de les Arts. Y la Albufera.

Ejerciendo en el Ayuntamiento de Massanassa he vibrado con mi profesión, he compartido con otras excelentes Trabajadoras Sociales, en períodos alternos, consolidando lazos de compañerismo y amistad, en el día a día .En las diferentes

áreas de los Servicios Sociales, Tercera Edad, Familia Infancia, Discapacitados y especialmente con Inmigrantes, a cada persona atendida la he entendido perfectamente sus aspiraciones, sus temores, inseguridades, ansiedades, estar lejos de su familia, a veces en situaciones legales irregulares, especialmente de Sudamérica, países del Este y también de África.

¿Por qué no decirlo?-- he tenido el no agrado de tener que compartir con personas no elegidas por mí (en una minoría) no colaboradoras, discriminatorias, censuradoras, indiferentes que han llegado hasta la insolencia, mi táctica ha sido, ignorarlas, y no llegar a ejercer el derecho que me brindaba la Ley de denunciar, a pesar del daño que me han podido hacer., daño que tuve que superar con terapia realizada por excelentes profesionales de la medicina de Salud Mental de Catarroja. Mi teoría es que la Ley de las Compensaciones se encarga de actuar, y el tiempo pone a cada uno en su sitio.

Siento que he cumplido con los objetivos propuestos al tener que cambiar de país para vivir, que he elegido muy bien, viniendo a España, a Valencia, a Massanassa, he cumplido con mi compromiso de aportar todo lo personal en beneficio de los demás. Me he sentido muy gratificada por tantas y tantas familias y usuarios atendidos a lo largo de mi vida profesional.

Mi vida siempre ha sido transparente, es por eso que no tengo problema en compartirla con vosotros.

Solo me queda decir: ¡GRACIAS A LA VIDA, QUE ME HA DADO TANTO!

En celebración a todo lo vivido en estos años y porque me apetecía mucho , celebramos el pasado 9 de Marzo, en Massanassa, (una gran: SIMPÁTICA Y ALEGRE FIESTA DE "MIS 65 AÑOS Y JUBILACIÓN EN EL AYUNTAMIENTO MASSANASSA", compartiendo con la "gente linda", como yo denomino, que he conocido a lo largo de estos años, que me han aportado tanto y me han ayudado a hacer mi vida tan grata.

(Y la cereza de mi propio pastel: Creo que he sido una de las últimas personas que se han podido acoger al antiguo Plan de Jubilación del INSS)

Agradecida: GEORGINA

MASSANASSA

Hui he sentit...

(La sega)

L'intenció del poema que se-
guix a continuació es rendir un
humil homenatge als llauradors
de Massanassa i pobles veïns,
que se dedicaren al cultiu de
l'arros en una època situada al voltant
dels anys quaranta o cinquanta del segle
passat.

Conegui personalment ad alguns d'ells,
recordant especialment a Mariano Mon-
fort, a Salvador Ferrer "El Cardete", a Enric
Pastor "El Pequenyo", a Josep Puchalt de
Catarroja (mon pare) i a Vicent Monfort el
nebot de Mariano, tots ja desapareguts
excepte Vicent que encara viu. Ad ells,
sobretot, van dirigits els versos, puix ells
son els que me'ls varen inspirar.

Pose l'accent en el valor dels treballs,
a sovint descompassats, que hagueren
d'afrontar, davant els quals la pobra
ofrena d'estes lletres brotades des d'un
profund sentiment d'admiració se queda
en res.

Igualment, faig alusió a antepassats mes
lluntans, ya quasi oblidats per alguns,
que transformant una naturalesa hostil a
pur d'esforç i sacrifici conseguiren adap-
tar-se i sobreviure, creant el vast entra-
mat de camps de la planura.

Yo, hui he sentit l'aroma de l'arros.
He caminat chafant pilots de fanc.
He contemplat lluntans i negres pins,
que a sol d'arena estan arraiats.

Tambe he admirat la gleva i el tarroç.
Que conreats fa temps a pura sanc,
el llaurador tragué des de molt dins,
sos aspres fruits madurs i assaonats.

He recordat la sega usant el falç.
Als jornalers doblats en mig dels camps,
tots amerats charrant-los la suor.
I en el falç gran a punt de desbarbar.

En l'aiguamoll verdos com un alfals
tallen corbelles tan lluentes com els
llamps.
Garrits rossins movent-se en calor,
van esmonyint carrets de garbejar.

Hui m'he trobat en mig dels meus recorts:
Els llauradors chafant i trapijant.
El tarquim moll banyant-los els turmells.
I manejan aïnes en les mans.

I lo mateix que aquells els nostres morts;
tambe treballen segant i trapijant.
I lo mateix que aquells els nostres vells;
tambe subjecten aïnes en les mans.

Van acachats, es mouen ajopits.
Menegen mans, els torsos inclinats.
Els lloms calents madurs i ben pansits.
Tallen l'arros collint en prims menats.
Les seues hores acaben en les nits.
Per aiguamolls tan plans i desolats,
nomes la fosca els deixa encondolits.
I la llum clara els torna treballats.

Des del cel pur els grallen aus en vol
harmonisant el ritme del seu ball.
Mes, no va en ells, al dur l'esquena al sol
molt capficats mirant a on està el tall.

Porten la pell marcada pel resol.
Tapen les cames en peces de retall.
Son quememar l'adoben en perol
de lo que trauen les fibres del seu rall.

Si algu no sap qué és lo que estan fent,
yo li puc dir: transmuten la marjal.
En la suor donaren el seu rent
a l'esperit del fanc elemental.

Produi la terra, encara no volent.
En lo patir donà son fruit real.
Se l'obligà, va ser un tant violent.
Se la forçà, a tindre gra cabal.

Que els torne Deu es sol el seu voler,
lo que tot l'any han dut acaronant.
Lo que una volta va ser menut planter
multiplicat ho estan arreplegant.

Es la rao de tot el seu quefer.
I que no vinga tormenta de llevant.
No siga això com el matalafer
que ho desfa tot i es queden tremolant.

Marjalencs valencians.
Adobats llauradors per tots els carassols
i les rossades.
¿Quí s'enrecorda de vosatres?

Valents.

Ajopits.
Inclinats.
Encondolits.
Pansits.
Treballats...
Mai... desolats.

Josep Manuel Puchalt

Importancia de la lectura en los primeros años de vida de un niño

Los libros son uno de los mejores placeres de la vida y uno de los mejores modos de aprender.

El cerebro del niño y la niña crece de una forma rápida durante los primeros cinco años de vida. En este período todas las experiencias con las que tendrán contacto los ayudarán a desarrollar capacidades que serán de suma importancia para el resto de sus vidas, contribuyendo incluso al desarrollo de su personalidad.

Hay muchas formas de estimular a la niña o al niño, ya sea para el desarrollo motor grueso, la motricidad fina, el desarrollo cognitivo o el área del lenguaje. Entre las actividades más importantes que contribuyen al desarrollo de gran parte de estas áreas, se encuentran la lectura.

Es muy importante el contacto de los niños con los libros, principalmente aquellos que tienen imágenes grandes y coloridas, ya que ayudan a estimular el sentido de la vista y a desarrollar la capacidad de observación. A través de este estímulo la niña y el niño aprenderán a reconocer colores, tamaños y formas contribuyendo a su desarrollo mental y cognitivo, incluso desde los primeros años de vida.

Esta forma de estimulación temprana permitirá también, que en el futuro le sea

más fácil expresar el mundo que lo rodea por medio de dibujos, interpretando de esta forma aquello que observa.

Los libros con dibujos de diferentes texturas permiten no solamente el desarrollo de la vista y de la observación, sino también estimulan el sentido del tacto, ayudándolos a interpretar el mundo a través de este sentido y a correlacionar lo visual con lo táctil.

La narración con los libros de cuentos mejora la habilidad de escucha, la capacidad de prestar atención a aquello que se les es narrado, el niño mejora su vocabulario permitiéndoles ampliar su capacidad de expresión oral.

Además son uno de los mejores medios para que los padres jueguen con sus hijos y sean testigos de esos mágicos años que suponen el despertar a la vida y el descubrimiento de un mundo completamente nuevo.

Los libros desarrollan la imaginación y la creatividad

El aprender a leer y hacerlo un hábito necesita una gran motivación y esto se inicia desde el hogar.

En la Escuela Infantil Menuts 1 y 2 estamos convencidos de que los primeros años de la vida de un niño son fundamentales para la formación de su personalidad futura.

Elena Morales Peñarubia

Directora Escola Infantil Menuts 1 y 2
Massanassa

1er Premi del Concurs Literari Ploma i Paper

L'ombra **sinistra**

La nit era freda i humida. Tara estava a la seua habitació, tombada en un divan que feia les voltes de llit, va escoltar un soroll i es va incorporar a mitges. A través de la llum que entrava per la finestra mig oberta va observar una ombra a la paret. Es va refregar els ulls.

Estaré somiant?- Es va preguntar.

No hi havia ningú a la casa, els seus pares havien eixit de sopar amb els amics; de segur que tornarien tard. Va pensar de cridar a Enric, ja que ell era el millor amic i company de classe; estudiaven junts a la Universitat de Medicina. Es divertien molt, sobretot el que més els agradava era quan en les classes d'anatomia anaven al laboratori agafaven els bisturís i es disposaven a examinar els cossos dels éssers humans morts.

Enric- va dir Tara- ja era hora de que m'agafares el mòbil.

Tara estava molt nerviosa, la veu li tremolava.

Tranquil·litzat Tara- va dir Enric- Saps quina hora es? Son les tres del matí, tinc els ulls tancats i tinc molta son. Què és el que et passa?

Enric, no t'ho vas a creure, hi ha una ombra a la paret de la meua habitació, té forma humana i em persegueix allà on vaig. Va vinga Tara, a aquestes hores, no estaràs somiant?

No, no Enric, és veritat, per favor vine de seguida, estic sola i molt asustada.

Bé d'acord, ara vaig.

Enric es va vestir de pressa i es va dirigir a casa de Tara. Amb les presses va oblidar el seu abrigo, la nit era freda i humida. Va travessar de pressa els carrers estrets i buits, sense cap soroll de cotxes. Va gi-

rar cap a la dreta. La casa de Tara estava molt a prop de la seua. Va obrir amb la clau que duia a la butxaca; cadascun tenia un duplicat per si de cas alguna vegada oblidaven la clau. A l'entrar va veure a Tara que jeia al sofà immòbil, enmig de la casa. Els ulls li brillaven i la seua mirada penetrant li va transmetre un sentiment de por.

Tara, Tara, despertat!- Sóc jo, Enric.

Tara permaneixia immòbil. De sobte va parpadejar.

Xica, per un moment havia pensat que estaves morta. On és l'ombra?

Mira-la Enric, està ací, a la paret, darrere de tu, és que no la veus?

Jo no veig res en absolut. Tal vegada, Tara, és que estàs molt cansada. Sé que aquesta setmana hem tingut molts exàmens, necessites descansar; vine, t'acompanyaré a la teua habitació.

MASSANASSA

Encara és de nit, i avui ens espera un dia molt complet, tenim les pràctiques al laboratori, recordes?
Sí, sí, ja, però, Enric per favor no em deixes sola... I si l'ombra torna a aparèixer?
No et preocupes Tara, de segur que ha sigut un mal somni, a més els teus pares no tardaran en vindre. Si necessites alguna cosa, truca'm.

L'habitació de Tara estava desorganitzada; ací i allà hi havia papers amuntegats, llibres oberts i escrits dispersos. Estava clar, alguna cosa li passava. Tara es va gitar, va posar la ràdio i es va quedar adormida. Al cap d'unes hores, va sonar el despertador.

L'habitació estava a obscures, la tèbia llum de l'alba es filtrava en petites ratlles entre els ulls de la finestra. Va mirar al seu voltant i va quedar impressionada quan de sobte va tornar a veure l'ombra. Estava allí a la paret davant seua. A poc a poc, l'ombra es va dirigir cap a ella i va travessar el seu pit fins que va entrar dins del seu cos. Tara va notar un calfred. Es va alçar del llit, es notava una mica estranya. Es va dirigir al bany i va quedar sorpresa quan es va mirar a l'espill. Els seus ulls negres es van tornar més clars i xicotets; a més, no podia controlar els moviments; les mans i les cames li pesaven molt. Va mirar el rellotge que duia a la mà i es va vestir de pressa. Eren quasi les vuit, l'hora d'entrar a classe. Va guaitar a l'habitació dels seus pares, estaven dormint i no va voler molestar-los. Agafà la motxilla i alguna cosa per a menjar per al camí, agafà les ulleres de sol, no volia que ningú s'assabentara del que li havia passat. L'aire anava calfant-se mentre els sol anava ascendint. Va veure a Enric que estava esperant-la a la porta de classe. Es van saludar.

Bon dia Tara, com va? Ja et trobes millor?
Sí, sí, Enric, ja estic bé.
De sobte va aparèixer el professor d'Anatomia, Andreu Costa. Era un home d'estatura mitjana, els cabells blancs i uns ulls xicotets i marrons clars. El que més el caracteritzava era el seu caràcter seriós.
Bon dia alumnes!
I va començar a explicar com tenien que obrir els cossos dels éssers humans morts sense danyar cap dels seus òrgans.
• Agafeu tots el bisturí- Va dir als alumnes.

• Tara tenia la mirada fixa a la paret.
Tara, Tara, en què estàs pensant?- Va dir Enric en veu baixa.
Enric estava assegut al costat de Tara. De sobte Tara agafà el bisturí i el va clavar al braç d'Enric. El professor va acudir immediatament a la taula i va dir:
Tara, t'ordene que em dones de seguida el bisturí. Emma, acompanya a Enric al botiquí per a curar-se.

Els alumnes començaren a murmurar entre ells, la tensió començava a notar-se. Tara es va disculpar: va dir que no podia controlar els seus moviments. El professor va donar per finalitzada la classe. Tots van eixir excepte Tara, que es va quedar parlant amb ell. En apropar-se, Tara va observar que els ulls de professor eren iguals que els d'ella: xicotets i marrons clars.

No digues res Tara, sé el que et passa- Va dir el professor. Fa cosa d'un mes em passà el mateix, no et preocupes, no tens que donar-te mai per vençuda, si les ombres s'apoderen de la teua ànima, passaràs a ser una d'elles.
Vol dir que...?
Sí, Tara, seràs una ombra que vagarà per sempre fins que algú t'allibere. En aquest cas jo et puc ajudar. Ves a casa, obri totes les finestres i encén tots els llums. L'ombra no hi apareixerà si hi ha claror. Sempre solen aparèixer per la nit, o quan tot està a obscures. T'observen i poc a poc entren en el teu pit i es van apoderant de la teua ànima. Al cap d'un temps els afectats moren de seguida o passen a ser un d'ells.

De retorn a casa, Tara va sentir la presència d'una cosa estranya al seu costat, com si algú l'acompanyara. Es va girar i no va veure a ningú. Continuà el camí fins arribar a casa. Va obrir la porta i va cridar els seus pares, de nou no hi havia ningú. Va seguir les instruccions que li havia donat el professor i es va dirigir al bany. Es va fixar que al seu pit es veia una cosa estranya, el cor de Tara s'accelerava a la volta que obria un poc més la camisa. Observà al mig del pit una marca rosada, com una irritació. Va pensar que seria la marca que li havia deixat l'ombra i es va dirigir a la seua habitació. Això no podia estar passant-li a ella. Tenia la sensació que l'ombra tornaria a per ella. Als pocs

minuts els seus pares van entrar a casa.
Tara, Tara, ja estem ací!- Van cridar.

En veure que no contestava, pujaren a l'habitació que estava a obscures i en silenci. Van encendre les llums.
Tara, Tara, on estàs?- Va cridar la mare.

La mare es va quedar esbalaïda quan de sobte va veure una ombra a la paret, tenia forma humana i allà on anava la perseguia.

Vicent, mira! hi ha una ombra a la paret- Va dir la mare de Tara al seu home.
On? Jo no hi veig res.
Però és que no la veus? Està a la paret, davant teua!
No, jo no hi veig res en absolut dona. No estaràs somiant? Tal vegada necessites descansar.
Però.... i Tara...?

Lydia Monfort Cifre
2n d'ESO

El Pregó d'un home major a l'Albufera

Em costa fer un treball per a l'Albufera, Perquè es difícil de nomenar, Puix quan comencé a escriure d'ella No sabeu quantes fulles em toca trencar.

I es que es molt difícil perquè jo volguera plasmar Lo que és la bellea valenciana, Que pobles i forasters saben admirar.

Però em pesa en lo cor Una punxa que tinc clavada, I es que poc a poc li llevem la vida, I qualsevol dia es morirà.

I si els homens d'ahlr Alçaren el cap, I es veren l'Albufera mig morta Per no saber-la cuidar,

En dirien...

¡Fills de mata mortal

¿Que no sabeu que es digna de vigilar?

Es una pena forta lo que sent jo.

No volguera vore-la morta

Perquè forma part de la nostra regió.

Si esta ens faltara, faltaria un tros de població.

Hauriem perdut per a tota la vida

Un tresor que guardem els valencians dins del cor

I quantes vegades m'enrecorde

Del que el meu pare em contava

Mentres estavem dlnant.

De quan anava en mon yayo

A peixcar a l'Albufera

I arribaven sempre bruts de fanc.

Però són histories passades Que jo volguera que tornaren a començar, I encara que no haja vixcut la vida damunt d'ella com molts homens majors d'edat,

Escolte be per la meua orella Quan un d'ells comença a lamentar.

¡Ai, Albufera de Valencia, Quants recórts em dus.

De bon mati sentir la teua humitat per la meua cara Després de dormir en l'andana i passar mala nit. No sas lo be que em trobe Perquè eres dona de tots els poble-rencs.

Eres la més noble i grata,

La que batejá un dia als peixcadors.

Per això te portem en les nostres

entranyes

Alla en el fons més endinsat dels cors.

Tu ens has donat per a criar a la familia,

Tu ens has donat menjar, suor i bona fam.

Conegueres a les nostres dones abans que ningú, Batejares als fills després del casament amb elles, I ens has donat quantes coses tenim

Perquè tota la nostra fortuna te la de-

guem a Tu, i si hem guanyat una pesseta

de l'explotació teua hem vixcut.

Per això quan te veig tan plena

de misèria,

Després del que has segut,

Em tape els ulls i la cara

I te veig anys enrere quan peixcava bons

cabuts.

¡Mare Albufera!

¿Que t'han fet que no tens l'aigua clara?

¿Que es això que quasi t'han perdut? ho

conte a esta xica valenciana Perquè sapiga lo que has segut.

Que s'enduga un bon record,

Que veja que només tu

T'has mereixcut la suor que te deixava

Perquè m'has donat lo mlllor que has

tengut

Rosa Gómez Navarro

PREGÓ

MASSANASSA

Un cambio decisivo

El personaje protagonista de este relato se llama Fabio. Hombre culto e inquieto, gustaba enriquecerse en sus ratos libres con lecturas de todo tipo: cuentos, novelas, relatos de aventuras y viajes, biografías, libros de historia ...

El caso es que Fabio pensó cierto día que conocer de cerca la naturaleza podría ser interesante y también, sorprendente. Su actual trabajo estaba bien reconocido socialmente y mejor remunerado, pero a él le resultaba un quehacer rutinario: mismo compañeros, mismo mobiliario, tareas semejantes sin sorpresas ni nuevos retos; hasta el itinerario de ida y vuelta al trabajo era el mismo. Le faltaban pocos meses para cumplir el medio siglo y su percepción más sentida acerca de su vida era la de una existencia monótona y vivida muy deprisa, sin tiempo apenas para sentir el placer de pensar ni de saborear los cotidianos acontecimientos. Después de un tiempo dando vueltas en torno a su presente y su porvenir, creyó

haber madurado suficientemente un futuro diferente, decidiéndose por una idea que le rondaba desde hacía tiempo y le atraía mucho: emprender una nueva vida en un entorno rural, con una existencia con la naturaleza como amiga y compañera. Y así, pasado un tiempo que se le hizo excesivamente largo, concluyó con los balances, las despedidas, los finiquitos y unas cuantas justificaciones irremediables. Bien asesorado por amigos y guiado por un certero instinto, que le era propio, decidió asentarse en un pueblo cualquiera de la meseta castellana, donde adquirió fincas, arregló casa, y empezó a labrar la tierra como trabajador autónomo, sin horario fijo ni excesivas preocupaciones. Así, sosegó su persona, enriqueció su espíritu, se aunó a una naturaleza que respetaba y conocía cada día un poco más y que le proporcionaba serenidad y felicidad.

Pasado el tiempo, tenemos un buen día a nuestro feliz amigo Fabio sentado tranquilamente debajo de una encina leyendo con placidez. Improvisadamente,

empezó a percibir cada vez con mayor nitidez, un agudo zumbido, que por su intensidad, le sorprendió. Cuando reaccionó y quiso levantarse, ya era demasiado tarde, porque una nube de avispas le cubría el rostro y la cabeza. Intentó defenderse, corrió despavorido haciendo aspavientos con brazos y piernas, gritó y pidió auxilio. Pero nadie en esa magnífica y apacible mañana oyó sus lamentos ni acudió a ampararle.

La situación hubiera parecido una broma pesada, pero no lo fue en absoluto, porque representó su final.

Y es que el pobre Fabio, a pesar de tantas cosas como había aprendido a lo largo de su vida, no llegó a apercibirse de que el asiento que había tomado hacía unos minutos, no le era propio, sino que pertenecía a otros seres vivos, muy bien organizados y firmes defensores de su morada.

¡Cuán paradójica puede llegar a ser la vida en la naturaleza!

Elena Herrero Rojo

Cooperativa V. Agrícola

SAN PEDRO DE MASSANASSA

Domicilio Social: Calle Valencia, 43
46470 MASSANASSA (VALENCIA)

Oficinas: 96 125 24 22

Fax: 96 125 07 27

Almacén de Suministros: 96 125 24 38

Secadora: 96 125 10 34

Local Social: 96 125 00 48

***“Venta al público en general de
carburante en la Estación de Servicio”***

ESCUELA DE VERANO:

Piscina, talleres, teatro, guiñol,
clases de refuerzo,
Educación vial, inglés, informática
Niños de 0 a 8 años

Aplicamos las nuevas tecnologías con
ordenadores, pizarras táctiles, tablets

HUELLA DIGITAL

(para control de entradas y salidas)

SMS

Información de noticias a los padres

Menuts 1y2 Escola Infantil

CENTRO SUBVENCIONADO
POR LA CONSELLERIA
DE EDUCACIÓN

C/ José Baixauli Crehua nº 3 · C/ Atandadors nº7 (frente al polideportivo)
Tel. 96 125 10 87 - 96 321 59 91 - 606 26 39 96 · Massanassa · www.eimenuts.com

